

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

Opracowanie:
Pracownia Projektowa
Magnus Media
Kwiecień 2017 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ PIERWSZA

1. PODSTAWA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE	7
1.1 PODSTAWA PRAWNA.....	7
1.2 METODOLOGIA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ.....	8
1.3 POŁOŻENIE GMINY KLUCZE.....	12
2. SYTUACJA SPOŁECZNA	15
2.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA.....	15
2.2 BEZROBOCIE.....	19
2.3 UBÓSTWO I POMOC SPOŁECZNA	20
2.4 EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI.....	23
2.5 PRZESTĘPCZOŚĆ.....	28
2.6 KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	29
3 GOSPODARKA I ROLNICTWO	35
4. WARUNKI ŚRODOWISKOWE	39
5. PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE.....	45
5.1 JAKOŚĆ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	46
5.2 JAKOŚĆ SIECI KOMUNIKACYJNEJ I OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ	48
6. BAZA TECHNICZNA.....	52
6.1 ZASOBY MIESZKANIOWE	52
6.2 MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW	54
7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI ..	57
7.1 ANALIZA ZBIORCZA DEFICYTÓW W SOŁECTWACH GMINY.....	57
7.2 WNIOSKI DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	64
7.3 PODSTAWA WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI	65
7.4 POGŁĘBIONA ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I TERYTORIALNEJ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	65
7.5 OBSZAR POPRZEMYSŁOWY	71
7.6 OBSZAR REWITALIZACJI - WSTĘPNE ANALIZY I ZNACZENIE DLA GMINY ..	73
CZĘŚĆ DRUGA	
8. WSTĘP	79
9. POGŁĘBIONA ANALIZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	81

9.1 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI I	82
9.2 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI II	87
9.3 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI III	90
9.4 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI IV	94
10. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	96
11. OPIS WIZJI I CELÓW REWITALIZACJI	99
12. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH I SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE	103
12.1 LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	103
12.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	123
12.3 PLAN FINANSOWY	125
13. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ	127
14. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA	132
15. SPOSOBY WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	134
16. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	137
17. KONIECZNE ZMIANY W UCHWAŁACH	139
17.1 ZMIANY W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MPZP	139
17.2 ZMIANY W UCHWALE NA MOCY ART. 7 UST. 3 USTAWY Z DN. 9 PAŹDZIERNIKA 2015 R. O REWITALIZACJI	139
17.3 ZMIANY W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	139
18. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	140

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. OGÓLNY MODEL WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH I POZOSTAŁYCH DEFICYTÓW	8
Wykres 2. POPULACJA SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU	16
Wykres 3. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU	16
Wykres 4. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU	17
Wykres 5. TRENDY LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY W LATACH 2011 - 2015	17
Wykres 6. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015	18
Wykres 7. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015	18
Wykres 8. UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W 2014 r.	19
Wykres 9. LICZBA PRZYZNANYCH ZASIŁKÓW Z TYTUŁU BEZROBOCIA NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	20
Wykres 10. ODSETEK OSÓB OTRZYMUJĄCYCH POMOC SPOŁECZNĄ (PONIŻEJ I POWYŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO)	21
Wykres 11. LICZBA PRZYZNANYCH ZASIŁKÓW Z POWODU UBÓSTWA/1000 MIESZKAŃCÓW	23

Wykres 12. ODSETEK DZIECI W WIEKU 4-6 LAT OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE.....	24
Wykres 13. ZESTAWIENIE PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ W GMINIE KLUCZE	25
Wykres 14. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH.....	27
Wykres 15. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH	28
Wykres 16. ŚREDNIA LICZBA wybranych przestępstw (kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, pobicie) W LATACH 2011-2015 NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	29
Wykres 17. LICZBA KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY	32
Wykres 18. LICZBA CZŁONKÓW KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY.....	32
Wykres 19. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM	35
Wykres 20. MAŁE I ŚREDNIE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W GMINIE KLUCZE	36
Wykres 21. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SOŁECTWACH NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM	36
Wykres 22. ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W 2015 ROKU	37
Wykres 23. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W LATACH 2012 -2015	37
Wykres 24. PODSTAWOWE PARAMETRY ROLNICTWA W GMINIE KLUCZE	38
Wykres 25. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA PYŁEM PM10 W WYBRANYCH STREFACH W KRAJU W LATACH 2010 - 2014.....	39
Wykres 26. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W POLSCE - 2013 - 2015 r.	46
Wykres 27. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W MAŁOPOLSCE - 2013 - 2015 r.....	46
Wykres 28. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE	50
Wykres 29. UDZIAŁ BUDYNKÓW WZNIESIONYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII W OGÓLE BUDYNKÓW	54
Wykres 30. STRUKTURA GRZEWCZA W BUDYNKACH JEDNORODZINNYCH GMINY KLUCZE	55
Wykres 31. ODSETEK LOKALI MIESZKALNYCH OGRZEWANYCH WĘGLEM W GMINIE KLUCZE	55
Wykres 32. DOSTĘP LUDNOŚCI DO WODOCIĄGU [%]	56
Wykres 33. DOSTĘP LUDNOŚCI DO KANALIZACJI [%]	56
Wykres 34. POZIOM DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW DO INFRASTRUKTURY WODNO-KANALIZACYJNEJ NA TERENACH WIEJSKICH W POLSCE, MAŁOPOLSCE I GMINIE KLUCZE	56
Wykres 35. PUNKTOWA OCENA SOŁECTW DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	63
Wykres 36. TENDENCJE DEMOGRAFICZNE W OBSZARACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	67
Wykres 37. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	67
Wykres 38. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE.....	68
Wykres 39. LICZBA PRZYSTANKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ / 1000 MIESZKAŃCÓW W GMINIE KLUCZE.....	70
Wykres 40. RÓŻNICA WYNIKÓW SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOLE PODSTAWOWEJ W JAROSZOWCU I W GMINIE KLUCZE	89

SPIS TABEL

Tabela 1. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI.....	12
Tabela 2. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	13
Tabela 3. ODLEGŁOŚĆ GMINY OD NAJWIĘKSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH.....	13
Tabela 4. WYJAZDY MIESZKAŃCÓW DO PRACY POZA TEREN GMINY KLUCZE [%].....	14
Tabela 5. OCZEKIWANA PRZECIĘTNA DŁUGOŚĆ ŻYCIA W POLSCE W LATACH 2015 - 2050.....	15
Tabela 6. UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W POPULACJI	15
Tabela 7. PRZYCZYNY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ (NA PODSTAWIE DECYZJI)	22
Tabela 8. WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOŁACH GMINY KLUCZE	26
Tabela 9. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W SZKOŁACH GMINY KLUCZE.....	26
Tabela 10. MODEL EDUKACYJNEJ WARTOŚCI DODANEJ.....	27
Tabela 11. WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI PRZESTĘPCZOŚCI W POLSCE I GMINIE KLUCZE	29
Tabela 12. OCENA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH W POLSCE W LATACH 2011 - 2015	30
Tabela 13. FREKWENCJA WYBORCZA W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	30
Tabela 14. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	31
Tabela 15. POZIOM UCZESTNICTWA W KULTURZE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	33
Tabela 16. POZIOM UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY	34
Tabela 17. AKTYWNOŚĆ SPORTOWA MĘŻCZYZN I KOBIET W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	34
Tabela 18. STRUKTURA ROLNICTWA W KLUCZACH W 2002 i 2010 ROKU.....	38

GINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

Tabela 19. POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA MIERZONY W STACJI OLKUSZ W 2015r.....	40
Tabela 20. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015 NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ nr 791.....	40
Tabela 21. JAKOŚĆ WÓD W GMINIE KLUCZE	41
Tabela 22. WYNIKI POMIARU JAKOŚCI WODY W PUNKTACH KONTROLNO-POMIAROWYCH NA RZECE BIAŁA PRZEMSA W 2014 ROKU	42
Tabela 23. OCENA JAKOŚCI WODY W RZECE BIAŁA PRZEMSA NA TLE WÓD MAŁOPOLSKI.....	42
Tabela 24. WARTOŚCI POZIOMÓW DOBOWYCH HAŁASU DROGOWEGO W GMINIE KLUCZE W 2014 R.....	43
Tabela 25. BUDYNKI KULTURY W GMINIE KLUCZE.....	47
Tabela 26. OBIEKTY SPORTOWE I REKREACYJNE W GMINIE KLUCZE	47
Tabela 27. DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW KULTURY I OBIEKTÓW SPORTOWYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	48
Tabela 28. SIEĆ DROGOWA W GMINIE KLUCZE	48
Tabela 29. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015	50
Tabela 30. PARAMETRY ZAGROZEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE	50
Tabela 31. WSKAŹNIK DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	51
Tabela 32. PORÓWNANIE STRUKTURY MIESZKANIOWEJ W LATACH 2006 I 2014 W GMINIE KLUCZE.....	52
Tabela 33. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W KRAJU	53
Tabela 34. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE ZBUDOWANYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII.....	53
Tabela 35. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW W GMINIE KLUCZE	57
Tabela 36. PRZEGLĄD DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KLUCZE	59
Tabela 37. PRZEGLĄD DEFICYTÓW GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I TECHNICZNYCH W GMINIE KLUCZE	61
Tabela 38. PODZIAŁ TERYTORIALNY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	66
Tabela 39. WYSTĘPOWANIE ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	69
Tabela 40. DIAGNOZA DEFICYTÓW W JEDNOSTKACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE.....	71
Tabela 41. ZESTAWIENIE DEFICYTÓW OBSZARU POPRZEMYSŁOWEGO	73
Tabela 42. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI - ETAP II.....	79
Tabela 43. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W OBSZARZE REWITALIZACJI.....	81
Tabela 44. DEFICYTY W I PODOBSZARZE REWITALIZACJI	84
Tabela 45. DEFICYTY W II PODOBSZARZE OBSZARU REWITALIZACJI.....	88
Tabela 46. DEFICYTY W III PODOBSZARZE OBSZARU REWITALIZACJI.....	91
Tabela 47. DEFICYTY W PODOBSZARZE IV OBSZARU REWITALIZACJI.....	95
Tabela 48. POŻĄDANE REZULTATY ILOŚCIOWE REWITALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH PODOBSZARACH OBSZARU REWITALIZACJI	101
Tabela 49. PODZIAŁ ZADAŃ W PROCESIE MONITORINGU GPR.....	137
Tabela 50. WSKAŹNIKI MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	138

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. JEDNOSTKI POMOCNICZE GMINY KLUCZE	10
Rysunek 2. POŁOŻENIE GMINY KLUCZE W OBSZARACH FUNKCJONALNYCH.....	14
Rysunek 3. SIEĆ DROGOWA NA TERENIE GMINY KLUCZE	49
Rysunek 4. OBSZAR POPRZEMYSŁOWY NA GRANICY MIEJSCOWOŚCI KLUCZE I CHECHŁO	72
Rysunek 5. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE - MAPA POGLĄDOWA	77
Rysunek 6. POGLĄDOWA MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE.....	82
Rysunek 7. POGLĄDOWA LOKALIZACJA I PODOBSZARU REWITALIZACJI	83
Rysunek 8. POGLĄDOWA LOKALIZACJA II PODOBSZARU REWITALIZACJI	87
Rysunek 9. POGLĄDOWA LOKALIZACJA III PODOBSZARU REWITALIZACJI.....	90
Rysunek 10. POŁOŻENIE II i III PODOBSZARU REWITALIZACJI	93
Rysunek 11. POGLĄDOWA LOKALIZACJA IV PODOBSZARU REWITALIZACJI	94

CZĘŚĆ PIERWSZA

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY KLUCZE

1. PODSTAWA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE

1.1 PODSTAWA PRAWNA

Niniejszy dokument stanowi gruntowną analizę czynników społecznych, gospodarczych i terytorialnych, a także podstawę do dalszych prac w celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów, które winny zostać zrewitalizowane dla poprawy jakości życia mieszkańców gminy Klucze. W dłuższej perspektywie jest on niezbędnym etapem na drodze do opracowania gminnego programu rewitalizacji, stanowiącego podstawę działań naprawczych w obszarach dotkniętych deficytami społecznymi. Dokument jest zgodny z wymogami zawartymi w:

- Ustawie o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 roku, zwanej dalej Ustawą.
- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, przyjętych w lipcu 2015 roku przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju (obowiązek określenia "Wytycznych" wynika z ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 - 2020), zwanych dalej Wytycznymi.
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020, zwanym dalej RPO WM 2014 - 2020.

Status prawny oraz wymogi odnośnie obszarów zdegradowanego oraz rewitalizacji podane zostały w rozdziale 3. Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji (art. 8-13). Można z niego wywieść następujące definicje:

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Ponadto w obszarze tym występuje przynajmniej jeden z deficytów: gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny.

OBSZAR REWITALIZACJI wyznaczony jest jako całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym nie może on obejmować obszaru większego niż 20% powierzchni gminy, na którym zamieszkuje więcej niż 30% mieszkańców gminy. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji jedynie w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W tym przypadku każdy z podobszarów musi spełniać warunki określone w Ustawie - zdiagnozowane deficyty społeczne oraz deficyty w jednym z obszarów; gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

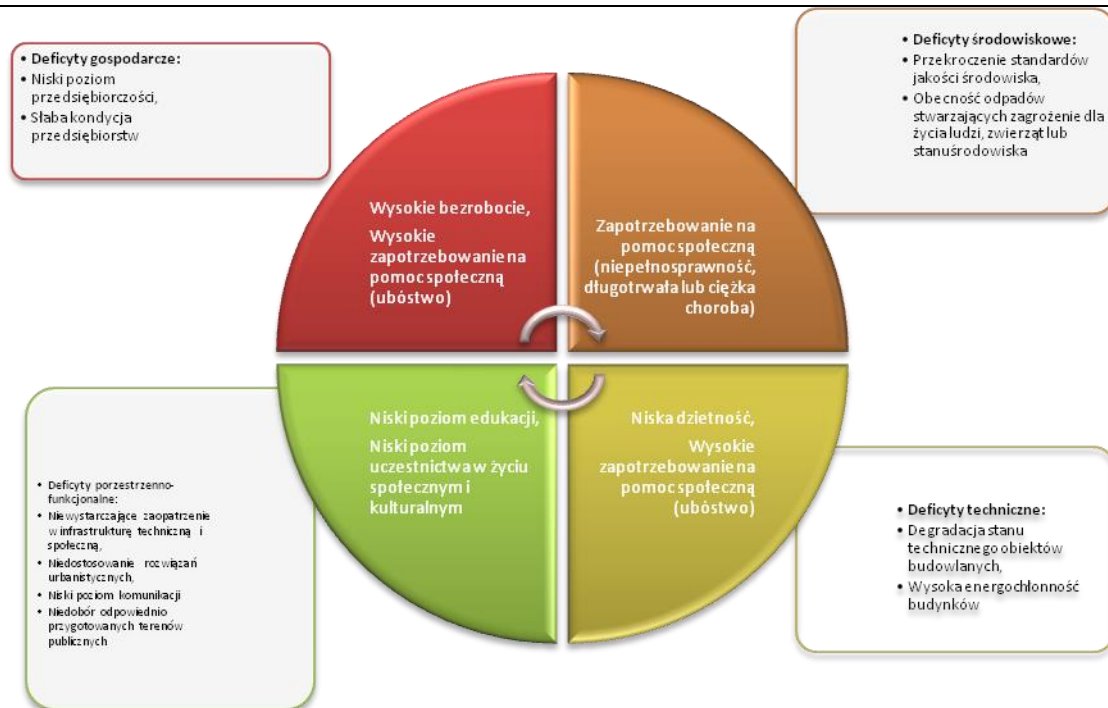
1.2 METODOLOGIA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ

Wewnętrzna systematyka dokumentu wynika z przywoływanych wcześniej definicji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Stąd część diagnostyczną podzielono na 5 zasadniczych działań:

- Sytuacja społeczna,
- Sytuacja gospodarcza,
- Warunki środowiskowe,
- Warunki przestrzenno-funkcjonalne,
- Warunki techniczne.

W każdym z tych działań dokonano diagnozy występowania poszczególnych zjawisk przestrzenno-społecznych oraz wskazano deficyty pojawiające się w poszczególnych analizowanych grupach, przy uwzględnieniu podziału administracyjnego gminy, co ma za zadanie dokładne określenie, zarówno skali jak i lokalizacji poszczególnych zjawisk.

Wykres 1. OGÓLNY MODEL WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH I POZOSTAŁYCH DEFICYTÓW

Podstawą podziału terytorium gminy na obszary, w celu dalszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji jest dobór odpowiedniej wielkości jednostek. Podział na jednostki mniejsze daje możliwość diagnozowania skupisk deficytów społecznych z większą precyzją. Jest to konieczne w przypadku zwartych obszarów miejskich, charakteryzujących się dużym zagęszczeniem mieszkańców i wysokim stopniem anonimowości, który w znacznym stopniu utrudnia zaangażowanie mieszkańców w proces rewitalizacji.

Podział terytorium gminy na jednostki zbyt małe niesie ze sobą zagrożenia:

1. Brak odpowiedniego powiązania przyczyn i skutków negatywnych zjawisk, zwłaszcza gdy źródło deficytu zlokalizowane jest poza wyznaczoną jednostką (np. gdy problemy zdrowotne mieszkańców wynikają z zanieczyszczenia środowiska, którego źródło zlokalizowane jest w innej jednostce lub gdy słabe wyniki uczniów powiązane są z niskim poziomem nauczania w szkole zlokalizowanej w innej jednostce). W takiej sytuacji pojawia się konieczność prowadzenia działań naprawczych w obszarach leżących poza jednostką, w której zdiagnozowano deficyt. Prowadzi to do trudności w zrozumieniu procesu rewitalizacji i osiągnięcia odpowiedniego poziomu partycypacji społecznej.
Spójne i zrozumiałe działania wymagają, żeby deficyty minimalizowane były przede wszystkim działaniami naprawczymi w samej jednostce.
2. Zbyt mała liczba mieszkańców, która skutkować może:
 - a. Brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia analiz statystycznych (przyjmuje się, że badania porównawcze mogą być prowadzone, gdy do dyspozycji są dane minimum 150 - 200 przypadków).
 - b. Brakiem możliwości wyłonienia społeczności interesariuszy, mogących wziąć aktywny udział w konsultacjach społecznych.
3. Wyłonienie się sprzecznych interesów wewnątrz lokalnej społeczności, co w skrajnych przypadkach może uniemożliwić przeprowadzenie konstruktywnych konsultacji społecznych, a nawet powodować kolejne deficyty (np. mniejsze uczestnictwo w życiu publicznym w przyszłości).

W związku z powyższym uznano, że jednostki, na które podzielony zostanie teren gminy muszą odpowiadać następującym cechom:

1. Muszą być zamieszkałe przez przynajmniej 150-200 osób,
2. Muszą stanowić spójną całość pod względem funkcjonalnym i terytorialnym, tzn.:
 - a. Muszą posiadać infrastrukturę publiczną wpływającą na poziom realizacji usług publicznych, zwłaszcza placówkę edukacyjną, kulturalną lub sportową,
 - b. Muszą gwarantować warunki do rozbudowy lub lokalizacji nowej infrastruktury w taki sposób, aby zmniejszały deficyty społeczności lokalnej w jednostce,
3. Muszą dysponować odpowiednią społecznością interesariuszy, mogących w aktywny sposób wziąć udział w konsultacjach społecznych.

Spółeczności lokalne tworzą się w sposób naturalny na bazie wspólnoty terytorialnej i wspólnoty interesów (np. dbałości o przestrzeń publiczną, z której korzystają wszyscy członkowie). W przypadku gminy Klucze infrastruktura publiczna jest w większości bezpośrednio powiązana z terytorium konkretnych sołectw, co obrazuje np.:

- 7 szkół podstawowych zlokalizowanych w 7 różnych sołectwach,
- 6 przedszkoli w 6 różnych sołectwach.

O silnych więzachs wewnątrz sołectw świadczą także działające tam organizacje pozarządowe:

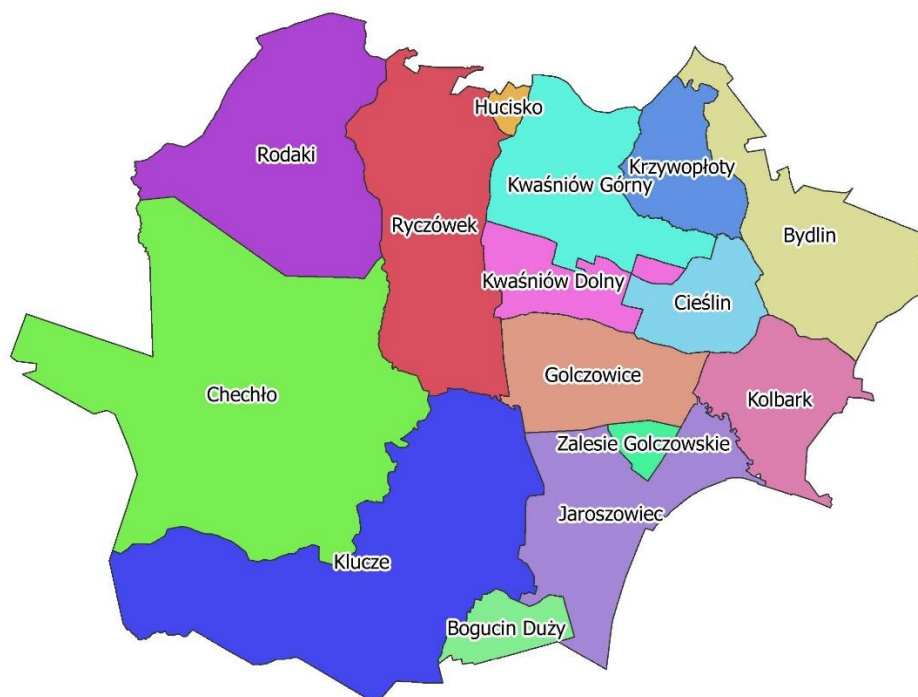
- Stowarzyszenie "Wszyscy Razem W Bogucinie Dużym",
- Stowarzyszenie „Jurajska Wioska Rodaki”,
- Stowarzyszenie Jaroszowiec,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Ryczówka "KUŹNIA",

Wobec powyższego stwierdzono, że jedynym racjonalnym podziałem terytorium gminy, gwarantującym zaangażowanie lokalnej społeczności w proces rewitalizacji jest podział na sołectwa, tym bardziej, że spełniają one kryterium wystarczającej liczby mieszkańców, a wielkość terytorium gwarantuje, że powstała lub zmodernizowana infrastruktura służyć będzie większej części społeczności.

Stąd też przyjęto SOŁECTWO - jako podstawową jednostkę analityczną, uznając, iż jest ona najmniejszym spójnym społecznie i przestrzennie obszarem, dla którego istnieje możliwość pozyskania danych od instytucji działających w strefie publicznej. Dlatego też analiza została przeprowadzona w układzie gminnym i sołeckim:

• Sołectwo Bogucin Duży	• Sołectwo Kolbark
• Sołectwo Bydlin	• Sołectwo Krzywopłoty
• Sołectwo Chechło	• Sołectwo Kwaśniów Dolny
• Sołectwo Cieślin	• Sołectwo Kwaśniów Górny
• Sołectwo Golczowice	• Sołectwo Rodaki
• Sołectwo Hucisko	• Sołectwo Ryczówek
• Sołectwo Jaroszowiec	• Sołectwo Zalesie Golczowskie
• Sołectwo Klucze	

Rysunek 1. JEDNOSTKI POMOCNICZE GMINY KLUCZE

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeprowadzono pogłębioną analizę parametrów społecznych, gospodarczych i terytorialnych w miejscowości Klucze. Wynikało to z konieczności wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jej granicach, a równocześnie zachowania wymogów terytorialnych i ludnościowych dla obszarów rewitalizacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, dla prawidłowego opracowania niniejszego dokumentu Wójt Gminy Klucze pozyskał dane z następujących źródeł:

- Urząd Gminy Klucze,
- Jednostki organizacyjne Gminy (szkoły publiczne, przedszkola, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach),
- Powiatowa Komenda Policji w Olkuszu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu,
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie,
- opracowane wcześniej dokumenty planistyczne gminy, w tym min.:
 - Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Klucze do roku 2030,
 - Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klucze.

Oczywistym jest, że dane statystyczne nie odzwierciedlają w pełni sytuacji społecznej, a zwłaszcza deficytów społecznych, dlatego też w zgodzie z postanowieniami Ustawy, przeprowadzono konsultacje społeczne, mające na celu uzyskanie wiedzy i opinii płynących z doświadczenia mieszkańców.

Formy i terminy prowadzenia konsultacji społecznych określono w rozdziale 2 Ustawy (art. 5-7). Co ważne, Wójt Gminy zobligowany jest do umożliwienia mieszkańcom i pozostałym interesariuszom przekazywania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, a także w ramach przynajmniej dwóch z wymienionych form konsultacji:

- Spotkania,
- Debaty,
- Warsztaty,
- Spacer studyjny,
- Ankiety,
- Wywiady,
- Wykorzystanie grup przedstawicielskich,
- Zbieranie uwag ustnych.

Konsultacje projektu uchwały Rady Gminy o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, zostały przeprowadzone zgodnie z następującym harmonogramem:

Tabela 1. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI¹

I ETAP KONSULTACJI (WSKAZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI)		
TERMIN	MIEJSCE	OPIS
22.09.2016	Klucze	Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji na stronie BIP Urzędu Gminy w Kluczach wraz z określeniem sposobów przesyłania wniosków i uwag (pocztą tradycyjną i pocztą e-mail przy pomocy specjalnego formularza, zgłoszenia ustne).
23.09.2016	Klucze	Początek konsultacji społecznych.
04.10.2016	Klucze, budynek Domu Kultury „Papiernik” przy ul. Rudnickiej 2A	Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy.
11.10.2016	Jaroszowiec, budynek Domu Kultury przy ul. Leśnej 1	Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy.
18.10.2016	Klucze, centrum miejscowości	Spacer studyjny w rejonie centrum administracyjnego miejscowości (ulice Rynek, Partyzantów oraz Rabsztyńska), ważniejszych obiektów użyteczności publicznej (ulice Partyzantów, Zawierciańska i Rudnicka) a także w rejonie budynków wielorodzinnych (ulica XXX-lecia PRL).
24.10.2016	Klucze	Zakończenie konsultacji społecznych.

Źródło: Opracowanie własne

Analiza przedstawionych w dokumencie danych statystycznych, uzupełniona została innymi metodami badawczymi, w tym:

1. W części dotyczącej sfery przestrzenno-funkcjonalnej gminy przeprowadzono analizę dostępności poszczególnych typów infrastruktury.
2. W części dotyczącej obszaru edukacji, dla opisu poziomu nauczania w gimnazjach posłużono się wskaźnikiem edukacyjnej wartości dodanej (EWD), zgodnie z metodologią Instytutu Badań Edukacyjnych.

1.3 POŁOŻENIE GMINY KLUCZE

Gmina Klucze położona jest w województwie małopolskim, w powiecie olkuskim. Zajmuje powierzchnię 119,3 km², w 2015 roku zamieszkiwało ją 15 017 osób. Podzielona jest na 15 sołectw, przy czym największymi ośrodkami, jest położona na południowym-zachodzie gminy miejscowość Klucze oraz zlokalizowana na zachodzie gminy - miejscowość Chechło. Dostęp do centrum powiatu oraz do krajowego układu drogowego gwarantuje przecinająca obszar gminy z północy na południe droga wojewódzka nr 791.

Najgęściej zaludnionym sołectwem jest najmniejsza pod względem terytorialnym miejscowość - Zalesie Golczowskie (397,2 os./km²), a najrzadziej zaludnionym - Golczowice

¹ Tabela uzupełniona po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji

(46,9 os./km²). Średnie zagęszczenie ludności w gminie wyniosło w 2015 roku 126 os./km², przy średniej w województwie małopolskim na poziomie 222 os./km².

Tabela 2. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W ROKU 2015

SOŁECTWO	PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE		
	OBSZAR [ha]	POPULACJA [os.]	ZAGĘSZCZENIE LUDNOŚCI [os./km ²]
Bogucin Duży	196,0	341	173,9
Bydlin	842,1	1003	119,1
Chechło	2623,7	1680	64,0
Cieślin	341,9	305	89,2
Golczowice	581,6	273	46,9
Hucisko	45,3	173	381,7
Jaroszowiec	839,0	1275	152,0
Klucze	1976,5	5024	254,2
Kolbark	529,4	510	96,3
Krzywopłaty	398,8	520	130,4
Kwaśniów Dolny	339,8	639	188,0
Kwaśniów Górny	724,5	819	113,0
Rodaki	1243,8	932	74,9
Ryczówek	1169,2	1208	103,3
Zalesie Golczowskie	79,3	315	397,2
OGÓLNIE	11931,1	15017	125,9

Źródło: GUS, Dane Urzędu Gminy Klucze, obliczenia własne

Tabela 3. ODLEGŁOŚĆ GMINY OD NAJWIĘKSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH

MIASTO	ODLEGŁOŚĆ W LINII PROSTEJ [km]	POŁĄCZENIE DROGOWE
Kraków	ok. 45	DK 94
Katowice	ok. 50	DK 94, S8
Częstochowa	ok. 70	DK 78, S1

Źródło: Opracowanie własne

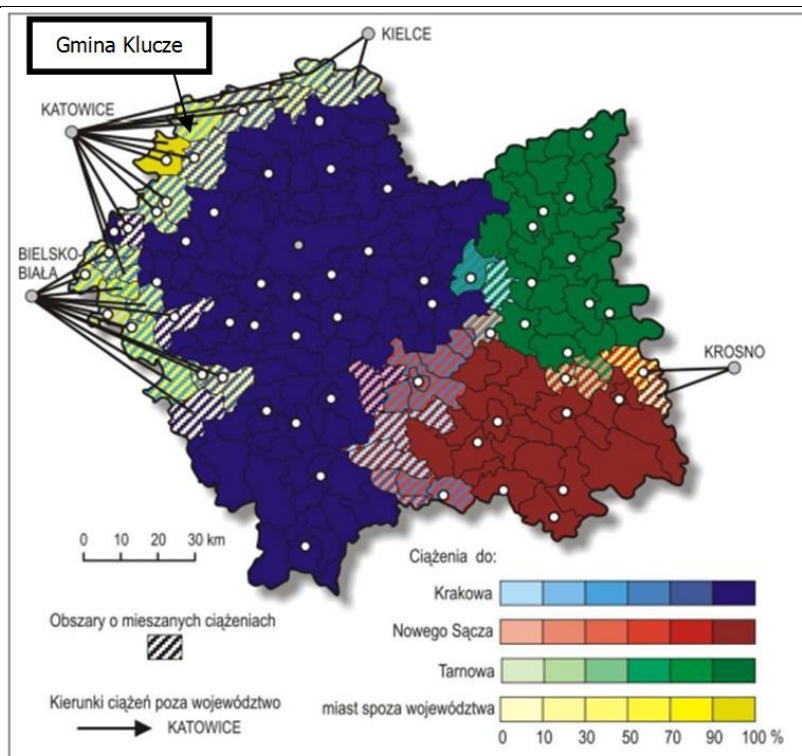
Gmina położona jest w północno-zachodniej części Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Wg podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego usytuowana jest w obrębie makroregionu geograficznego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, w mezoregionie Wyżyny Częstochowskiej.

Na obszarze gminy znajdują się Specjalne Obszary Ochrony NATURA 2000: Pustynia Błędowska, Jaroszowiec oraz Ostoja Środkowojurajska.

Pomimo tego, że gmina Klucze należy formalnie do subregionu Małopolska Zachodnia, jak wynika z analizy "Delimitacja obszarów funkcjonalnych miast" autorstwa Roberta Guzika i Arkadiusza Kołosa, notuje ona silne powiązania również z metropolią Katowic, a na poziomie regionalnym - z Olkuszem².

² Badanie funkcji, potencjału oraz trendów rozwojowych miast w województwie małopolskim, IGIGP ISP UJ, Kraków 2010

Rysunek 2. POŁOŻENIE GMINY KLUCZE W OBSZARACH FUNKCJONALNYCH

Źródło: Badanie funkcji, potencjału oraz trendów rozwojowych miast w województwie małopolskim, IGIGP ISP UJ

Wskazane wyżej powiązania przejawiają się przede wszystkim w odsetku osób, na stałe zatrudnionych poza granicami gminy. Ostatnie całościowe badania w tym zakresie prowadzono w 2015 roku dla okresu lat 2006 - 2011 (badania nie obejmowały wyjazdów zagranicznych)³.

Najczęstszymi kierunkami wyjazdów był Olkusz oraz miasta aglomeracji śląskiej. Co ciekawe, nie więcej niż 2% mieszkańców Klucz w wieku produkcyjnym zatrudnionych było w Krakowie.

Tabela 4. WYJAZDY MIESZKAŃCÓW DO PRACY POZA TEREN GMINY KLUCZE [%]

ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY POZA TEREN GMINY	20 - 25
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W OLKUSZU	5 - 7
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY DO OŚRODKÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO	5 - 7
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W KRAKOWIE	1 - 2
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W BUKOWNIE	B/d

Źródło: Dojazdy do pracy w województwie małopolskim 2006 - 2011, opracowanie własne

³ Dojazdy do pracy w województwie małopolskim 2006 - 2011, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2015.

2. SYTUACJA SPOŁECZNA

2.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

W kraju obserwowane są tendencje społeczne analogiczne do tych, jakie mają miejsce w przeważającej części krajów Unii Europejskiej. Z punktu widzenia potrzeb rewitalizacyjnych, na szczególną uwagę zasługuje zmiana struktury wiekowej społeczeństw, a zwłaszcza proces ich starzenia się, za którym idzie konieczność korekty polityki społecznej.

Proces starzenia się społeczeństwa, mierzony zarówno wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, jak i zmniejszeniem się udziału dzieci i młodzieży w strukturze wiekowej, wzmacniany jest wzrostem spodziewanej długości życia.

"Prognoza ludności na lata 2014 - 2050" sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny przewiduje, że w 2050 roku populacja kraju będzie wynosiła niespełna 34 miliony osób, przy czym spadek liczby ludności będzie nasilał się w kolejnych dekadach. W 2020 roku liczba mieszkańców Polski będzie wynosiła 38,14 mln, co będzie oznaczało spadek o ok. 1% w stosunku do 2014 roku.

Tabela 5. OCZEKIWANA PRZECIĘTNA DŁUGOŚĆ ŻYCIA W POLSCE W LATACH 2015 - 2050

PŁEĆ/ROK	2015	2020	2025	2050
Mężczyźni	73,4	74,6	75,9	82,1
Kobiety	81,2	82,1	83	87,5

Źródło: "Prognoza ludności na lata 2014 - 2050"

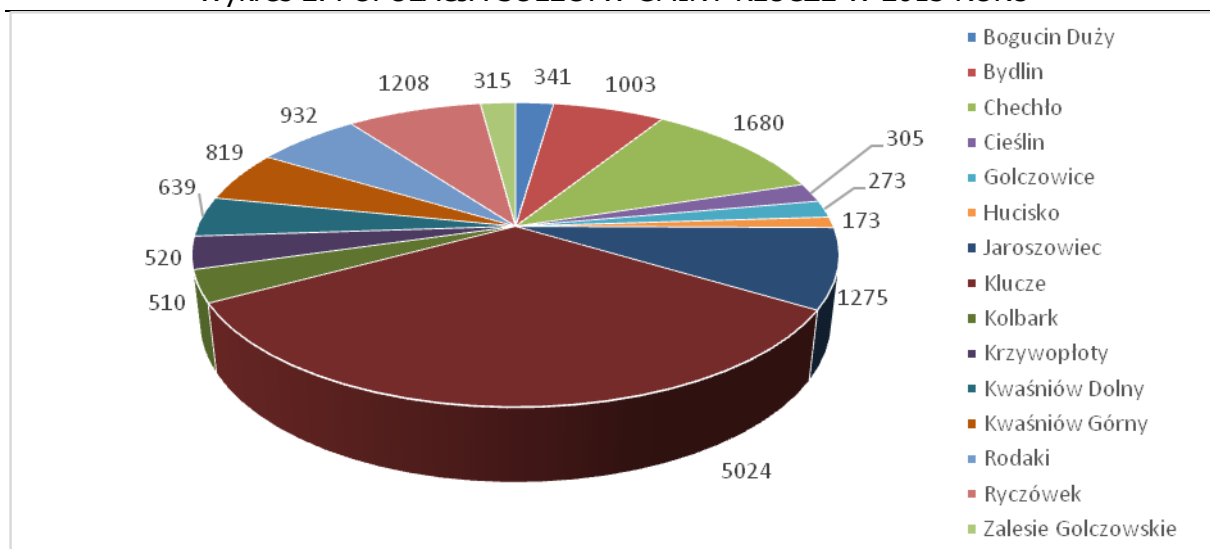
Tabela 6. UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W POPULACJI

	2014	2020	2050
Udział ludności w wieku powyżej 65 lat w populacji kraju	15,3%	18,9%	32,7%

Źródło: "Prognoza ludności na lata 2014 - 2050", obliczenia własne

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Klucze, w 2015 roku w granicach gminy mieszkało 15017 osób. Około 1/3 stanowili mieszkańcy miejscowości Klucze, przy czym populację przewyższającą 1000 mieszkańców notowano również w miejscowościach Bydlin, Chechło, Jaroszewiec i Ryczówek. Najmniejszym pod względem ludnościowym było sołectwo Hucisko (173 mieszkańców).

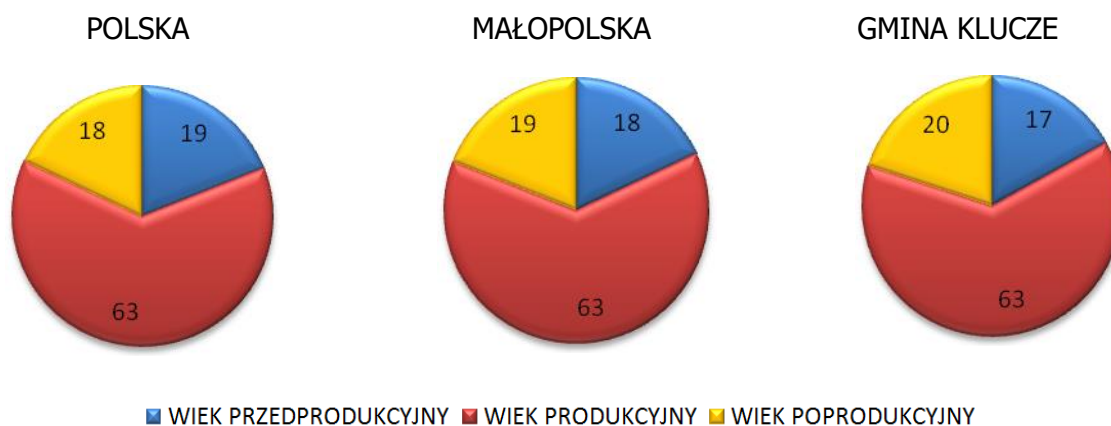
Wykres 2. POPULACJA SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Rozkład na ekonomiczne grupy wiekowe jest w gminie zbliżony do średniej w kraju i w województwie małopolskim. Notuje się taki sam odsetek osób w wieku produkcyjnym (ok. 63%), nieznacznie mniejszy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież) oraz nieco wyższy odsetek seniorów – ok. 20%, podczas gdy średnia w województwie to 18%, a w kraju - 19%.

Wykres 3. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

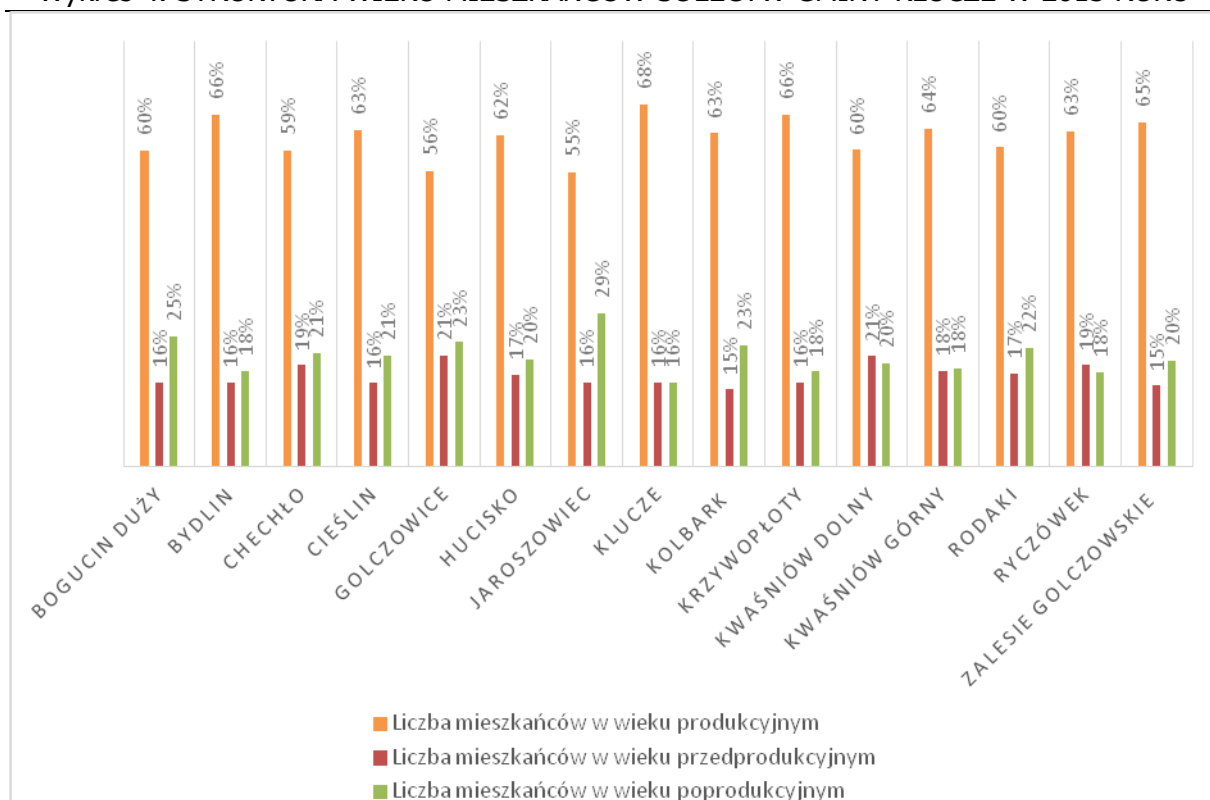

Źródło: GUS

Analiza terytorialna pozwoliła wyznaczyć różnice w strukturze wieku w poszczególnych sołectwach. Udział osób w wieku produkcyjnym waha się od 55 do 68%, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym - od 15 do 21%, a w poprodukcyjnym - od 16 do 29%⁴. Najwyższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym odnotowano w sołectwie Jaroszowiec (29%), a najniższy w sołectwie Klucze, które ponadto charakteryzuje najwyższy udział osób w wieku produkcyjnym (68%).

⁴ W danych demograficznych pochodzących z GUS i Urzędu Gminy mogą wystąpić niewielkie różnice. Wynika to z zastosowania innej metodologii obliczeniowej. GUS przyjmuje, że ludność to ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i rzeczywiście tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące). Natomiast dane z Urzędu Gminy uwzględniają osoby zameldowane.

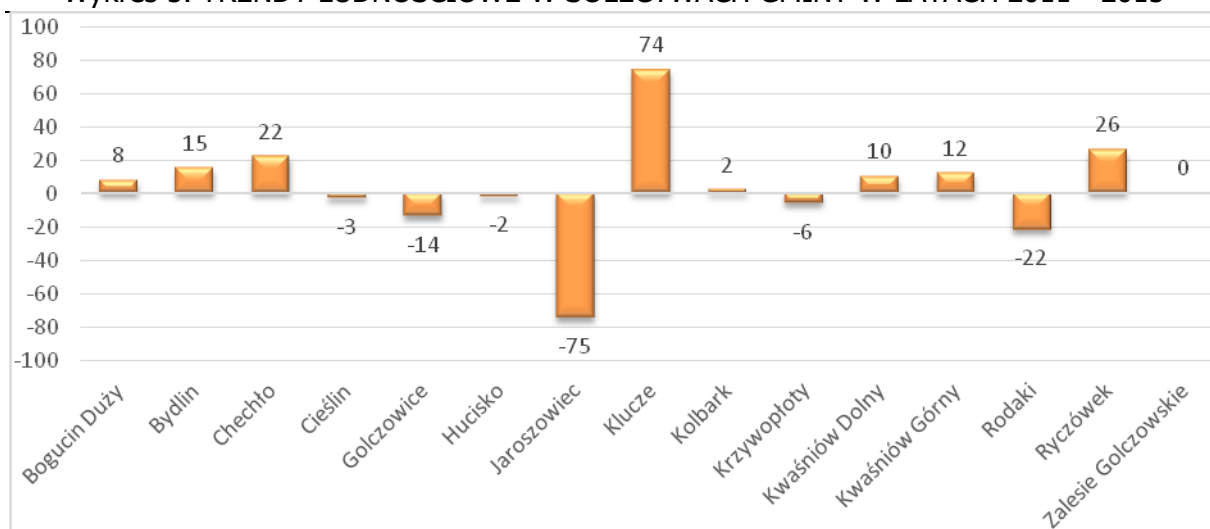
Wykres 4. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Na przestrzeni lat 2011 - 2015 populacja gminy nieznacznie wzrosła (z 14970 do 15017, tj. o ok. 0,3%). Należy przy tym zauważyć, że w kilku sołectwach odnotowano spadek liczby mieszkańców. Wzrostowi liczby mieszkańców w miejscowości Klucze towarzyszyło niemal identyczne zmniejszenie populacji w sąsiednim Jaroszowcu. Ponadto zmniejszenie liczby mieszkańców odnotowano w miejscowościach Rodaki, Golczowice, Krzywopłaty, Cieślin i Hucisko.

Wykres 5. TRENDY LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY W LATACH 2011 - 2015

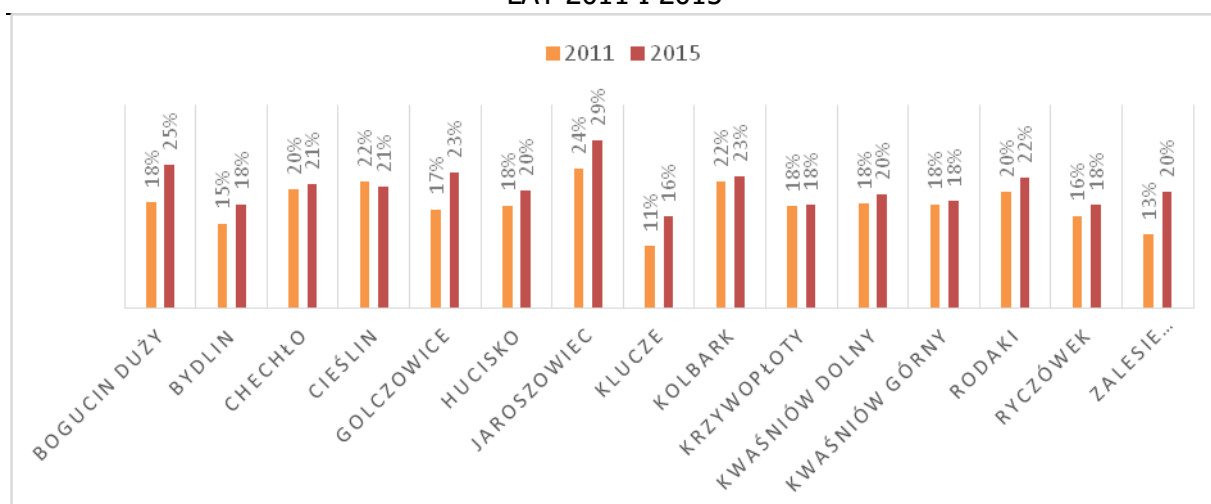

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze, opracowanie własne

W gminie obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa. Polega on na znacznym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym, któremu towarzyszy spadek liczby dzieci i młodzieży. W latach 2011 - 2015 udział seniorów zgodnie z danymi GUS zwiększył się z 18,6% do 21,4%, natomiast udział dzieci i młodzieży zmniejszył się z 17,5% do 16,9%. Podobna tendencja wynika z danych pozostających w dyspozycji Urzędu Gminy Klucze - wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym z 16,6% do 18,2% oraz spadek udziału dzieci i młodzieży z 17,4 do 17,2%.

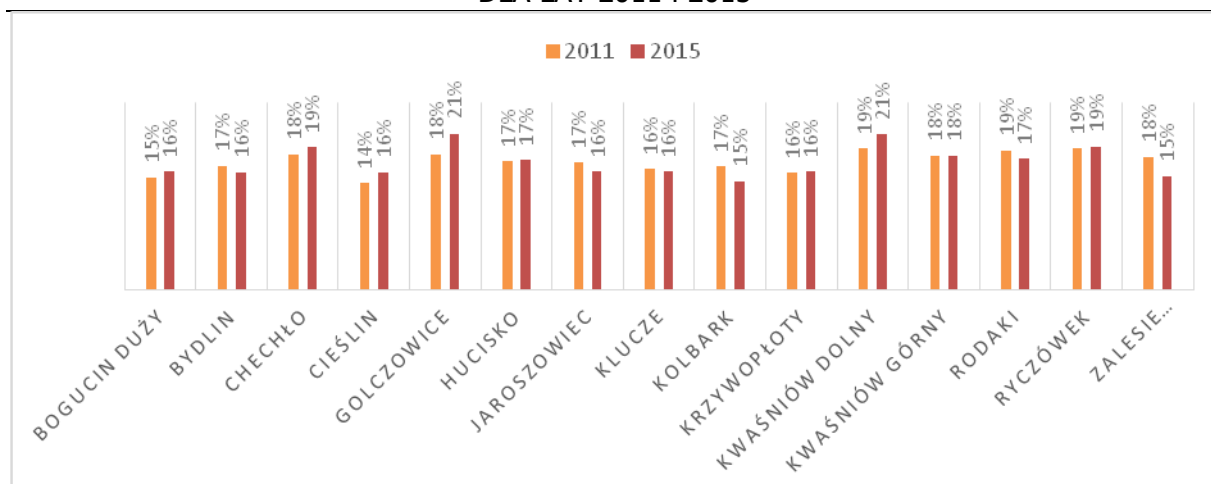
Z przedstawionych poniżej danych wynika, że w latach 2011 - 2015 udział seniorów w strukturze wiekowej zwiększył się we wszystkich sołectwach, z wyjątkiem miejscowości Cieślin, przy czym największy wzrost odnotowano w miejscowościach Zalesie Golczowskie, Bogucin Duży, Golczowice, Jaroszowiec i Klucze. W Zalesiu Golczowskim i Jaroszowcu odnotowano równocześnie spadek udziału dzieci i młodzieży w strukturze wiekowej.

Wykres 6. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze, obliczenia własne

Wykres 7. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 i 2015

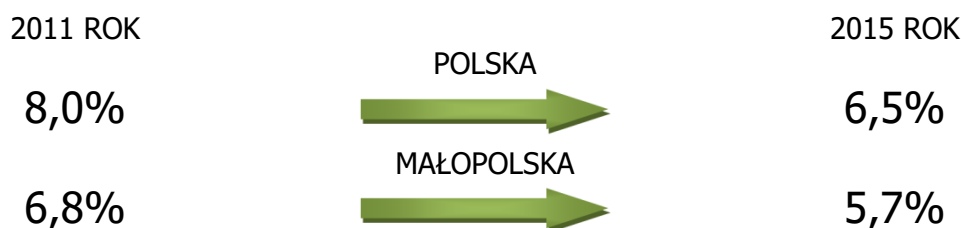

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze, obliczenia własne

2.2 BEZROBOCIE

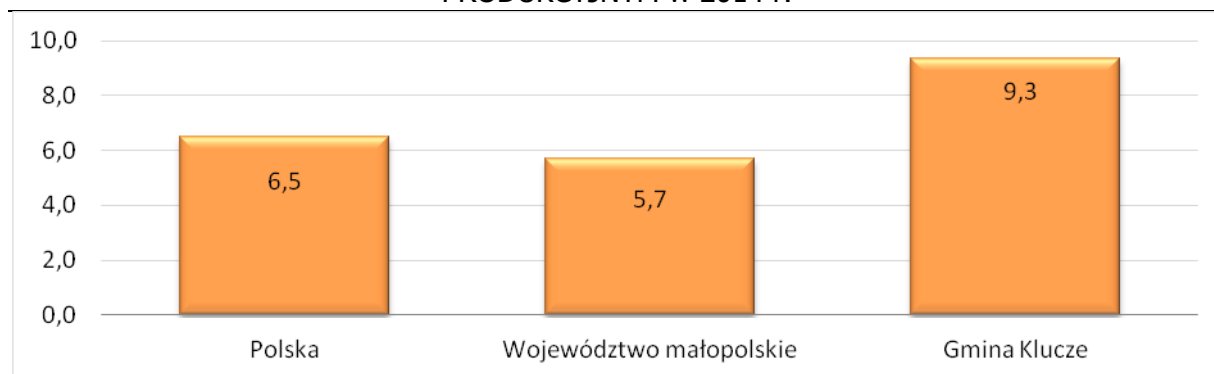
Dane przywoływane w dokumencie dotyczą bezrobocia rozumianego jako odsetek osób zarejestrowanych jako bezrobotne w grupie osób w wieku produkcyjnym. Bezrobotny zarejestrowany to osoba, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Poprawa parametrów gospodarczych w kraju wpłynęła na odczuwalną poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W ciągu minionej dekady w kraju wyraźnie zmniejszyło się bezrobocie - obecny stały trend spadkowy notowany jest od 2013 roku.

W gminie Klucze notowana była podobna tendencja. Bezrobocie liczone wg opisanej wyżej metodyki, zmniejszyło się w latach 2011 - 2015 z 11,1 do 9,3%. Pomimo tego, że spadek ten następował w szybszym tempie, w 2015 roku bezrobocie wciąż utrzymywało się na znacznie wyższym poziomie niż średnio w kraju i województwie.

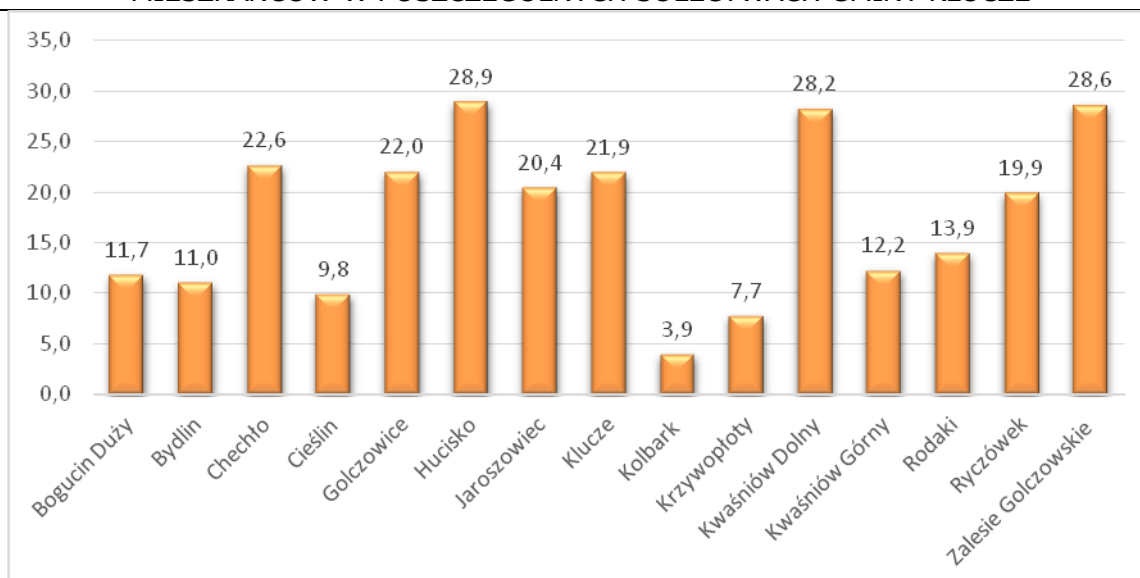
Wykres 8. UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM w 2014 r.

Źródło: GUS

Z uwagi na fakt, iż Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu dysponuje jedynie częściowymi danymi odnośnie występującego bezrobocia w przekroju terytorialnym gminy, dla określenia skali problemu bezrobocia w poszczególnych sołectwach posłużono się danymi dotyczącymi liczby przyznanych w 2015 r. zasiłków z tytułu bezrobocia.

Wykres 9. LICZBA PRYZNANYCH ZASIŁKÓW Z TYTUŁU BEZROBOCIA NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁĘTWACH GMINY KLUCZE

Źródło: Dane Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż wśród sołectw z największym problemem bezrobocia znalazły się: Hucisko, Zalesie Golczowskie, Kwaśniów Dolny, Chechto, Golczowice, Klucze, Jaroszwiec oraz Ryczówek. We wszystkich tych sołectwach ilość przyznanych zasiłków z uwagi na bezrobocie kształtowała się na poziomie wyższym niż średnio w całej gminie (18,8 przyznanych zasiłków/1000 mieszkańców).

2.3 UBÓSTWO I POMOC SPOŁECZNA

"Ubóstwo" nie jest terminem jednoznacznym. Zasadniczo wyróżnia się jego dwa typy: ubóstwo absolutne, rozumiane jako brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych czy społecznych oraz ubóstwo relatywne - w tym przypadku bierze się pod uwagę dystans dzielący poziom życia jednostki czy gospodarstwa domowego od średniego poziomu życia na danym obszarze.

Pomimo złożoności pojęcia, wciąż podstawowym parametrem określającym poziom ubóstwa jest skala dochodów. Tzw. ustawowa granica ubóstwa aktualizowana jest co 3 lata na drodze rozporządzenia Rady Ministrów⁵, stanowiącego uszczegółowienie zapisów Ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Od 1 października 2015 roku obowiązującymi kryteriami dochodowymi są:

- dla osoby samotnie gospodarującej – dochód w wysokości 634 zł,
- dla osoby w rodzinie – dochód w wysokości 514 zł;

POMOC SPOŁECZNA

Za pomoc społeczną w gminie, stanowiącą główne narzędzie przeciwdziałania ubóstwu, odpowiada Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, działający na podstawie Ustawy z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Podstawę i opis możliwych przyczyn udzielenia

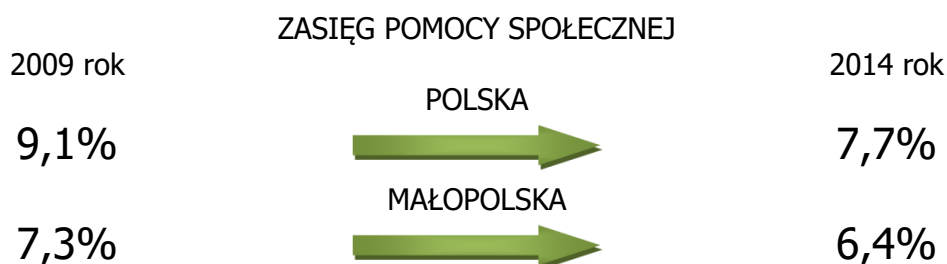
⁵ ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

pomocy społecznej stanowi art. 7 Ustawy. Poza ubóstwem, do najważniejszych zalicza się: bezdomność, bezrobocie, alkoholizm i niepełnosprawność. Oznacza to, że fakt korzystania z pomocy społecznej nie jest tożsamy z doświadczaniem ubóstwa. W 2014 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało prawie 8% ludności kraju (2,95 mln ludzi), z czego 2,05 mln ludzi w kraju żyło w rodzinach, spełniających kryterium dochodowe ubóstwa.

Jak wynika z analizy GUS pn. "Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014", najbardziej zagrożoną grupą są dzieci i młodzież. Ponad 10% z nich żyje w skrajnym ubóstwie, podczas gdy analogiczny współczynnik dla osób w wieku produkcyjnym wynosi 7%, a dla osób w wieku poprodukcyjnym - 4,3%. Stąd w polityce społecznej przewidziano odrębne narzędzia dla przeciwdziałania zjawisku właśnie wśród najmłodszych, przede wszystkim zasiłki na dziecko.

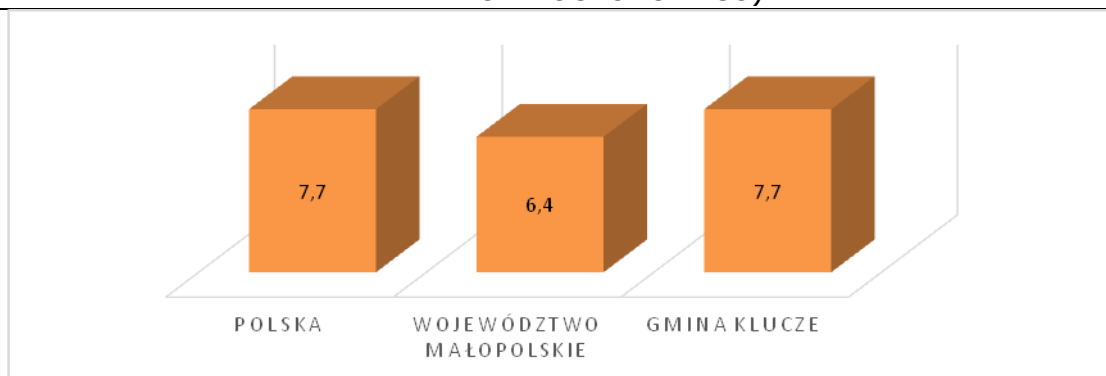
Zasiłek na dziecko uzależniony jest przede wszystkim od spełnienia kryterium dochodowego - średnie dochody na osobę w rodzinie nie mogą przekraczać 674 zł lub 764 zł, w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

Notowana w ostatnich latach poprawa sytuacji gospodarczej miała wpływ na malejące zapotrzebowanie na pomoc społeczną, której zasięg zmniejszył się w latach 2009 - 2014 z 9,1 do 7,7% w skali kraju oraz z 7,3% do 6,4% w Małopolsce.

W całej gminie Klucze, w 2014 roku, odsetek osób otrzymujących pomoc z opieki społecznej wynosił 7,7%, a zatem był równy przeciętnemu poziomowi w kraju oraz nieco wyższy niż średnio w Małopolsce (6,4%).

Wykres 10. ODSETEK OSÓB OTRZYMUJĄCYCH POMOC SPOŁECZNĄ (PONIŻEJ I POWYŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO)

Źródło: GUS

W 2015 roku wydano w gminie Klucze 1202 decyzje o przyznaniu pomocy społecznej. Najwięcej motywowanych było ubóstwem (383 decyzje) oraz bezrobociem (282 decyzje). Częstymi przyczynami udzielania pomocy była również niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba.

Przeciętnie na 1000 mieszkańców podjęto 80 decyzji o udzieleniu pomocy, przy średniej dla województwa małopolskiego - 56,5. Większe niż średnio w gminie zapotrzebowanie na pomoc wykazywały rodziny w sołectwach Hucisko, Zalesie Golczowskie, Chechło, Klucze Golczowice i Kwaśniów Dolny.

Tabela 7. PRZYCZYNY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ (NA PODSTAWIE DECYZJI)

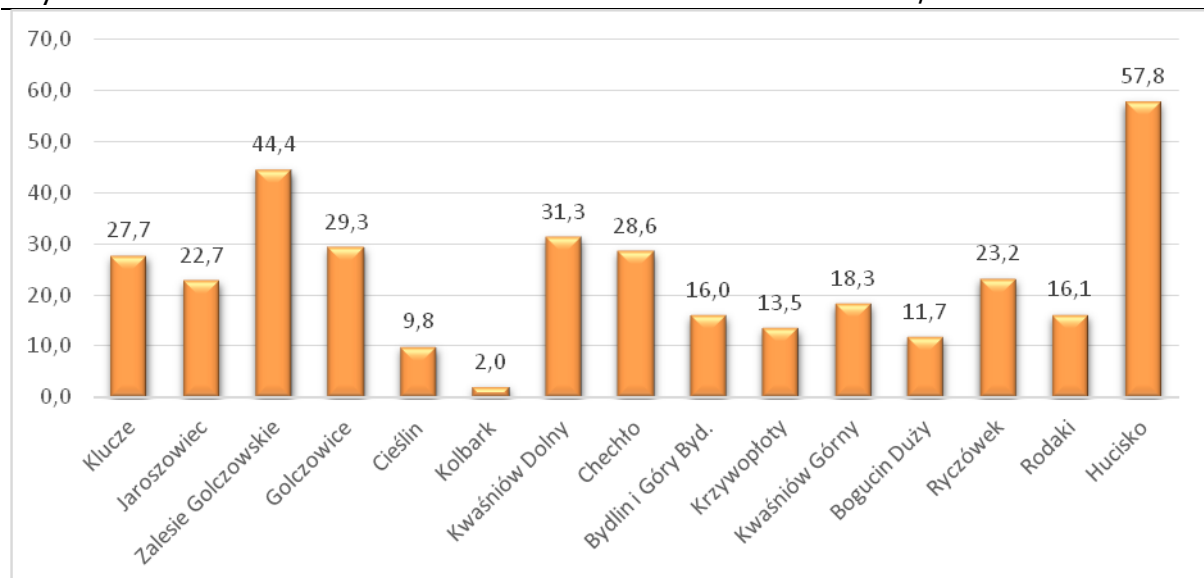
SOŁECTWO/ PODSTAWA PRYZNANIA POMOCY	LICZBA MIESZKAŃCÓW	UBÓSTWO	SIEROCTWO	BEZDOMNOŚĆ	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	BEZROBOCIE	NIEPĘLNOŚĆ	DLUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUNCTWO-WYCHOWAWCZYCH I GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM PROWADZENIU	PRZEMOC W RODZINIE	ALKOHOLIZM	NARKOMANIA	TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	TRUDNOŚCI INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	ZDARZENIE LOSOWE	SYTUACJA KRYZYSOWA	LICZBA INTERWENCJI	LICZBA INTERWENCJI/1000 MIESZK.
Hucisko	173	10	0	1	2	5	6	7	1	0	3	0	0	0	0	0	35	202,3
Zalesie Golczowskie	315	14	0	0	2	9	8	9	1	0	5	0	0	0	0	0	48	152,4
Chechło	1680	48	0	0	8	38	28	27	7	0	8	0	0	0	0	1	165	98,2
Klucze	5024	139	0	33	26	110	55	61	12	2	21	4	2	0	0	0	465	92,6
Golczowice	273	8	0	0	1	6	2	5	1	0	1	0	1	0	0	0	25	91,6
Kwaśniów Dolny	639	20	0	1	5	18	5	4	0	0	3	0	1	0	0	0	57	89,2
Ryczówek	1208	28	0	0	8	24	15	12	1	0	5	0	0	0	0	0	93	77,0
Jaroszowiec	1275	29	0	1	7	26	18	11	2	0	2	0	0	0	0	0	96	75,3
Bydlin i Góry Byd.	1003	16	0	0	5	11	15	10	3	0	5	0	1	0	0	0	66	65,8
Cieślin	305	3	0	0	2	3	4	4	0	0	0	0	0	0	1	0	17	55,7
Kwaśniów Górny	819	15	0	0	7	10	4	5	2	1	1	0	0	0	0	0	45	54,9
Krzywopłaty	520	7	0	0	0	4	6	3	1	0	1	0	1	0	0	0	23	44,2
Bogucin Duży	341	4	0	1	0	4	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	15	44,0
Rodaki	932	15	0	0	2	13	5	3	1	0	0	1	0	0	0	0	40	42,9
Kolbark	510	1	0	1	0	2	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	12	23,5
GMINA	15017	357	0	38	75	283	178	167	33	3	55	5	6	0	1	1	1202	80

Źródło: OPS w Kluczach

Podobnie jak ma to miejsce w skali województwa oraz kraju, najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Klucze było ubóstwo, którym motywowano aż

28% przyznanych zasiłków w 2015 r. Problem ubóstwa w największym stopniu dotyczył sołectwa Hucisko oraz Zalesie Golczowskie, gdzie ilość przyznawanych zasiłków z tytułu ubóstwa na 1000 mieszkańców, wyniosła odpowiednio 57,8 oraz 44,4, przy średniej w gminie na poziomie 23,8.

Wykres 11. LICZBA PRYZNANYCH ZASIŁKÓW Z POWODU UBÓSTWA/1000 MIESZKAŃCÓW

Źródło: OPS w Kluczach, opracowanie własne

2.4 EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

Zakres edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy, co wynika z art. 7 Ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Podstawowym dla organizacji szkolnictwa aktem jest Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Z Ustawy wynika nie tylko obowiązek zapewnienia odpowiedniej infrastruktury w granicach gminy, ale też zlokalizowania jej w odpowiedniej odległości od miejsca zamieszkania uczniów. Zgodnie z postanowieniami art. 17 ust. 2 Ustawy, droga dziecka do placówki szkolnej nie może przekraczać 3 km (w przypadku dzieci uczęszczających do przedszkoli i uczniów klas I-IV szkół podstawowych) i 4 km w przypadku uczniów V i VI klasy szkoły podstawowej i gimnazjum. W przeciwnym wypadku, gmina zobowiązana jest do zorganizowania bezpłatnego transportu lub zwrotu kosztów przejazdu dziecka środkami transportu publicznego.

W gminie działają następujące publiczne placówki przedszkolne i edukacyjne:

Klucze:

- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach

Chechło:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chechle

Bydlin:

- Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bydlinie

Jaroszowiec:

- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszowcu

Kwaśniów dolny:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kwaśniowie Dolnym

Ryczówek:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ryczówku

Rodaki:

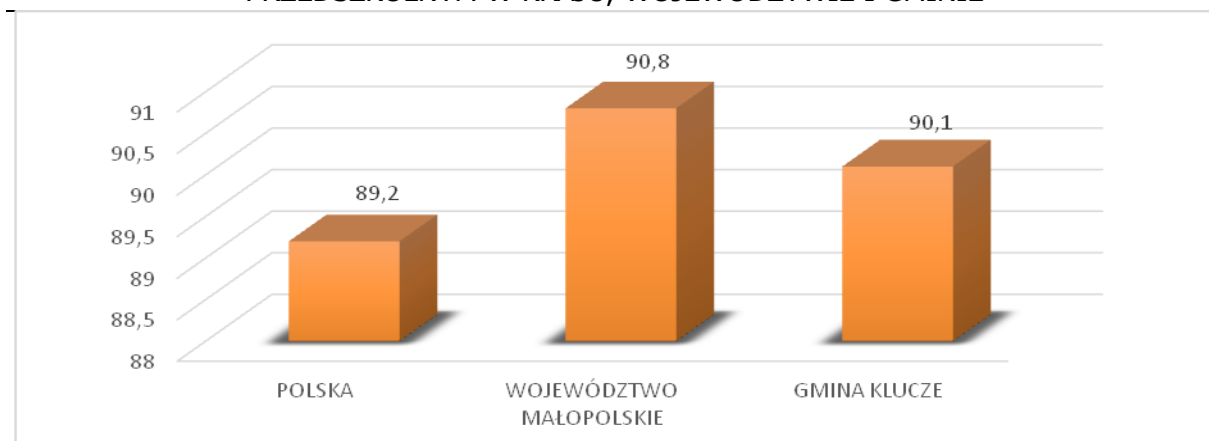
- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach

W gminie działają ponadto dwa samodzielne przedszkola – im. Marii Konopnickiej w Jaroszowcu oraz im. Jasia i Małgosi w Kluczach, a także Klub Dziecięcy „Chatka Puchatka”, który powstał dzięki dofinansowaniu projektu "Rodzice wracają do pracy" i zapewnia miejsca dla trzydziściorga dzieci. Zgodnie z danymi GUS, w 2015 roku, opieką objętych było w gminie 8,4% dzieci do 3 roku życia. Jest to poziom wyższy niż średnia odnotowana zarówno w województwie Małopolskim i w kraju (odpowiednio 6,3% i 6,8%).

Punktem docelowym dla jednostek samorządu terytorialnego, odnośnie zapewnienia dzieciom opieki i wychowania przedszkolnego są jednak tzw. cele barcelońskie, zakładające zabezpieczenie 33% miejsc w żłobkach dla dzieci w wieku 0-3 lat oraz 90% w przedszkolach dla dzieci w wieku przedszkolny⁶. Oznacza to, że statystycznie dobry poziom zabezpieczenia miejsc w żłobkach w gminie Klucze wynika nie z sytuacji obiektywnej, ale z niskiego poziomu realizacji usług w tym zakresie w całym kraju.

Odsetek dzieci w wieku 4-6 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym jest nieco niższy niż przeciętnie - wynosi 90,1%, podczas gdy średnia w województwie to 90,8%.

Wykres 12. ODSETEK DZIECI W WIEKU 4-6 LAT OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE

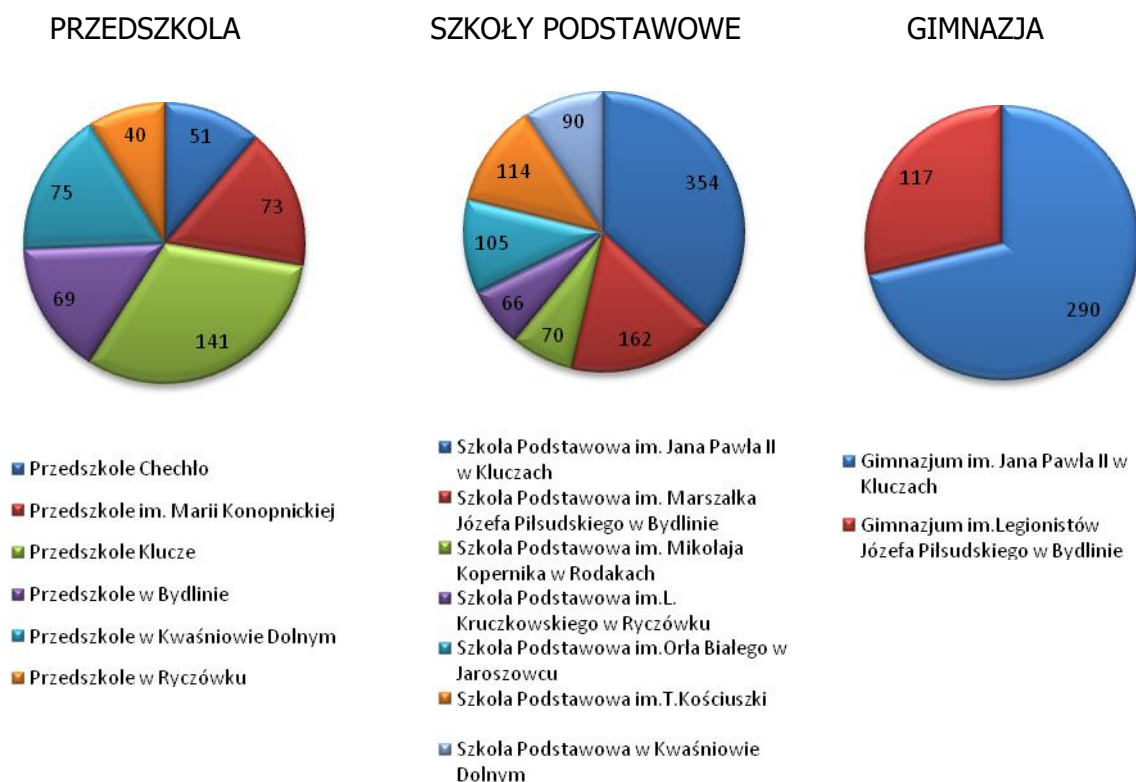

Źródło: GUS

⁶ „Cele barcelońskie. Rozwój struktur opieki nad dziećmi w Europie na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu”

Największymi pod względem liczby uczniów placówkami są szkoły w miejscowości Klucze. W 2015 roku do SP w Kluczach uczęszczało 354 uczniów, a do Gimnazjum - 290. Najmniejszą zaś pod względem liczebności placówką była Szkoła Podstawowa im. L. Kruczkowskiego w Ryczówku (66 uczniów).

Wykres 13. ZESTAWIENIE PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ W GMINIE KLUCZE

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Poziom edukacji najczęściej mierzony jest na jeden z dwóch sposobów - przy pomocy danych statystycznych dotyczących wyników egzaminów lub skali staminowej, pozwalającej określić, jaki wynik uzyskał uczeń na tle innych zdających.

Dla przedstawienia poziomu edukacji uczniów, porównano średnie wyników egzaminów (sprawdzian po 6. klasie szkoły podstawowej i egzamin gimnazjalny). Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę zdających, uniemożliwiająca efektywne porównanie wyników metodami statystycznymi dla poszczególnych lat, przedstawiono średnie dla okresu lat 2011 - 2015. Dla egzaminów gimnazjalnych wzięto pod uwagę średnie wyniki z części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i językowej w zakresie języka angielskiego na poziomie podstawowym.

Obwód szkolny Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Jaroszowcu dotyczy sołectw Jaroszowiec, Bogucin Duży, Zalesie Golczowskie i Golczowice, co uwzględniono w dalszych analizach⁷.

⁷ Statut Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Jaroszowcu, www.szkolajaroszowiec.pl

Tabela 8. WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOŁACH GMINY KLUCZE
W LATACH 2011 - 2015

SZKOŁA	WYNIKI SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015					ŚREDNI % WYNIK SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015	ŚREDNI % WYNIK SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015 W WOJ. MAŁOPOLSKIM	RÓŻNICA % MIĘDZY ŚREDNIM WYNIKIEM W SZKOLE I ŚREDNIĄ W WOJ. MAŁOPOLSKIM
	2011	2012	2013	2014	2015			
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach	63	50	68	61	73,0	63,0	64,8	-1,8
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach	78	63	66	62	68,3	67,5	64,8	2,7
Szkoła Podstawowa im. Leona Kruczkowskiego w Ryczówku	57	61	54	61	69,3	60,5	64,8	-4,3
Zespół Szkolno- Przedszkolny - Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie	70	62	69	75	68,8	69,0	64,8	4,2
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszewcu	70	56	56	59	56,5	59,5	64,8	-5,3
Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Chechle	63	60	64	62	57,4	61,3	64,8	-3,5
Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym	65	62	76	76	70,4	69,9	64,8	5,1
ŁĄCZNIE	66,6	59,1	64,7	65,1	66,2	64,4	64,8	-0,4

Źródło: OKE Kraków, opracowanie własne

Tabela 9. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W SZKOŁACH GMINY KLUCZE
W LATACH 2011 - 2015

SZKOŁA / SOŁECTWO	WYNIKI SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015					ŚREDNI % WYNIK EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W LATACH 2011 - 2015	ŚREDNI % WYNIK EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W LATACH 2011 - 2015 W WOJ. MAŁOPOLSKIM	RÓŻNICA MIĘDZY ŚREDNIM WYNIKIEM W SZKOLE I ŚREDNIĄ W WOJ. MAŁOPOLSKIM
	2011	2012	2013	2014	2015			
Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie	52,0	68,0	67,2	66,9	64,5	63,7	59,1	4,6
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach	58,3	59,6	61,4	59,7	60,7	60,0	59,1	0,9

Źródło: OKE Kraków, opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich 5 lat, aż trzy spośród siedmiu Szkół Podstawowych w Gminie Klucze uzyskało wyniki przewyższające średnią w Małopolsce (Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach, Zespół Szkolno-Przedszkolny - Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie, Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym). Z kolei najniższy wynik na tle rówieśników uzyskiwały dzieci z Jaroszewca (o 5,3% niższy niż średnia dla województwa), Ryczówka, Chechła oraz Klucz.

Uczniowie Gimnazjum w Kluczach w ostatnich 5 latach osiągnęli wynik na poziomie średniej w woj. małopolskim. Lepsze wyniki osiągnęli uczniowie Gimnazjum w Bydlinie - średnio o 4,6% wyższe niż średnio w Małopolsce.

Jak wskazano wyżej, analiza danych statystycznych odnośnie końcowych wyników egzaminów może być tylko częściową wskazówką, zwłaszcza, kiedy mamy do czynienia z ograniczoną liczbą zdających. W takich sytuacjach z pomocą przychodzi współczynnik edukacyjnej wartości dodanej (EWD), pozwalający porównać wyniki uczniów na początku i na końcu nauki w danej placówce. Dzięki temu minimalizuje się wpływ takich czynników jak kapitał kulturowy wyniesiony z domu lub możliwości finansowania dodatkowych zajęć przez rodziców, a wysuwa się na pierwszy plan poziom nauczania w danej szkole.

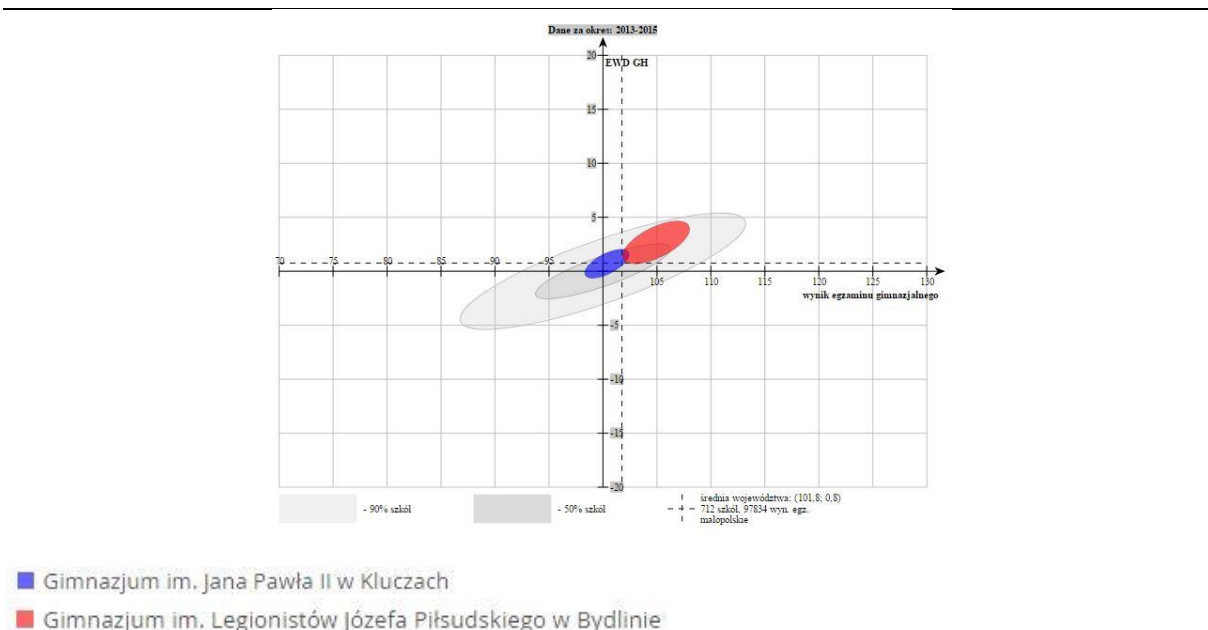
Tabela 10. MODEL EDUKACYJNEJ WARTOŚCI DODANEJ

KAPITAŁ KULTUROWY UCZNIÓW WYNIESIONY Z DOMU	SŁABE WYNIKI W NAUCE	ŚREDNIE WYNIKI W NAUCE	DOBRE WYNIKI W NAUCE
WYSOKI	EWD - UJEMNY (BARDZO NISKI)	EWD - UJEMNY	EWD - DODATNI
NISKI	EWD - NEUTRALNY	EWD - DODATNI	EWD - DODATNI (WYSOKI)

Źródło: <http://ewd.edu.pl>, Instytut Badań Edukacyjnych

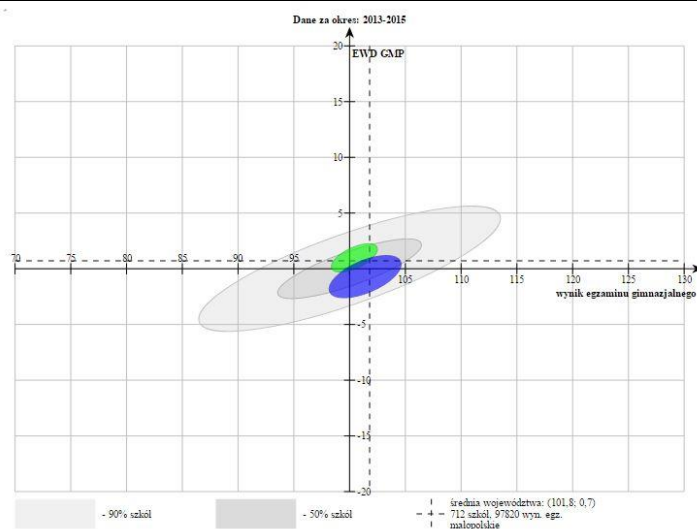
W Polsce EWD oblicza się przede wszystkim dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Poniżej przedstawiono parametr dla obydwu gimnazjów działających w gminie w latach 2013 - 2015. Wykorzystano przy tym materiały graficzne Instytutu Badań Edukacyjnych.

Wykres 14. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH

Źródło: <http://ewd.edu.pl>, Instytut Badań Edukacyjnych

Wykres 15. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach
- Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie

Źródło: <http://ewd.edu.pl>, Instytut Badań Edukacyjnych

Analizując parametry EWD dla gimnazjów w Kluczach oraz Bydlinie można stwierdzić, iż poziom nauczania w tych placówkach kształtował się w granicach średniej wojewódzkiej. Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach charakteryzowało się wyższym poziomem nauczania w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, zaś Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie oferowało wyższy standard kształcenia w zakresie przedmiotów humanistycznych.

2.5 PRZESTĘPCZOŚĆ

Na ogólny poziom i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców wpływają przede wszystkim poziom przestępczości oraz sposób organizacji przestrzeni publicznej, zwłaszcza odnośnie dostosowania sieci drogowej. Temat bezpieczeństwa na drogach został omówiony w dalszej części opracowania.

Poziom przestępczości w kraju systematycznie się obniża. Dotyczy to przestępstw ciężkich (np. liczba pobić obniżyła się w latach 2011 - 2015 o 48%), ale też mniej poważnych, ale przez to, że częstszych - bardziej dolegliwych. Przykładowo liczba kradzieży obniżyła się w analogicznym okresie o 30%, a kradzieży z włamaniem o 17%.

Tabela 11. WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI PRZESTĘPCZOŚCI W POLSCE I GMINIE KLUCZE

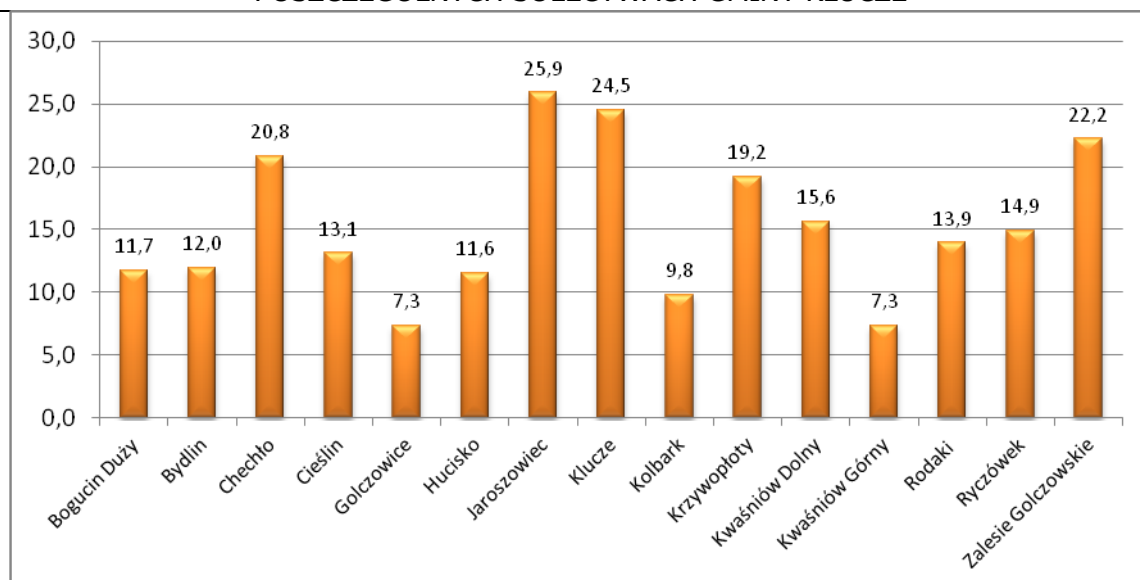
ZDARZENIE	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2011 R.	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2015 R.	ZMIANA [%]	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW POLSKI W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ W GMINIE KLUCZE W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 R.
Bójki i pobicia	10 703	5550	48,1%	1,44	1	0,67
Kradzieże z włamaniem	114 193	94680	17,1%	24,62	9	5,99
Kradzieże cudzej rzeczy	216 970	150800	30,5%	39,22	20	13,32

Źródło: www.statystyka.policja.pl, Komenda Powiatowa Policji w Olkuszu, opracowanie własne

Z danych policji w Olkuszu wynika, że na przestrzeni ostatnich 5 lat, w gminie Klucze nastąpiła poprawa bezpieczeństwa. Przeciętnie odnotowywano zdecydowanie mniej przestępstw niż w pozostałych obszarach kraju. Dotyczyło to m.in. bójek, pobić i kradzieży.

Miejscowo notowane jest nasilenie dolegliwych przestępstw. Poniżej przedstawiono średnią liczbę takich przypadków w latach 2011-2015 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dane statystyczne wskazują, że najgorsza sytuacja w tym zakresie występuje w sołectwach Jaroszewiec oraz Klucze. Średnio w latach 2011 - 2015 przypadało 18,9 przestępstw (kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, pobicie) na 1000 mieszkańców gminy.

Wykres 16. ŚREDNIA LICZBA WYBRANYCH PRZESTĘPSTW (KRADZIEŻ CUDZEJ RZECZY, KRADZIEŻ Z WŁAMANIEM, POBICIE) W LATACH 2011-2015 NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Olkuszu, opracowanie własne

2.6 KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny można zdefiniować za Francisem Fukuyamą jako „zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie”. Wspólne wartości wzmacniają zaufanie, a to z kolei pozwala wspólnie działać bardziej skutecznie.

W społeczeństwach zachodnich, przejawem współdziałania obywateli na poziomie lokalnym są przede wszystkim zaangażowanie w sprawy samorządu lokalnego i aktywność w ramach organizacji pozarządowych.

Jak podkreślono w opracowanym w 2015 roku raporcie "Państwo i my. Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej" pod redakcją prof. Jerzego Hausnera, pomimo częstych dysfunkcji, instytucje samorządu lokalnego cieszą się pozytywnymi recenzjami blisko 2/3 obywateli.

Tabela 12. OCENA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH W POLSCE W LATACH 2011 - 2015

OCENA WŁADZ MIASTA/GMINY	2011	2012	2013	2014	2015
Dobra	65 - 69%	60 - 63%	56 - 62%	59 - 65%	63%
Zła	20 - 24%	26 - 29%	27 - 34%	25 - 30%	23%

Źródło: "Państwo i my. Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej", CBOS

Parametrem, który służy najczęściej do opisu zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej i kraju jest frekwencja wyborcza. W poniższej tabeli podano wybrane dane odnośnie frekwencji w gminie i sołectwach, zgodnie z poziomem udostępniania ich przez Państwową Komisję Wyborczą.

Tabela 13. FREKWENCJA WYBORCZA W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

WYBORY	PARLAMENTARNE (SEJM) - 2015 [%]		PREZYDENCKIE - 2015 [%]		DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO - 2014 [%]		SAMORZĄDOWE - 2014 [%]		ŁĄCZNIE	
	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO
Bogucin Duży	58,7%	54,9%	63,4%	58,9%	36,2%	27,6%	50,2%	48,5%	52,1%	47,47%
Bydlin i Góry Byd,	54,1%		52,0%		22,3%		58,6%		46,8%	
Chechło	47,5%		49,2%		21,7%		50,4%		42,2%	
Cieślin	56,5%		61,4%		23,0%		65,9%		51,7%	
Golczowice	53,1%		53,3%		30,2%		63,1%		49,9%	
Hucisko	47,8%		46,4%		17,4%		53,8%		41,4%	
Jaroszowiec	55,0%		52,9%		22,8%		53,2%		46,0%	
Klucze	54,4%		51,8%		21,7%		52,0%		45,0%	
Kolbark	61,4%		54,9%		27,3%		66,3%		52,5%	
Krzywopłaty	58,9%		52,3%		24,8%		65,4%		50,4%	
Kwaśniów Dolny	51,5%		51,0%		23,3%		55,9%		45,4%	
Kwaśniów Górny	51,5%		51,0%		23,3%		55,9%		45,4%	
Rodaki	52,0%		50,3%		21,3%		48,0%		42,9%	
Ryczówek	47,8%		46,4%		17,4%		53,8%		41,4%	
Zalesie Golczowskie	55,0%		63,4%		22,8%		53,2%		48,6%	
GMINA	53,2%		51,6%		23,0%		53,9%		45,4%	

Źródło: www.pkw.gov.pl

Widoczne w gminie są następujące tendencje:

- Mieszkańcy gminy w największej liczbie biorą udział w wyborach samorządowych, dla których frekwencja w gminie jest znacznie wyższa niż dla województwa,
- Sołectwami o najniższej frekwencji wyborczej w gminie są Ryczówek, Hucisko i Chechło.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W gminie Klucze działa 58 organizacji pozarządowych. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców średnio przypada 3,9 organizacji pozarządowej. Najczęstszymi typami aktywności mieszkańców, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach jest przynależność do ugruntowanych w przestrzeni publicznej instytucji - kół gospodyń wiejskich i Ochotniczej Straży Pożarnej. W Gminie działają również w znacznej liczbie kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe.

Warto również zauważyć aktywność NGO o charakterze typowo lokalnym. Organizacje takie działają przede wszystkim w Kolbarku, Jaroszowcu, Kwaśniowie Dolnym, Rodakach, Chechle i Ryczówku.

Jak wynika z poniższego zestawienia, najwyższy poziom aktywności mieszkańców występuje w Bogucinie Dużym i Kolbarku. Łącznie miejscowości zamieszkiwane przez 851 osób są miejscem działania 8 organizacji pozarządowych. Statystycznie najniższe parametry odnotowano w Kluczach, Kwaśniowie Górnym, Zalesiu Golczowskim, Ryczówku i Cieślinie.

Tabela 14. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

SOŁECTWO	ORGANIZACJA	POPULACJA	LICZBA ORGANIZACJI	LICZBA ORGANIZACJI/ 1000 OS.
BOGUCIN DUŻY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH BOGUCIN DUŻY	341	4	11,7
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA BOGUCIN DUŻY			
	STOWARZYSZENIE „WSZYSCY RAZEM W BOGUCINIE DUŻYM”			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA BOGUCIN DUŻY			
KOLBARK	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH „ZRÓDEŁKO” W KOLBARKU	510	4	7,8
	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO KLUCZ			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA KOLBARK			
	LZS „KOLBARK BŁYSKAWICA”			
KWAŚNIÓW DOLNY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KWAŚNIÓW DOLNY	639	4	6,3
	STOWARZYSZENIE „VAJRA”			
	STOWARZYSZENIE „BRAC'TWO SZKOLNE NA RZECZ BUDOWY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KWAŚNIOWIE			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA KWAŚNIÓW DOLNY			
HUCISKO	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH HUCISKO	173	1	5,8
BYDLIN	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH BYDLIN	1003	5	5,0
	ULKS „LEGIONIK”			
	LKS „LEGION” BYDLIN			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA BYDLIN			
JAROSZOWIEC	STOWARZYSZENIE „OTWARCI”	1275	6	4,7
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH JAROSZOWIEC			
	UKS KLUCZE			
	LKS „UNIA” JAROSZOWIEC			
	ULKTS JAROSZOWIEC			
RODAKI	MAŁOPOLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ WALKI Z GRÓZLICĄ...”NIKIFOR”	932	4	4,3
	STOWARZYSZENIE JAROSZOWIEC			
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH RODAKI			
	UKS „MAŁOPOLANIE”			
CHECHŁO	JURajska Wioska Rodaki	1680	7	4,2
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA RODAKI			
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH CHECHŁO			
	ULKS „CENTURIA”			
	STOWARZYSZENIE „NASZA WIEŚ NASZA RADOŚĆ			
SPOŁDZIELNIA SOCJALNA „OPOKA”				

GINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

	STOWARZYSZENIE „POLSKA SAHARA”			
	STOWARZYSZENIE PUSTYNNNA GRUPA TERENOWA			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA CHECHŁO			
KRZYWOPŁOTY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KRZYWOPŁOTY	520	2	3,8
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA KRZYWOPŁOTY			
GOLCZOWICE	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH GOLCZOWICE	273	1	3,7
CIEŚLIN	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH CIEŚLIN	305	1	3,3
RYCZÓWEK	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA RYCZÓWEK			
	STOWARZYSZENIE „JURAJSKI ZAKĄTEK”			
	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU I PROMOCJI RYCZÓWKA „KUŹNIA”	1208	4	3,3
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH RYCZÓWEK			
ZALESIE GOLCZOWSKIM	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH ZALESIE GOLCZOWICKIE	315	1	3,2
KLUCZE	UKS KLUCZE			
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KLUCZE			
	GLKS „PRZEMSA” KLUCZE			
	UKS „SAMURAJ”			
	AKADEMIA PIŁKARSKA „PRZEMSA KLUCZE”			
	CHRZEŚCIJAŃSKIE STOWARZYSZENIE DOBROCZYNNNE			
	STOWARZYSZENIE FORUM OŚWIATOWE KLUCZE			
	STOWARZYSZENIE „BABINIEC”	5024	13	2,6
	STOWARZYSZENIE „ZIEMIA KLUCZEWSKA” W KLUCZACH			
	STOWARZYSZENIE TURYSTYCZNO-WĘDKARSKIE „BIAŁA PRZEMSA”			
	STOWARZYSZENIE „PRODUKT LOKALNY NAD BIAŁĄ PRZEMSA”			
	PTTK KOŁO KLUCZE			
	STOWARZYSZENIE EDUKACYJNE "PROGRESS"			
KWAŚNIÓW GÓRNY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KWAŚNIÓW GÓRNY	819	2	2,4
	UKKS „ORZEŁ KWAŚNIÓW”			
ŁĄCZNIE		15017	59	3,9

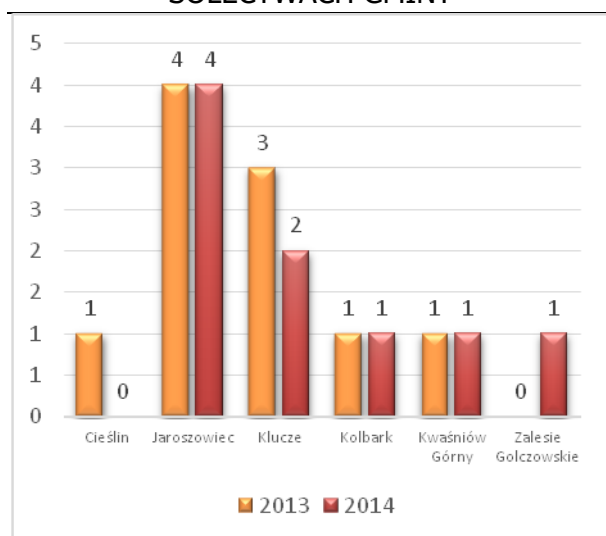
Źródło: Dane UG Klucze, opracowanie własne

UCZESTNICTWO W KULTURZE

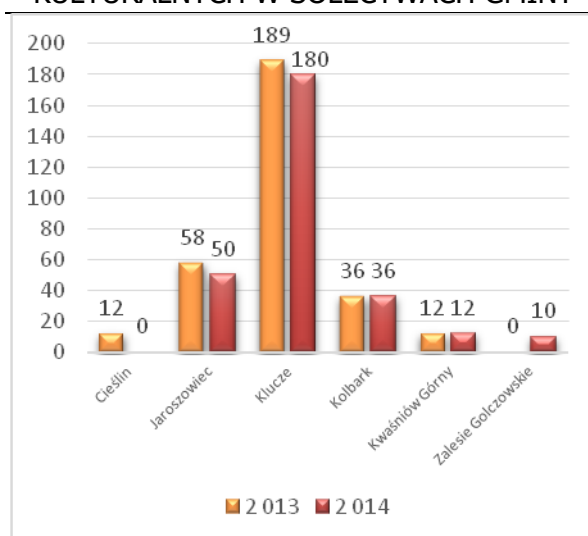
Dla opisu oferty kulturalnej przyjęto współczynnik, bazujący na liczbie mieszkańców danego sołectwa i liczbie kół kulturalnych, istniejących w poszczególnych miejscowościach.

Warto zwrócić uwagę, że na przestrzeni lat 2013 - 2014, liczba kół działających w poszczególnych sołectwach gminy zmniejszyła się. Równocześnie obniżyła się liczba członków kół (wyjątek stanowi jedynie sołectwo Zalesie Golczowskie). Przy czym największy % spadek liczby członków kół kulturalnych odnotowano w sołectwie Jaroszewiec.

Wykres 17. LICZBA KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY

Wykres 18. LICZBA CZŁONKÓW KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY

Źródło: GUS

Mieszkańcy korzystają z publicznej oferty kulturalnej w ograniczonym zakresie. Aż w 10 sołectwach nie funkcjonuje w sferze kultury żaden podmiot. W poniższej tabeli przedstawiono współczynnik uczestnictwa w kulturze, stanowiący stosunek liczby uczestników kół kultury do liczby mieszkańców. Warto przy tym mieć na uwadze, że wysoka liczba uczestników kół kulturalnych w Kluczach wynika również z aktywności mieszkańców pozostałych sołectw.

Średnio dla terenu całej gminy współczynnik uczestnictwa w kulturze wyniósł w 2015 roku 1,92%. W tym samym czasie w kraju wynosił 1,3%, a w województwie małopolskim - 1,4%. Zerowy poziom uczestnictwa w kulturze w danych jednostkach wynika z braku odpowiedniej oferty na miejscu. Mieszkańcy uczestniczą w zajęciach w sąsiednich miejscowościach.

Tabela 15. POZIOM UCZESTNICTWA W KULTURZE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW	UCZESTNICY KÓŁ KULTURALNYCH	WSPÓŁCZYNNIK UCZESTNICTWA W KULTURZE
Bogucin Duży	341	0	0,00%
Bydlin	1003	0	0,00%
Cechło	1680	0	0,00%
Cieślin	305	0	0,00%
Golczowice	273	0	0,00%
Hucisko	173	0	0,00%
Jaroszowiec	1275	50	3,92%
Klucze	5024	180	3,58%
Kolbark	510	36	7,06%
Krzywopłaty	520	0	0,00%
Kwaśniów Dolny	639	0	0,00%
Kwaśniów Górny	819	12	1,47%
Rodaki	932	0	0,00%
Ryczówek	1208	0	0,00%
Zalesie Golczowskie	315	10	3,17%
GMINA KLUCZE	15017	288	1,92%

Zródło: GUS, obliczenia własne

UCZESTNICTWO W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH

W gminie działa 10 klubów sportowych. Są to:

- Ludowy Klub Sportowy "LEGION" (Bydlin)
- Uczniowski Klub Sportowy "ORZEŁ KWAŚNIÓW" (Kwaśniów Dolny)
- Uczniowski Klub Sportowy "KUMITE" (Klucze)
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "LEGIONIK" (Bydlin)
- Ludowy Klub Sportowy "UNIA" Jaroszowiec
- Uczniowski Klub Sportowy "MAŁOPOLANIE" (Rodaki)
- Ludowy Zespół Sportowy "BŁYSKAWICA" Kolbark
- Gminny Ludowy Klub Sportowy "PRZEMSA" Klucze
- Uczniowski Ludowy Klub Tenisa Stołowego (Jaroszowiec)
- Uczniowski Klub Sportowy w Kluczach

Tabela 16. POZIOM UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

JEDNOSTKA	LICZBA KLUBÓW	ĆWICZĄCY OGÓŁEM	ĆWICZĄCY MĘŻCZYŹNI	ĆWICZĄCE KOBIETY
POLSKA	14 009	919 256	690 156	229 100
MAŁOPOLSKIE	1 411	102 780	78 684	24 096
GMINA KLUCZE	12	550	447	103
Bydlin	2	103	87	16
Chechło	1	70	70	0
Jaroszowiec	2	85	77	8
Klucze	4	185	147	38
Kolbark	1	24	24	0
Kwaśniów Dolny	1	26	17	9
Rodaki	1	57	25	32

Źródło: GUS

Pomimo znacznej liczby klubów sportowych, dostępność do zajęć jest ograniczona terytorialnie (kluby działają jedynie w 7 sołectwach). Ponadto na uwagę zasługuje duża dysproporcja pomiędzy poziomem uczestnictwa w ćwiczeniach kobiet i mężczyzn. Problem ten jest najbardziej dostrzegalny w sołectwach Chechło i Kolbark (gdzie w zajęciach sportowych biorą udział jedynie mężczyźni) oraz w Jaroszowcu i Kwaśniowie Dolnym (znikomy odsetek ćwiczących kobiet).

Biorąc pod uwagę powyższe dane, dla poszczególnych sołectw zastosowano wskaźnik równego dostępu do oferty sportowej, mierzony poprzez udział ćwiczących kobiet w ogólnej liczbie ćwiczących osób. Wskazuje on na istnienie lub brak oferty przeznaczony dla kobiet.

Średnio w całej gminie udział ćwiczących kobiet w ogólnej liczbie ćwiczących osób jest niższy o ok. 1/3 niż w kraju i województwie małopolskim. Wśród sołectw, które posiadają zaplecze sportowe, a które w najmniejszym stopniu realizują potrzebę komplementarnej oferty sportowej należy wymienić Chechło, Kolbark, Jaroszowiec, Bydlin i Klucze.

Tabela 17. AKTYWNOŚĆ SPORTOWA MĘŻCZYŹN I KOBIET W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

JEDNOSTKA	LICZBA KLUBÓW	ĆWICZĄCY OGÓŁEM	ĆWICZĄCY MĘŻCZYŹNI	ĆWICZĄCE KOBIETY	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LICZBA ĆWICZĄCYCH MĘŻCZYŹN/1000 MIESZK.	LICZBA ĆWICZĄCYCH KOBIET/1000 MIESZK.	LICZBA ĆWICZĄCYCH / 1000 MIESZK.	UDZIAŁ ĆWICZĄCYCH KOBIET
POLSKA	14 009	919 256	690 156	229 100	38 437 239	18	6	24	25%
MAŁOPOLSKIE	1 411	102 780	78 684	24 096	3 372 618	23,3	7,1	30,4	23%
GMINA KLUCZE	12	550	447	103	15 017	29,8	6,9	36,7	19%
Bydlin	2	103	87	16	1 003	86,7	16	102,7	16%
Chechło	1	70	70	0	1 680	41,7	0	41,7	0%
Jaroszowiec	2	85	77	8	1 275	60,4	6,3	66,7	9%
Klucze	4	185	147	38	5 024	29,3	7,5	36,8	20%
Kolbark	1	24	24	0	510	47,1	0	47,1	0%
Kwaśniów Dolny	1	26	17	9	639	26,6	14,1	40,7	35%
Rodaki	1	57	25	32	932	26,8	34,3	61,1	56%

Źródło: GUS

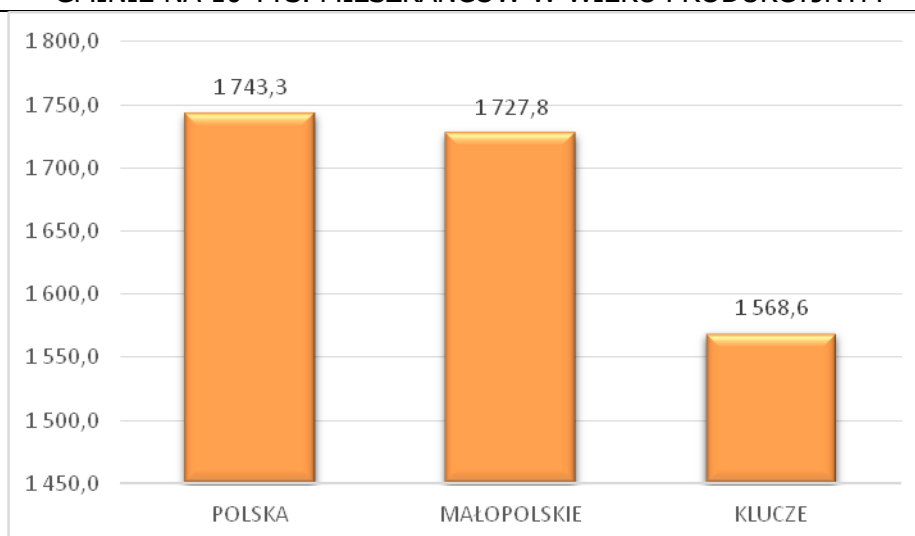
3 GOSPODARKA I ROLNICTWO

W kraju notuje się systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej, przy czym związane jest to przede wszystkim ze zwiększeniem liczby mikroprzedsiębiorstw, tzn. firm zatrudniających do 9 osób. Liczba małych podmiotów zmniejszyła się po latach największego nasilenia kryzysu gospodarczego (lata 2008 - 2009), a następnie ustabilizowała się. Liczba największych firm systematycznie spada.

Zatrudnienie	2009		2015
0-9	3,74 mln		4,18 mln
10-49	159,7 tys.		147,1 tys.
50-249	29,7 tys.		29,2 tys.
250-1000	4,06 tys.		3,68 tys.
1000+	827		768

Pod względem średniej liczby podmiotów gospodarki narodowej, gmina nie ustępuje znacząco pozostałym obszarom kraju. Podczas gdy średnio w Małopolsce na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowanych jest 1727,8 podmiotów, na badanym obszarze współczynnik wynosi 1568,6.

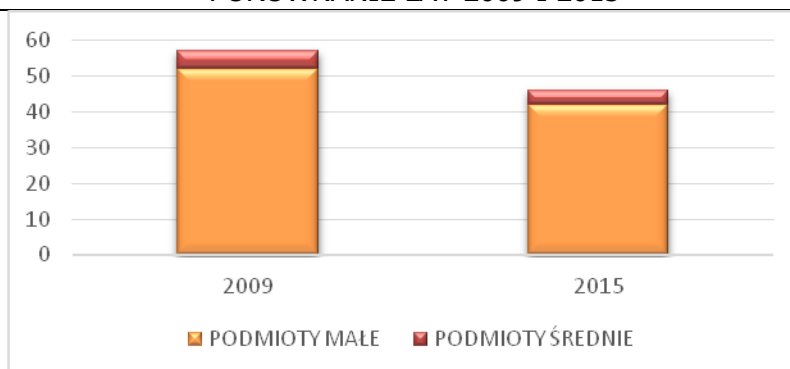
Wykres 19. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM

Źródło: GUS

Zgodnie z krajową tendencją, w ciągu ostatnich lat nastąpił spadek łącznej liczby małych (10 - 49 pracowników) i średnich (50 - 249 pracowników) podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w granicach gminy. Równocześnie zwiększyła się ilość mikroprzedsiębiorstw z 1384 do 1518 (co stanowi wzrost o niespełna 10%).

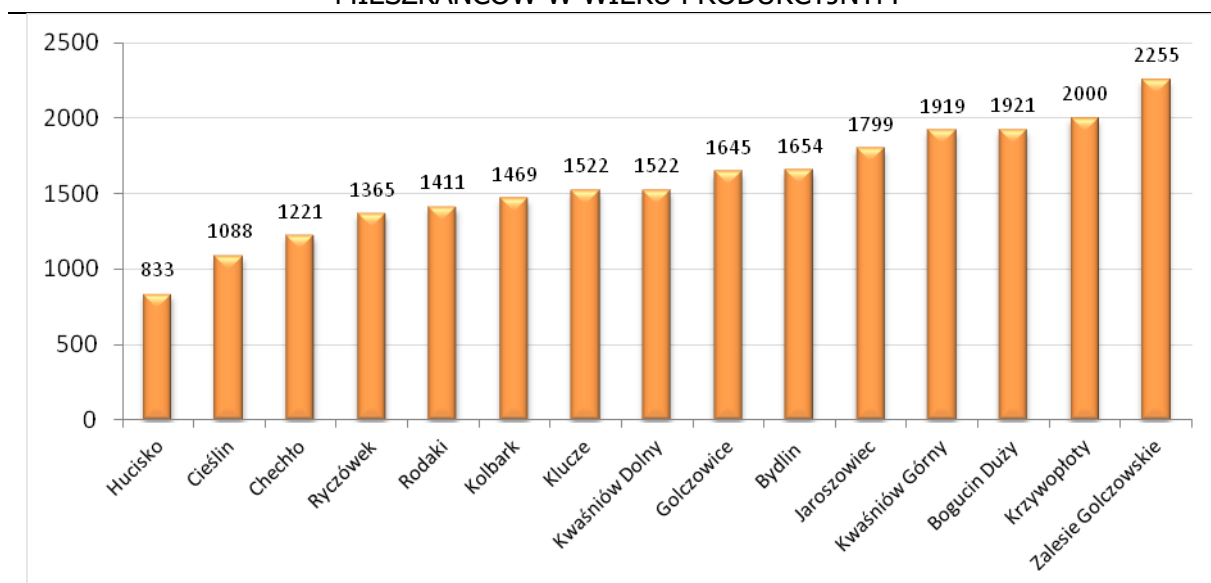
Wykres 20. MAŁE I ŚREDNIE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W GMINIE KLUCZE
- PORÓWNANIE LAT 2009 I 2015

Źródło: GUS

Analiza terytorialna wykazała duże zróżnicowanie pod względem aktywności gospodarczej. Najgorsza sytuacja występuje w sołectwie Hucisko, gdzie na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowane są 833 podmioty gospodarki narodowej oraz w Cieślinie, w którym współczynnik wynosi 1088 podmiotów. Należy jednak zauważyć, że w przypadku sołectw, których łączna populacja wynosi niespełna 500 osób, wyniki statystyczne mogą być zaburzone.

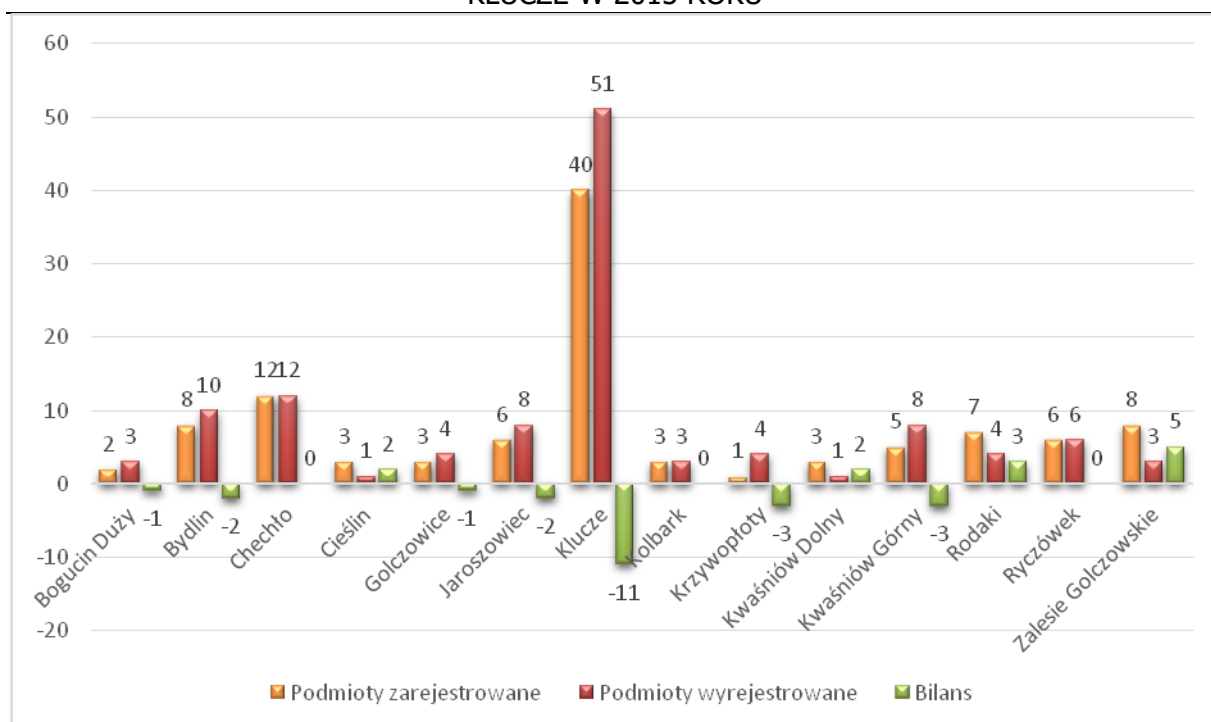
Wykres 21. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SOŁECTWACH NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM

Źródło: GUS, CEIDG

W gminie obserwuje się tendencję polegającą na spadku liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W ostatnim roku ich liczba zmniejszyła się aż w 7 miejscowościach – w Bogucinie Dużym, Bydlinie, Golczowicach, Jaroszowcu, Kluczach, Krzywopłotach oraz Kwaśniowie Górnym.

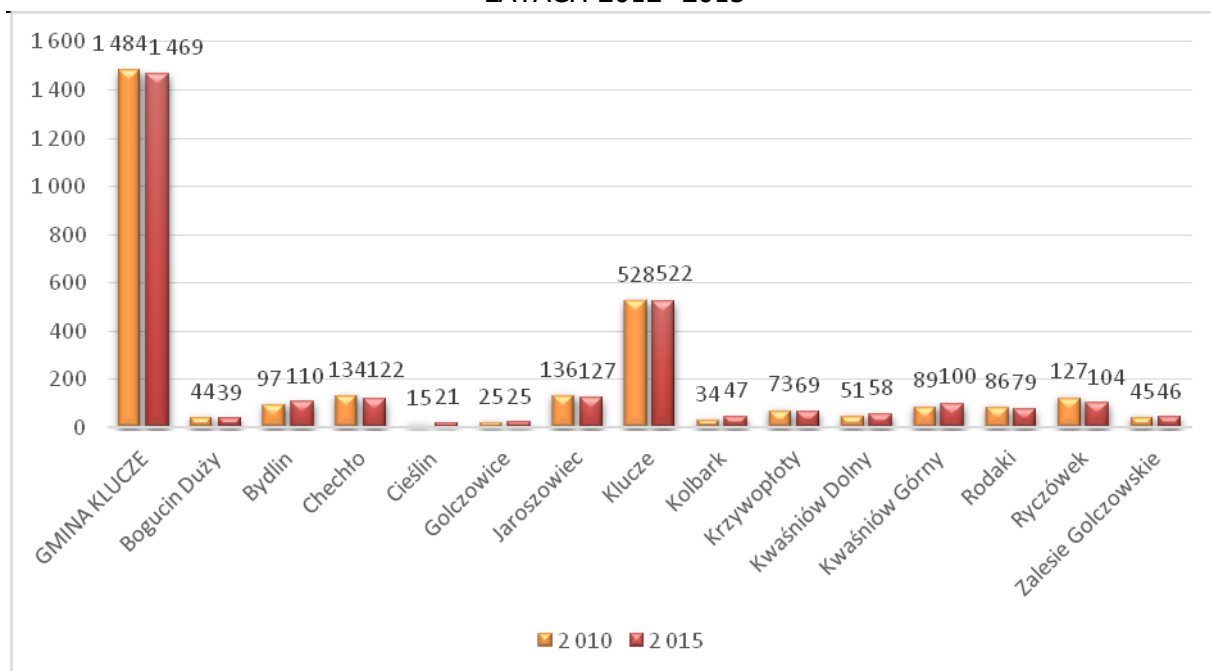
Wykres 22. ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

Źródło: GUS

O ile powyższe dane nie stanowią o sytuacji gospodarczej w gminie, o tyle umieszczenie ich na tle parametrów z kilku lat, może świadczyć o stałej tendencji. Na przestrzeni lat 2010 - 2015 liczba podmiotów spadła przy czym najsilniejszy trend spadkowy odnotowano w sołectwach Ryczówek, Jaroszowiec, Krzywopłaty oraz Klucze.

Wykres 23. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W LATACH 2012 -2015

Źródło: GUS

Jak pokazują dane, zebrane w 2010 roku w ramach powszechnego spisu rolnego, na terenie gminy znajduje się 2966 ha użytków rolnych. Przeważają gleby średniej i słabej klasy bonitacyjnej. Gospodarstw prowadzących działalność rolniczą jest 716, przy czym podstawową produkcją rolniczą jest uprawa zbóż, ziemniaków oraz warzyw.

Tabela 18. STRUKTURA ROLNICTWA W KLUCZACH W 2002 i 2010 ROKU

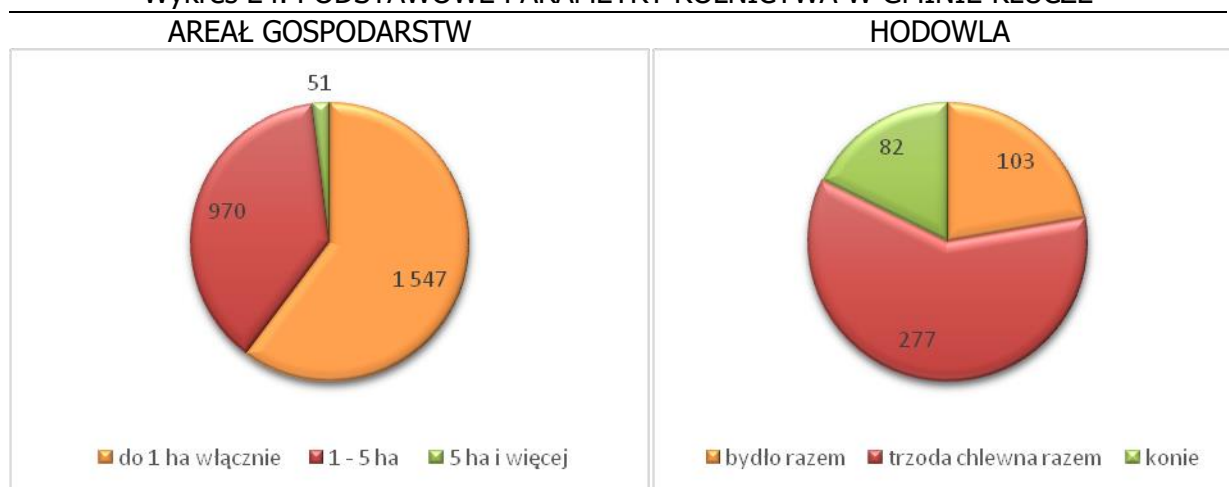
PARAMETR	2002	2010	WZROST/ SPADEK	WZROST/ SPADEK %
Liczba gospodarstw rolnych [szt.]	2854	2568	-286	-10,0%
Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą [szt.]	765	716	-49	-6,4%
Gospodarstwa indywidualne [szt.]	2854	2568	-286	-10,0%
Powierzchnia gruntów:				
Grunty ogółem [ha]	5513,8	4746,1	-767,7	-13,9%
Użytki rolne ogółem [ha]	3690,9	2965,9	-725,0	-19,6%
Pod zasiewami [ha]	616,1	500,9	-115,2	-18,7%
Sady [ha]	20,0	16,8	-3,2	-16,0%
Łąki trwałe [ha]	374,4	295,3	-79,1	-21,1%
Pastwiska trwałe [ha]	103,5	63,4	-40,1	-38,7%
Lasy i grunty leśne [ha]	1514,7	1391,7	-123,0	-8,1%
Pozostałe grunty [ha]	308,2	388,5	80,3	26,1%

Źródło: GUS, powszechny spis rolny 2002, powszechny spis rolny 2010

Należy przy tym zauważyć, że wszystkie najważniejsze parametry dotyczące rolnictwa wykazują na terenie gminy tendencję spadkową. Przykładowo w latach 2002 - 2010 liczba gospodarstw rolnych, prowadzących działalność, zmniejszyła się o 6,4%, natomiast powierzchnia gruntów pod zasiewami - o 18,7%.

Analizując strukturę obszarową gospodarstw rolnych należy zauważyć, iż przeważający (60%) udział mają najmniejsze gospodarstwa o wielkości poniżej 1 ha oraz gospodarstwa małoobszarowe (37,8%). Gospodarstwa o powierzchni powyżej 5 ha stanowią jedynie 2%. Uwarunkowania te wpływają na ograniczony potencjał rozwojowy rolnictwa w gminie.

Wykres 24. PODSTAWOWE PARAMETRY ROLNICTWA W GMINIE KLUCZE

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010, GUS

4. WARUNKI ŚRODOWISKOWE

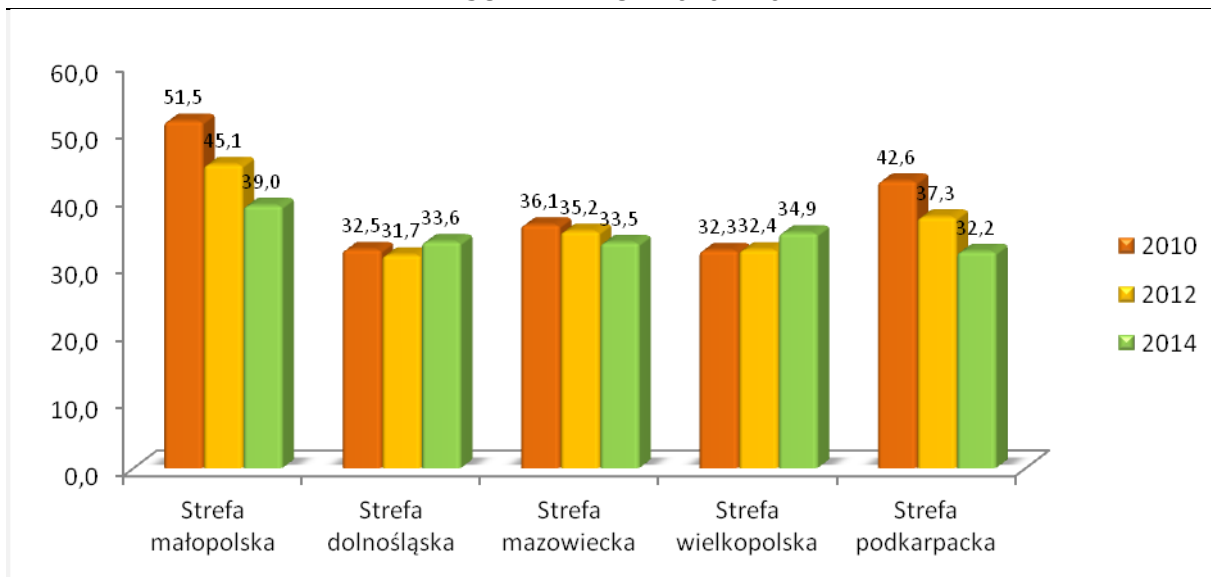
JAKOŚĆ POWIETRZA

Główne parametry środowiska naturalnego w kraju i województwie systematycznie poprawiają się. Wpływ na to mają różne czynniki, do najważniejszych należą:

- Rozwój technologii umożliwiający osiągnięcie lepszych parametrów energetycznych urządzeń, pojazdów i budynków, w ślad za którym idą zmiany prawne,
- Działania inwestycyjne w przemyśle, których rezultatem jest wdrożenie energooszczędnych procesów produkcyjnych,
- Działania inwestycyjne w przestrzeni publicznej oraz w sektorze komunalno-bytowym, w tym termomodernizacja budynków, wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia wód,
- Inne procesy, w tym wdrażanie programów edukacji ekologicznej czy zmiana trybu życia, zwłaszcza w dużych miastach (np. przesiadanie się z samochodów do transportu publicznego lub na rowery).

Tendencję krajową zobrazowano, przedstawiając średnie roczne zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10 w wybranych rejonach. Poprawę obserwuje się zwłaszcza w strefach położonych w południowych województwach, które pierwotnie wykazywały wyższe zanieczyszczenie (małopolskie, podkarpackie).

Wykres 25. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA PYŁEM PM10 W WYBRANYCH STREFACH W KRAJU W LATACH 2010 - 2014

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/archives>, opracowanie własne

Na terenie gminy nie prowadzi się analogicznych pomiarów. Poniżej przedstawiono dane odnośnie poziomu zanieczyszczenia powietrza, mierzonych w miejscowości Olkusz (ok. 10 km na południe od gminy Klucze). Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 notowano zwłaszcza w lutym, marcu oraz listopadzie.

Tabela 19. POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA MIERZONY W STACJI OLKUSZ W 2015r.

MIESIĄC	SO ₂ [µg/m ³]	PM 10 [µg/m ³]
Styczeń	16,1	30
Luty	24,2	55
Marzec	13,8	44
Kwiecień	7,3	29
Maj	2,9	19
Czerwiec	3,8	18
Lipiec	4	17
Sierpień	3	25
Wrzesień	3	18
Październik	7,6	37
Listopad	16,8	46
Grudzień	19,6	33
Średnio	10,1	31
Poziom dopuszczalny [µg/m³]	20	40
Minimum	2,9	17
Maksimum	24,2	55

Źródło: monitoring.krakow.pios.gov.pl

Spośród najważniejszych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy, należy wymienić:

1. Źródła liniowe, tzn. ciągi drogowe, w tym drogę wojewódzką nr 791. Ruch samochodowy odpowiedzialny jest przede wszystkim za emisję tlenków azotu. W 2015 r. Średni dobowy ruch na odcinku drogi do Olkusza wyniósł 6386.

Tabela 20. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015 NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ nr 791

RODZAJ DROGI	ODCINEK	POJAZDÓW SILNIKOWYCH	SAMOCHODY OSOBOWE	SAMOCHODY CIĘŻAROWE	SAMOCHODY DOSTAWCZE
Wojewódzka 791	gr. woj. - Klucze	3553	2924	242	302
	Klucze - Olkusz	6386	5486	339	415

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2015 roku

2. Zapotrzebowanie na energię ciepłą budynków położonych w gminie Klucze w zdecydowanej większości zaspokajane jest poprzez indywidualne źródła ciepła, zwłaszcza węglowe. Wg analizy przeprowadzonej w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Klucze ponad 2000 budynków mieszkalnych ogrzewanych jest w ten sposób.

JAKOŚĆ WÓD

Ogólnie, jakość wód w Małopolsce jest niska. Wynika to z niewystarczającego stopnia skanalizowania, a także braku dostatecznej kontroli nad gospodarką wodno-ściekową w miejscach, gdzie ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych.

Do głównych cieków wodnych na terenie gminy Klucze zaliczają się:

- Rzeka Biała Przemsza,
- Rzeka Centuria,
- Potok Dębiesznicza,
- Potok Tarnówka.

W przeciwieństwie do poziomu zanieczyszczenia powietrza, w gminie i niedaleko jej granic prowadzi się regularny pomiar jakości wody. Z punktu widzenia oceny środowiskowej, istotna jest jakość wody w rzece Biała Przemsza, uwzględnionej w wykazie jednolitych części wód powierzchniowych (RZGW w Krakowie), a biegnącej przez teren sołectw Chechło, Klucze, Ryczówek, Golczowice, Jaroszowiec oraz Kolbark.

Wg oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim w latach 2011-2014⁸ – Biała Przemsza do Ryczówka włącznie uzyskała ocenę złą. Natomiast poszczególne elementy oceny wykazują:

- II klasę elementów hydromorfologicznych,
- III klasę elementów biologicznych,
- II klasę elementów fizykochemicznych,
- I klasę elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- dobry i powyżej dobrego stan/potencjał ekologiczny,
- umiarkowany stan/potencjał ekologiczny w obszarach chronionych,
- dobry stan chemiczny.

W poprzednim Programie wodno-środowiskowym kraju (opracowany w 2010 r.) stan rzeki Biała Przemsza oceniono jako zły. Przy czym ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako częściowo zagrożone.

Tabela 21. JAKOŚĆ WÓD W GMINIE KLUCZE

JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP)		LOKALIZACJA	STATUS	OCENA STANU	OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH
EUROPEJSKI KOD JCWP	NAZWA JCWP	REGION WODNY			
PLRW20007212818	Biała Przemsza do Ryczówka włącznie	region wodny Małej Wisły	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW20008212859	Biała Przemsza od Ryczówka do Koziego Brodu	region wodny Małej Wisły	naturalna część wód	zły	zagrożona

Źródło: Program wodno-środowiskowy kraju 2010, KZGW

Podstawą bieżącej oceny jakości wód jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

⁸ Wyniki klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim w roku 2014 – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Lipiec 2015

Stan ekologiczny fragmentu jednolitej części wód powierzchniowych klasyfikuje się na podstawie danych uzyskanych w wyniku realizacji badań monitoringowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym monitoringu obszarów chronionych.

Tabela 22. WYNIKI POMIARU JAKOŚCI WODY W PUNKTACH KONTROLNO-POMIAROWYCH NA RZECE BIAŁA PRZEMSKA W 2014 ROKU

NAZWA OCENIANEJ JEDNOLITEJ CZĘŚCI WODY	NAZWA PUNKTU POMIAROWO-KONTROLNEGO	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY W PPK MONITORINGU OBSZARÓW CHRONIONYCH	STAN RZEK
Biała Przemaska do Ryczówka włącznie	Biała Przemaska-Klucze	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY

Źródło: "Wyniki klasyfikacji i oceny stanu części jednolitych wód powierzchniowych w województwie małopolskim w 2014 roku"

Tabela 23. OCENA JAKOŚCI WODY W RZECE BIAŁA PRZEMSKA NA TLE WÓD MAŁOPOLSKI

STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY					
	Bardzo dobry	Dobry	Umiarkowany	Słaby	Zły
Małopolska	4,4%	44,3%	29,2%	15,9%	6,2%
Pomiar na rzece Białej Przemskiej			UMIARKOWANY		
STAN CHEMICZNY					
	Stan dobry		Przekroczenie dopuszczalnych wartości		
Małopolska	92,5%		7,5%		
Pomiar na rzece Białej Przemskiej	Dobry				
STAN RZEK					
	Stan dobry		Stan zły		
Małopolska	29,1%		70,9%		
Pomiar na rzece Białej Przemskiej			Zły		

Źródło: "Wyniki klasyfikacji i oceny stanu części jednolitych wód powierzchniowych w województwie małopolskim w 2014 roku"

ZANIECZYSZCZENIE HAŁASEM

Jak wspomniano wcześniej przez Gminę Klucze przebiega droga wojewódzka nr 791, łącząca Zawiercie z Olkuszem, która jest głównym źródłem hałasu. Największe natężenie ruchu, a co za tym idzie hałasu, związane jest z funkcjonowaniem w Kluczach i Jaroszowcu licznych zakładów pracy, tj. ruchem ciężkich samochodów (TIR), dowożących surowce i wywożących gotowe produkty. W pozostałych miejscowościach gminy wzmożony ruch pojazdów, zwłaszcza osobowych obserwuje się w dni wolne od pracy, co jest związane z rozwojem ruchu turystycznego na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

W ramach wykonanych w 2014 r. pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie województwa małopolskiego przeprowadzono pomiary łącznie w 15 miejscowościach, w tym w miejscowości Rodaki w gminie Klucze. Stwierdzono przekroczenie poziomu hałasu przy drodze wojewódzkiej 791.

Tabela 24. WARTOŚCI POZIOMÓW DOBOWYCH HAŁASU DROGOWEGO W GMINIE KLUCZE W 2014 R.

NAZWA PUNKTU POMIAROWEGO	LOKALIZACJA PUNKTU POMIAROWEGO	DATA POMIARU	DŁUGOOKRESOWY ŚREDNI POZIOM DŹWIĘKU [DB]		NORMY DOPUSZCZALNE [DB]	
			PORA DZIENNA (L _{DWN})	PORA NOCNA (L _N)	PORA DZIENNA	PORA NOCNA
Rodaki	Punkt zlokalizowany przy drodze wojewódzkiej nr 791, odległość 10 m od krawędzi jezdni, na wysokości 4 m nad powierzchnią terenu. Odległość pierwszej linii zabudowy od drogi około 12 m po stronie pomiarów. Po stronie punktu pomiarowego zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa.	5-11.06.2014	67	59	60	50

Linie kolejowe, będące potencjalnym źródłem hałasu w rejonie gminy Klucze przebiegają:

- wzdłuż granicy gmin Klucze i Olkusz, na odcinku ok. 6 km linia kolejowa relacji Katowice-Kielce. Linia ta przebiega prawie w całości przez tereny leśne,
- linia kolejowa, stanowiąca odnogę linii Katowice-Kielce, biegnąca głównie przez tereny leśne od Zalesia Golczowickiego do zakładów papierniczych Velvet Care (ok. 5 km) i wykorzystywana tylko przez zakład.

Z powyższego wynika, że teren gminy Klucze nie jest zagrożony występowaniem ponadnormatywnych wielkości hałasu kolejowego. Na obszarze gminy nie występują również zakłady przemysłowe, posiadające decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu.

OBECNOŚĆ ODPADÓW STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI LUB STANU ŚRODOWISKA

Gmina posiada rejestr działalności regulowanej, zawierający firmy wytwarzające odpady, w tym odpady niebezpieczne:

- Środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności;
- Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć;
- Urządzenia zawierające freony;
- Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne;
- Detergenty zawierające substancje niebezpieczne;
- Leki cytotoksyczne i cytostatyczne;
- Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, zawierające niebezpieczne składniki;
- Drewno zawierające substancje niebezpieczne;
- Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne);

- Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi.

Przedsiębiorcy są zobowiązani do utylizacji odpadów zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

W gminie zostały zinwentaryzowane dwa dzikie wysypiska śmieci o łącznej powierzchni 1,2 ha (Bydlin – pow. 1 ha, Kwaśniów Górny- pow. 0,2 ha).⁹

Gmina Klucze obecnie jest w fazie uruchamiania dla mieszkańców Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (Uchwała nr XIX/121/16 Rady Gminy Klucze z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów). Zgodnie z Uchwałą, PSZOK rozpoczął działalność 1 sierpnia 2016 r.

Na terenie gminy nie działają zakłady kwalifikujące się zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem¹⁰ do kategorii:

- Zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- Zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W IV kwartale 2014 roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadził kontrole w największych zakładach przemysłowych w gminie (Velvet Care Sp z o.o., Fenice Poland Sp. z o.o. - oddział w Kluczach, Krawtost Sp. z o.o.). Nie stwierdził naruszeń mogących skutkować negatywnie na środowisko¹¹.

Ponadto w III kwartale 2016 r. Starosta Olkuski przeprowadził kontrolę terenu działalności w zakresie zbierania odpadów innych niż niebezpieczne podmiotów: SELENYA Sp. z o. o. (Klucze- Osada 4, 32-310 Klucze), Pani Monika Gruszka, Firma Handlowo-Usługowa „MARTEX, Pan Wojciech Chmielewski „INOX- TECH” prowadzących działalność na terenach przemysłowych w Kluczach-Osada.

W trakcie kontroli nie ujawniono uciążliwości zapachowych odpadów oraz nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sposobu zagospodarowania odpadów w ramach prowadzonej działalności.

⁹ „Strategia rozwoju dla obszaru funkcjonalnego zajmowanego przez gminy Olkusz, Bukowno, Bolesław i Klucze...”

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dn. 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

¹¹ Zestawienie Kontroli WIOŚ Kraków Okres kontroli: 2014 r. IV kwartał

5. PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

Z punktu widzenia Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji, w zakres deficytów przestrzenno - funkcjonalnych w gminie zalicza się przede wszystkim niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru, niewystarczającą obsługę komunikacyjną, a także niskiej jakości tereny publiczne.

W tym sensie obszar przestrzenno-funkcjonalny ma charakter dynamiczny. Z jednej strony powinien dostosowywać się do charakteru lokalnej społeczności. Z drugiej - powinien być dla niej źródłem pozytywnych zmian.

Z Ustawy możemy wywieść prawidłowy sposób oceny przestrzeni publicznej, zawierający w sobie następujące elementy:

- Fakt istnienia danego typu przestrzeni publicznej

Głównym parametrem, który należy wziąć pod uwagę przy ocenie występowania infrastruktury użyteczności publicznej jest odległość od miejsca zamieszkania osób korzystających. Wskazówką mogłaby być przywoływana wcześniej Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, stanowiąca, że do zadań gminy należy organizacja bezpłatnego transportu gdy placówka szkolna położona jest przynajmniej 3 km (w przypadku przedszkolaków i uczniów klas I-IV szkoły podstawowej) i 4 km (w przypadku starszych dzieci). Przyjmuje się jednak, że dla faktycznej poprawy jakości przestrzeni publicznej, odległość ta powinna być zdecydowanie mniejsza.

- Poziom dostosowania przestrzeni do potrzeb, wykazywanych przez lokalną społeczność

Szczególnie należy zadbać o zapewnienie infrastrukturze publicznej charakteru ogólnodostępnego. Konieczne jest dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także pozostałych grup. W części opracowania dotyczącej udziału w zajęciach sportowych, stwierdzono bardzo duże różnice w jakości oferty sportowej, skierowanej dla mężczyzn i kobiet (na korzyść mężczyzn).

- Jakość poszczególnych typów przestrzeni publicznej

Przyjmuje się, że dla zapewnienia odpowiedniego poziomu usług publicznych oraz bezpieczeństwa, infrastruktura publiczna powinna być na bieżąco modernizowana.

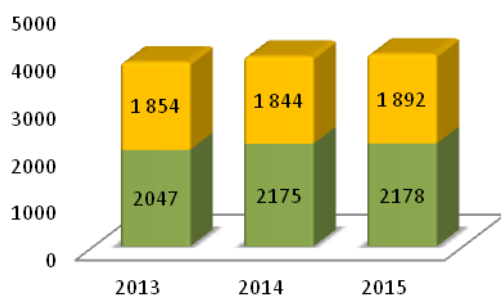
Stąd w rozdziale tym przeanalizowano:

1. Jakość przestrzeni i infrastruktury użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów kulturalnych i sportowych,
2. Jakość sieci komunikacyjnej i transportu zbiorowego, a także ich wpływu na sytuację mieszkańców.

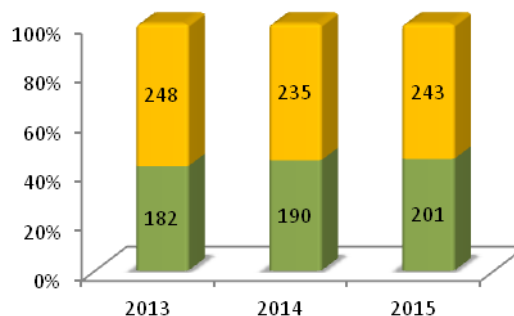
5.1 JAKOŚĆ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W ostatnich latach w kraju obserwowany był stopniowy rozwój infrastruktury publicznej, co skutkowało poprawą jakości usług dla ludności. W Małopolsce łączna liczba obiektów kultury wzrosła w ciągu 3 lat z 430 do 444. Na koniec 2015 roku, ponad połowa obiektów dostosowana była do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wykres 26. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W POLSCE - 2013 - 2015 r.

Wykres 27. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W MAŁOPOLSCE - 2013 - 2015 r.

■ Dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych
 ■ Niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Źródło: GUS

Rozbudowywana była również infrastruktura sportowa. Jak wskazują dane statystyczne, rósł również odsetek szkół posiadających własną salę gimnastyczną. Przykładowo liczba gmin, które nie posiadają żadnej sali gimnastycznej obniżyła się w latach 2000 - 2014 z 340 do 94. Dostęp do sal gimnastycznych posiadało w 2012 roku 72% szkół podstawowych, 75% gimnazjów i 79% szkół ponad gimnazjalnych¹².

W niewielkim stopniu zwiększyła się powierzchnia zieleni miejskiej. W skali kraju na przestrzeni lat 2011 - 2014 powierzchnia terenów parkowych w miastach zwiększyła się z 17 tys. do 17,4 tys. ha, natomiast na wsi - z 5,5 tys. do 5,7 tys. ha. W Małopolsce nastąpił odpowiednio wzrost z 1,13 tys. ha do 1,17 tys. ha oraz spadek ze 132 do 107 ha.

Obiekty kultury w Gminie Klucze znajdują się jedynie w ośmiu sołectwach. Przy czym należy zauważyć, że jedynie świetlice w Golczowicach oraz w Ryczówku są w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozostałe budynki są dla osób niepełnosprawnych niedostępne lub dostępne jedynie w zakresie parteru (jak obiekty w Kluczach oraz Jaroszowcu).

¹² Program rozwoju sportu do roku 2020 - projekt

Tabela 25. BUDYNKI KULTURY W GMINIE KLUCZE

BUDYNEK	ADRES	BUDYNEK DOSTOSOWANY DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	PRACE MODERNIZACYJNE - ZAKRES I ROK PRZEPROWADZONYCH PRAC
KLUCZE			
Dom Kultury	Klucze, ul. Rudnicka 2	TAK- parter	2000 – 2001 - Wymiana okien i drzwi zewnętrznych, częściowe ocieplenie ścian zewnętrznych
JAROSZOWIEC			
Dom Kultury	Jaroszowiec ul. Leśna 1	TAK - parter	2003 – Wymiana okien 2012, 2015 – Remont sali widowiskowej i części pomieszczeń Remont pokrycia dachu
GOLCZOWICE			
Świetlica	Golczowice, ul. Wesoła 17	TAK	2012 - Rok budowy
CIEŚLIN			
Wiejski Dom Kultury	Cieślin, ul. Jurajska	NIE	2007-2012 Wymiana części okien i remont części pomieszczeń 2014 - wymiana okien i drzwi zewn. remont części pomieszczeń
HUCISKO			
Świetlica	Hucisko	NIE	2014 - Docieplenie ścian, 2012,2013 - remont części pomieszczeń
KWAŚNIÓW GÓRNY			
Świetlica	Kwaśniów Górny, ul. Długa 52	NIE	2014 - Docieplenie ścian, wymiana okien i drzwi zewn.
KOLBARK			
Świetlica	ul. Źródłana 3	B.d.	B.d
RYCZÓWEK			
Świetlica	Ryczówek, ul. Dolna 10	TAK	2003 – Remont dachu
			2006 – Wymiana okien
			2010 – Remont sanitariatów i kuchni
			2013 – Remont i przebudowa pomieszczeń, budowa podjazdu dla niepełnosprawnych

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Tabela 26. OBIEKTY SPORTOWE I REKREACYJNE W GMINIE KLUCZE

OBIEKT	LOKALIZACJA
Boisko do koszykówki przy OSP	Bogucin Duży
Boisko piłkarskie "Centuria Chechło"	Chechło
Boisko wielofunkcyjne	Chechło
Boisko wielofunkcyjne	Rodaki
Boisko wielofunkcyjne	Ryczówek
Boisko wielofunkcyjne	Kwaśniów
Ośrodek rekreacyjny z krytą pływalnią	Jaroszowiec
Boiska piłkarskie - Przemsza Klucze + Orlik	Klucze
Kryta pływalnia	Klucze
Boisko piłkarskie Legion Bydlin	Bydlin

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Dla określenia poziomu dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb mieszkańców, przeanalizowano obecność w poszczególnych sołectwach obiektów:

- Sportowych,
- Kulturalnych.

Przeprowadzona analiza lokalizacji poszczególnych typów obiektów pozwoliła na wyznaczenie na terenie gminy obszarów na których występują deficyty w dostępie do infrastruktury publicznej. Najgorsza sytuacja występuje obecnie w miejscowościach Bogucin Duży, Krzywopłoty i Zalesie Golczowskie.

Tabela 27. DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW KULTURY I OBIEKTÓW SPORTOWYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

	OBIEKTY KULTURY	OBIEKTY SPORTOWE
Bogucin Duży	Nie	Nie
Bydlin	Nie	Tak
Chechło	Nie	Tak
Cieślin	Tak	Nie
Golczowice	Tak	Nie
Hucisko	Tak	Nie
Jaroszowiec	Tak	Tak
Klucze	Tak	Tak
Kolbark	Tak	Nie
Krzywopłoty	Nie	Nie
Kwaśniów Dolny	Nie	Tak
Kwaśniów Górny	Tak	Tak
Rodaki	Nie	Tak
Ryczówek	Tak	Tak
Zalesie Golczowskie	Nie	Nie

Źródło: Urząd Gminy Klucze, opracowanie własne

5.2 JAKOŚĆ SIECI KOMUNIKACYJNEJ I OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

Jak wspomniano wcześniej najważniejszą oś komunikacyjną na terenie gminy stanowi, przebiegająca z północy na południe i łącząca Zawiercie z Olkuszem, droga wojewódzka nr 791. Jej długość w granicach gminy wynosi 12,8 km.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi ok. 84 km. Ponadto, na terenie gminy funkcjonuje sieć dróg gminnych i wewnętrznych, mierzących łącznie ok. 50 km.

Zestawienie danych dotyczących sieci drogowej, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. SIEĆ DROGOWA W GMINIE KLUCZE

NR	PRZEBIEG	DŁUGOŚĆ [km]
DROGI WOJEWÓDZKIE		
791	Kolonia Poczesna - Trzebinia	12,8
DROGI POWIATOWE		
1091K	Olkusz - Bogucin Duży - Jaroszowiec	3,830
1092K	DW 783 - Olkusz - Bogucin Mały	0,350

1095K	DP 1068K - Bolesław - Wolbrom DW 794	15,380
1096K	Błędów - Chechło - Ryczówek	7,470
1097K	Chechło – DW 791	3,250
1098K	Hutki - Kanki - Chechło	3,720
1099K	Rodaki - Chechło	3,310
1100K	gr. woj. - Rodaki - Kwaśniów Górny	6,730
1101K	Rodaki - Żelazko	2,400
1102K	Żelazko - Ryczówek	2,605
1103K	Kwaśniów Górny - Hucisko	1,940
1104K	Pilica - Kwaśniów DW 791	6,460
1105K	DP 1104 K - Golczowice	3,080
1106K	Kwaśniów Dolny - Cieślin DP 1095K	4,845
1107K	Kwaśniów Górny - Krzywopłoty	3,040
1108K	DP 1106K - Golczowice - Jaroszowiec - Pazurek	4,940
1112K	Krzywopłoty - DP 1104K	1,895
1113K	Bydlin - Krzywopłoty - Dłużec DP 1120K	3,410
1114K	Załęże - Bydlin DP 1095K	0,890
1116K	DP 1117K Kolbark - Chrzastowice	1,345
1117K	DP 1106K Cieślin - do drogi nr 1119K Zarzecze	2,995

Rysunek 3. SIEĆ DROGOWA NA TERENIE GMINY KLUCZE

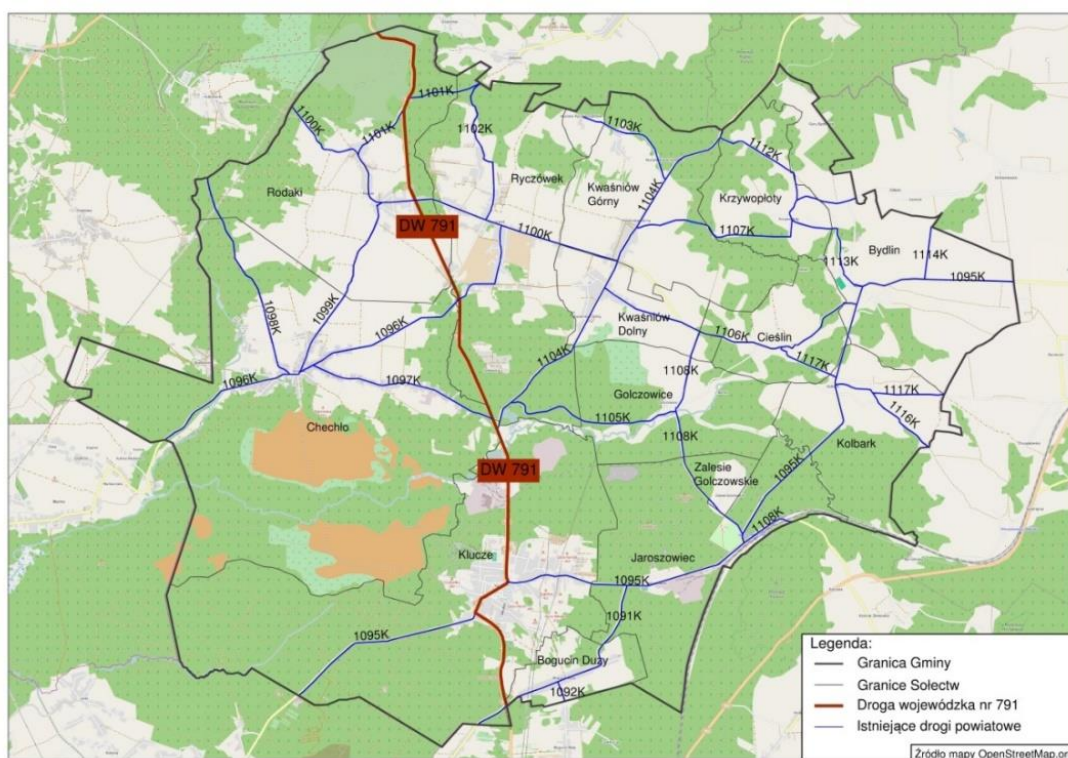

Tabela 29. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015
NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ nr 791

RODZAJ DROGI	ODCINEK	POJAZDÓW SILNIKOWYCH	SAMOCOHODY OSOBOWE	SAMOCOHODY CIĘŻAROWE	SAMOCOHODY DOSTAWCZE
Wojewódzka 791	gr. woj. - Klucze	3553	2924	242	302
	Klucze - Olkusz	6386	5486	339	415

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2015 roku

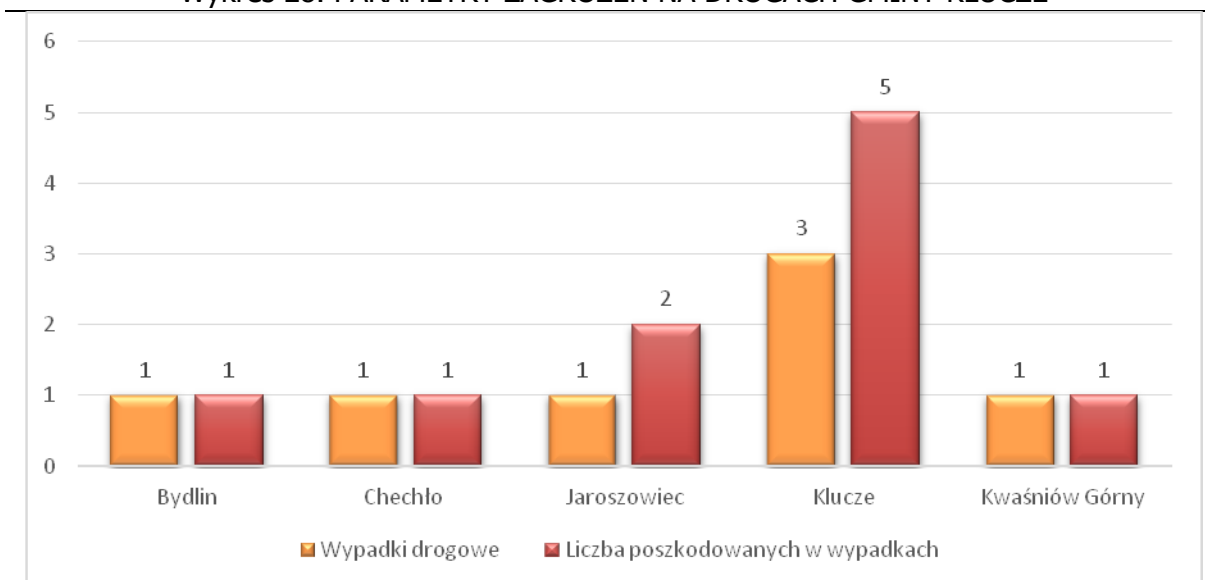
Pomimo dobrze rozwiniętej sieci drogowej w gminie notuje się niską liczbę zarówno wypadków drogowych, jak i osób poszkodowanych - w 2015 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zanotowano jedynie nieco ponad 4,5 wypadku drogowego, przy czym średnia w kraju jest niemal dwukrotnie wyższa. Na drogach w gminie poszkodowanych zostało 10 osób (nie odnotowano ofiar śmiertelnych).

Tabela 30. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE

ZDARZENIE	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2011 R.	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2015 R.	ZMIANA [%]	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW POLSKI W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ W GMINIE KLUCZE W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 R.
Wypadki drogowe	39 594	32701	17,40%	8,5	7	4,6
Liczba zabitych w wypadkach drogowych	4161	2904	30,20%	0,76	0	0,00
Liczba poszkodowanych w wypadkach drogowych	48 906	39457	19,30%	10,26	10	6,6

Źródło: www.statystyka.policja.pl, Komenda Powiatowa Policji w Olkusz, opracowanie własne

Wykres 28. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE

Źródło: www.statystyka.policja.pl, Komenda Powiatowa Policji w Olkusz, opracowanie własne

Za organizację transportu publicznego w Kluczach odpowiada Związek Komunalny Gmin „Komunikacja Międzygminna” z siedzibą w Olkuszu, który obsługuje komunikację między 4 gminami powiatu olkuskiego. Poza Kluczami są to gminy Olkusz, Bukowno i Bolesław.

Na terytorium gminy dostępnych jest 8 linii autobusowych. Spośród 64 przystanków komunikacji publicznej obecnych na terenie gminy, 11 znajduje się w Bydlinie, a 8 w Jaroszowcu. Poniżej przedstawiono wskaźnik liczby przystanków przypadających na 1000 mieszkańców poszczególnych sołectw, a także całej gminy.

Tabela 31. WSKAŹNIK DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

SOŁECTWO	LICZBA PRZYSTANKÓW	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LICZBA PRZYSTANKÓW / 1000 OS.
Klucze	7	5024	1,4
Kolbark	1	510	2,0
Kwaśniów Górny	2	819	2,4
Golczowice	1	273	3,7
Krzywopłaty	2	520	3,8
Bydlin	4	1003	4,0
Kwaśniów Dolny	3	639	4,7
Jaroszowiec	6	1275	4,7
Rodaki	6	932	6,4
Chechło	11	1680	6,5
Ryczówek	8	1208	6,6
Zalesie Golczowskie	3	315	9,5
Hucisko	2	173	11,6
Bogucin Duży	4	341	11,7
Cieślin	4	305	13,1
ŁĄCZNIE	64	15017	4,3

Źródło: <http://zkgkm.pl>, obliczenia własne

6. BAZA TECHNICZNA

Zgodnie z Ustawą z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, szczególne znaczenie dla oceny deficytów w poszczególnych sołectwach ma stan budynków (również mieszkalnych) oraz możliwości ich efektywnego użytkowania, w sposób niestanowiący uszczerbku dla środowiska.

Rozwój technologii i postępujące za nim zmiany prawne sprawiają, że stan budynków w kraju systematycznie się poprawia - dotyczy to zarówno energochłonności, jak i możliwości podłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej.

Opis bazy technicznej budynków przeprowadzono z podziałem na:

1. Opis zasobów mieszkalnych,
2. Opis możliwości efektywnego użytkowania zasobów mieszkalnych.

6.1 ZASOBY MIESZKANIOWE

Zgodnie z danymi GUS, w 2014 r. na terenie gminy znajdowały się 5254 mieszkania, o łącznej powierzchni 419,334 tys. m². Oznacza to, że przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania to 79,8 m², a powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca – 27,4 m².

Należy równocześnie zauważyć, że w ostatnich latach obserwuje się wyraźną tendencję rosnącą, zarówno w powierzchni użytkowej mieszkań (wzrost w latach 2006-2014 o 53,5 tys. m² czyli o blisko 13%), jak i w powierzchni przypadającej na jednego mieszkańca – wzrost o 14,6%.

Tabela 32. PORÓWNANIE STRUKTURY MIESZKANIOWEJ W LATACH 2006 I 2014 W GMINIE KLUCZE

ROK	2006	2014
Liczba mieszkań	4868	5254
Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	365819	419334
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	75,1	79,8
Powierzchnia na jednego mieszkańca [m ²]	23,9	27,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Podstawowym parametrem dla oceny stanu bazy mieszkaniowej, poza powierzchnią i rodzajem budynków (jednorodzinne lub wielorodzinne), jest wiek budynków. Starsze budynki, w związku z wykorzystaniem niższej jakości materiałów i technologii, charakteryzują się większą energochłonnością.

Sam fakt występowania skupisk budynków wykonanych w starszej technologii nie jest przesłanką dla stwierdzenia deficytu technicznego. Występuje on, kiedy na duży udział starszych budynków w bazie mieszkaniowej, nakłada się brak wystarczających prac termomodernizacyjnych. Rezultatem jest wysoka energochłonność, a co za tym idzie - wysokie koszty użytkowania i podwyższony poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tabela 33. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W KRAJU

OKRES BUDOWY	PRZED 1918	1918 - 1944	1945 - 1970	1971 - 1978	1979 - 1988	1989 - 2002	2003 - 2011	ROK BUDOWY NIEZNANY
UDZIAŁ W OGÓLE MIESZKAŃ	7%	14%	25%	12%	14%	12%	9%	12%

Źródło: Krajowy Plan mający na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii.

Ostatnie całościowe badania odnośnie wieku budynków, z podziałem na sołectwa, zostały przeprowadzone w 2002 roku w czasie Narodowego Spisu Powszechnego. Dodatkową trudnością dla badań statystycznych jest fakt, że wiek niektórych budynków (zwłaszcza starszych) pozostaje nieznanym. Stan bazy lokalowej opisano wobec tego za pomocą współczynników:

- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych do roku przed 1918,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych do roku przed 1918 – 1944,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych w latach 1945 - 1970,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych w latach 1971 - 1978,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych w latach 1979 - 1988.

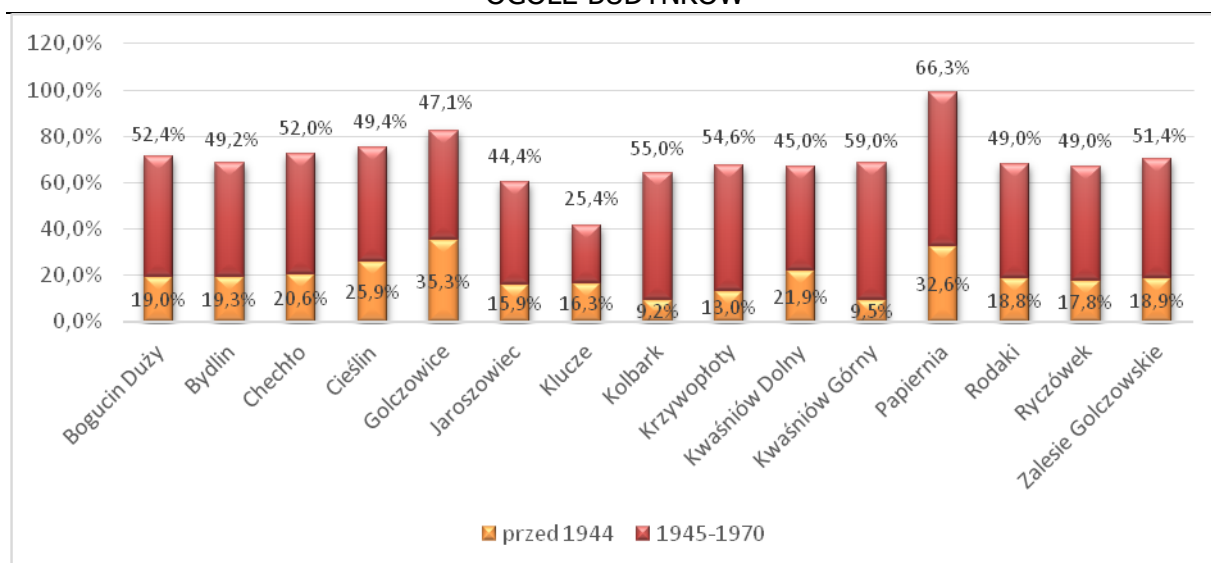
w zasobach poszczególnych sołectw gminy w 2015 roku. Budynki, których wiek jest nieznanym, zostały pominięte.

Tabela 34. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE ZBUDOWANYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII

NAZWA	OGÓLEM 2015	PRZED 1918		1918 - 1944		1945 - 1970		1971 - 1978		1979 - 1988	
		LICZB.	%	LICZB.	%	LICZB.	%	LICZB.	%	LICZB.	%
Bogucin Duży	84	1	1,2	15	17,9	44	52,4	8	9,5	16	19,0
Bydlin	244	4	1,6	43	17,6	120	49,2	34	13,9	43	17,6
Chechło	496	14	2,8	88	17,7	258	52,0	73	14,7	63	12,7
Cieślin	81	2	2,5	19	23,5	40	49,4	9	11,1	11	13,6
Golczowice	102	5	4,9	31	30,4	48	47,1	8	7,8	10	9,8
Jaroszowiec	502	73	14,5	7	1,4	223	44,4	199	39,6	0	0,0
Klucze	1 372	33	2,4	190	13,8	348	25,4	398	29,0	403	29,4
Kolbark	120	3	2,5	8	6,7	66	55,0	28	23,3	15	12,5
Krzywopłaty	108	2	1,9	12	11,1	59	54,6	12	11,1	23	21,3
Kwaśniów Dolny	160	1	0,6	34	21,3	72	45,0	31	19,4	22	13,8
Kwaśniów Górny	200	1	0,5	18	9,0	118	59,0	37	18,5	26	13,0
Papiernia (Klucze-Osada)	89	21	23,6	8	9,0	59	66,3	1	1,1	0	0,0
Rodaki	255	4	1,6	44	17,3	125	49,0	50	19,6	32	12,5
Ryczówek	298	4	1,3	49	16,4	146	49,0	54	18,1	45	15,1
Zalesie Golczowskie	74	1	1,4	13	17,6	38	51,4	18	24,3	4	5,4
GMINA KLUCZE	4 185	169	4	579	14	1 764	42	960	23	713	17

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Wykres 29. UDZIAŁ BUDYNKÓW WZNIESIONYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII W OGÓLE BUDYNKÓW

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Z zestawienia wynika, że zasoby mieszkalne o największym udziale lokali wybudowanych przed 1970 r. występują w obszarze Papierni (od 2005 roku oficjalna nazwa to Klucze-Osada) oraz Golczowic.

W porównaniu ze średnią krajową, udział budynków mieszkalnych zbudowanych przed 1970 rokiem jest wyraźnie wyższy. W całym kraju parametr ten wynosi 46%, a w gminie Klucze - ok. 60%.

6.2 MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW

W kraju do ogrzewania budynków stosuje się przede wszystkim paliwa stałe (49,1% gospodarstw domowych w 2012 r.), często z wykorzystaniem przestarzałych rozproszonych jednostek grzewczych. Dostęp do sieci gazowej posiada wg danych GUS nieco ponad połowa mieszkańców kraju, przy czym poziom ten w ciągu ostatniej dekady prawie się nie zmienił. Należy to łączyć z wysokimi kosztami samego paliwa gazowego, dostaw do odbiorców końcowych, a także wykonania przyłączy.

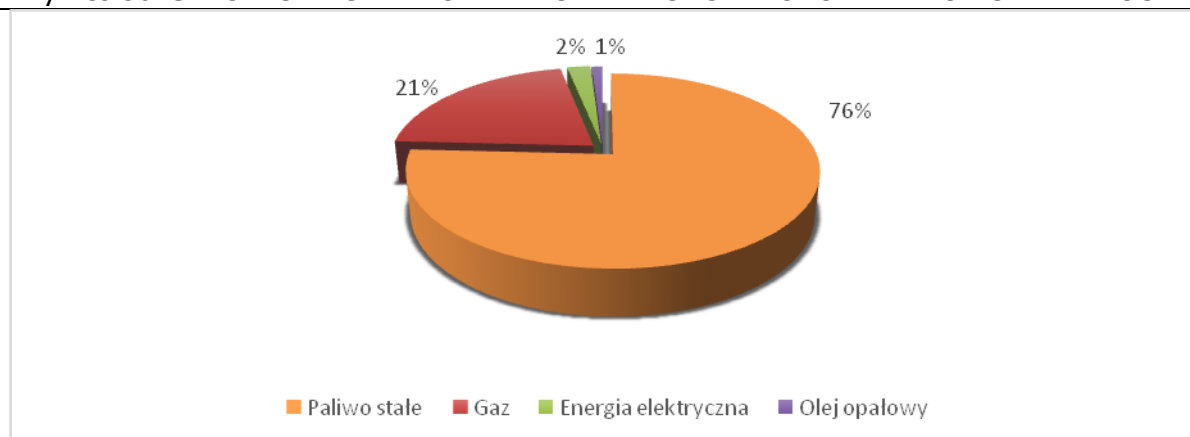
W gminie Klucze istnieje dobre, w porównaniu z innymi terenami wiejskimi, zaopatrzenie w siecią infrastrukturę energetyczną. We wszystkich miejscowościach dostępna jest sieć gazowa. W gminie działa też ciepłownia, zlokalizowana na terenie zakładów VELVET Care (miejscowość Klucze). Bariera cenowa w przypadku gazu oraz niewielki obszar działania ciepłowni sprawiają, że wciąż dominującym paliwem grzewczym jest paliwo stałe, zwłaszcza węgiel. Gaz używany jest w celach grzewczych w 23% lokali mieszkalnych, natomiast ciepło sieciowe stosowane jest przede wszystkim dla celów przemysłowych.

Gruntowne badania struktury grzewczej budynków w gminie Klucze prowadzone były w ostatnich latach przy okazji opracowywania dokumentów planistycznych:

- Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klucze (opr. w październiku 2015 r.),

- Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Klucze do roku 2030 (opr. w grudniu 2015 r.)

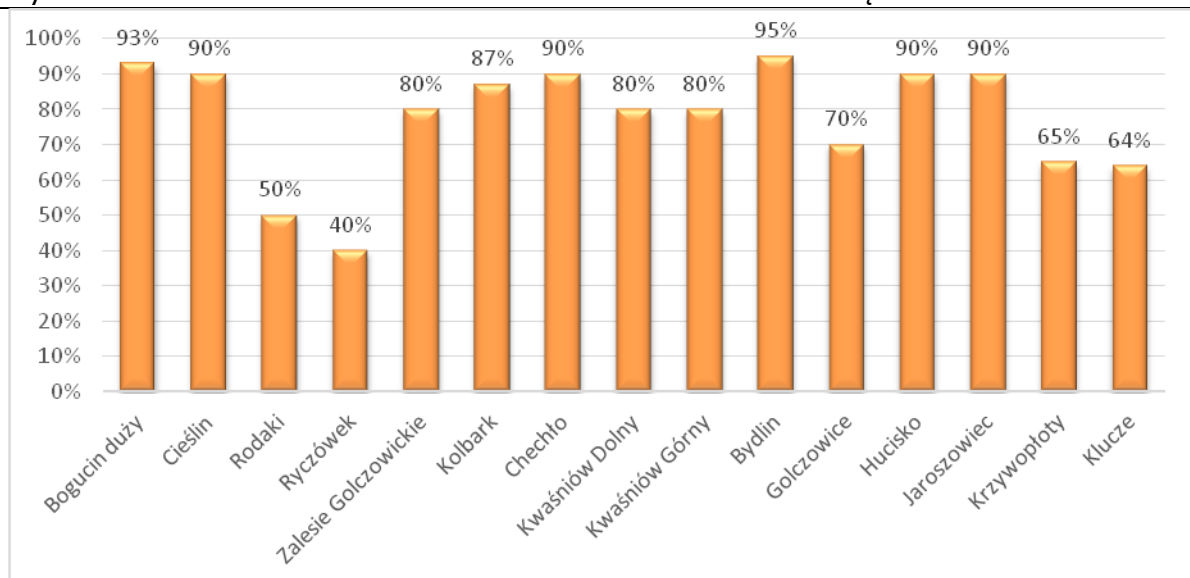
Wykres 30. STRUKTURA GRZEWCZA W BUDYNKACH JEDNORODZINNYCH GMINY KLUCZE

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Klucze do roku 2030

Jak wynika z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klucze, w sektorze mieszkalnictwa jednorodzinnego, 76% lokali ogrzewanych jest węglem i pochodnymi. Poziom zużycia paliw stałych dla celów grzewczych różni się wyraźnie w poszczególnych sołectwach. Najkorzystniejsza sytuacja w tym zakresie występuje w sołectwach Rodaki oraz Ryczówek gdzie (na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego dla potrzeb opracowania PGN) ustalono, że odpowiednio ok. 40 i 50% budynków jest ogrzewana węglem. Najgorsza sytuacja w tym zakresie występuje w sołectwach Bydlin i Bogucin Duży (odpowiednio 95% i 93% lokali mieszkalnych ogrzewanych paliwem stałym).

Wykres 31. ODSETEK LOKALI MIESZKALNYCH OGRZEWANYCH WĘGLEM W GMINIE KLUCZE

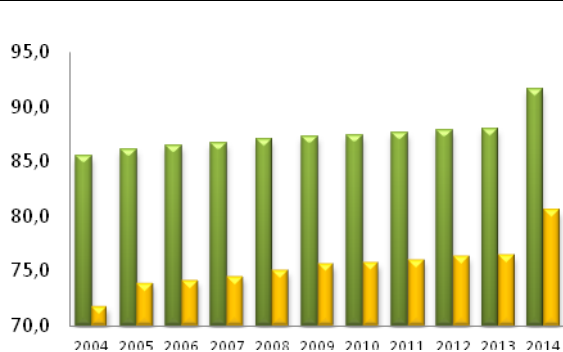
Źródło: Ankietyzacja

INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

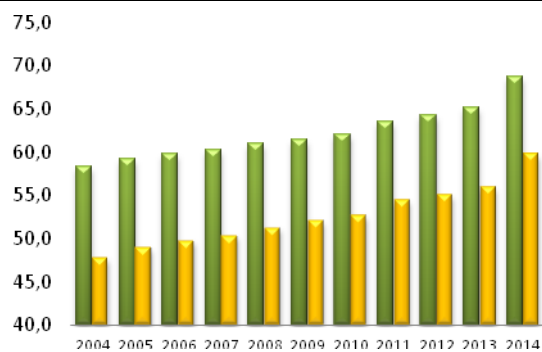
W ciągu ostatniej dekady obserwowano w kraju znaczny wzrost infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Na koniec 2014 roku 91,6% mieszkańców kraju posiadało dostęp do

wodociągu, a 68,7% do kanalizacji sieciowej. W Małopolsce współczynnik ten był niższy - wynosił odpowiednio 80,5% i 59,8%, co należy łączyć z nadreprezentacją terenów wiejskich.

Wykres 32. DOSTĘP LUDNOŚCI DO WODOCIĄGU [%]

Wykres 33. DOSTĘP LUDNOŚCI DO KANALIZACJI [%]

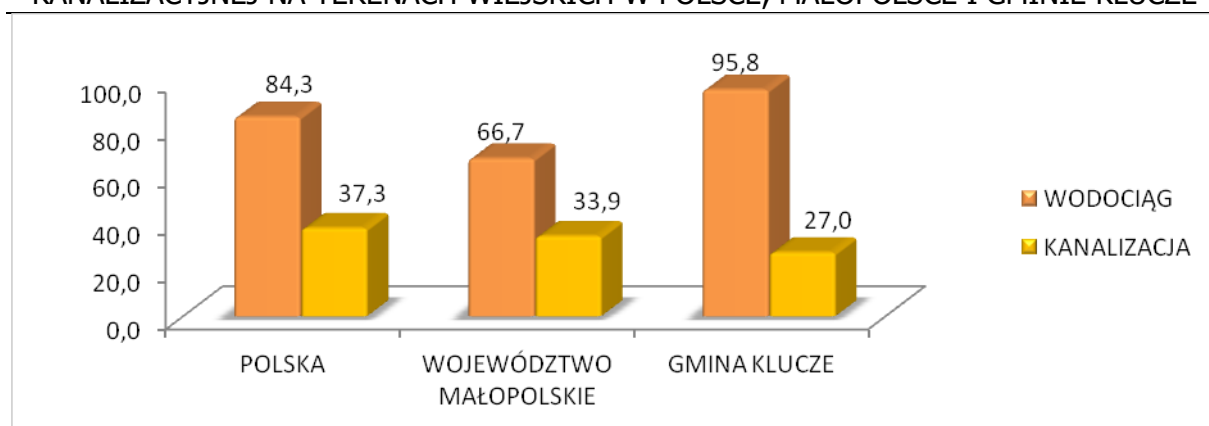

■ Polska ■ Małopolska

Źródło: GUS

Na tym tle gmina Klucze posiada bardzo wysoki poziom dostępności wodociągu, oraz stosunkowo niski poziom dostępności kanalizacji. Sieć wodociągowa pokrywa niemal cały teren gminy, zapewniając zaopatrzenie dla ponad 95% odbiorców. Jednocześnie poziom skanalizowania gminy jest znacznie niższy niż średnio dla obszarów wiejskich w Małopolsce oraz kraju. System kanalizacyjny obecny jest w części wsi Klucze oraz wsi Jaroszewiec. Miejscowości: Bogucin Duży, Bydlin, Chechło, Cieślin, Golczowice, Hucisko, Kwaśniów Górny, Kwaśniów Dolny, Kolbark, Krzywopłoty, Rodaki, Ryczówek, Zalesie Golczowskie nie posiadają w ogóle kanalizacji sanitarnej. W większości ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, z których dowożone są do punktu zlewnego na oczyszczalni ścieków w Olkuszu.

Wykres 34. POZIOM DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW DO INFRASTRUKTURY WODNO-KANALIZACYJNEJ NA TERENACH WIEJSKICH W POLSCE, MAŁOPOLSCE I GMINIE KLUCZE

Źródło: GUS

7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

7.1 ANALIZA ZBIORCZA DEFICYTÓW W SOŁECTWACH GMINY

Zasady wyznaczania obszaru zdegradowanego wynikają z Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, stanowiącej, że dany obszar może zostać uznany za zdegradowany, pod warunkiem spełnienia równocześnie dwóch warunków:

1. Musi charakteryzować się kumulacją deficytów w sferze społecznej, w tym wysokim poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości czy niskim poziomem edukacji lub kapitału społecznego.
2. Musi charakteryzować się dodatkowymi deficytami w przynajmniej jednej z wymienionych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Z powyższego wynika, że odnośnie sfery społecznej, zgodnie z Ustawą należy wziąć pod uwagę kumulację różnorodnych deficytów, przy czym siłą rzeczy mają one różne natężenie. Natomiast w przypadku pozostałych sfer - ocena następuje na zasadzie zerojedynkowej, tj. deficyt występuje lub nie.

Dla przejrzystości procesu wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, zebrano w tabelach najważniejsze wskaźniki, analizowane w części opisowej dokumentu i porównano je ze średnimi dla gminy. Różnym poziomom nasilenia deficytu przyznano różną punktację. Deficyty pozostałe określono na zasadzie zerojedynkowej, tj. występuje albo nie, przy czym za występowanie deficytu uznano znaczne odstępstwo od normy (poziom określony w tabeli)

Tabela 35. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW W GMINIE KLUCZE

CECHA	PARAMETR	ŚREDNI POZIOM W GMINIE	PUNKTACJA	
Tendencje demograficzne	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015	1,60%	1,6% - 3%	1 pkt
			3,1% - 4,5%	2 pkt
			4,6% - 6%	3 pkt
			6,1% +	4 pkt
Bezrobocie	Liczba przyznanych zasiłków pomocy społecznej z tyt. bezrobocia na 1000 mieszkańców.	18,8 zasiłku/1000 mieszk.	18,8 - 22	1 pkt
			22,1 - 26	2 pkt
			26,1 +	3 pkt
Ubóstwo	Liczba zasiłków przyznanych w 2015 roku z tyt. ubóstwa na 1000 mieszkańców,	23,8 decyzji o pomocy / 1000 mieszkańców	23,8 - 30	1 pkt
			30 - 40	2 pkt
			40 - 50	3 pkt
			50 +	4 pkt
Poziom edukacji	Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015	64,40%	63,5% - 64,4%	1 pkt
			62% - 63,5%	2 pkt
			60,5% - 62%	3 pkt
			59% - 60,5%	4 pkt
Poziom przestępczości	Liczba przypadków kradzieży cudzej rzeczy, kradzieży z włamaniem i pobicia / 1000 mieszkańców - lata	18,9 przypadków / 1000 mieszkańców	18,9 - 21	1 pkt
			21-24	2 pkt
			24-27	3 pkt

	2011 - 2015			
Poziom kapitału społecznego	Liczba organizacji pozarządowych/1000 mieszkańców	3,9 organizacji pozarządowych/1000 mieszkańców	3 - 3,9	1 pkt
			2 - 3	2 pkt
			1 - 2	3 pkt
			0 - 1	4 pkt
Uczestnictwo w życiu publicznym	Średnia frekwencja w wyborach w latach 2014 - 2015	45,40%	43% - 45,4%	1 pkt
			41% - 43%	2 pkt
Niski poziom przedsiębiorczości	Spadek liczby podmiotów gospodarczych w krótkiej i długiej perspektywie	Wzrost	tak - 2 pkt, nie - 0 pkt	
Przekroczenia standardów jakości środowiska	Równoczesne przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza, zanieczyszczenia jednolitych części wód powierzchniowych i zanieczyszczenia przestrzeni zamieszkałych hałasem.	W zależności od sołectwa	tak - 2 pkt, nie - 0 pkt	
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Obecność obiektu kultury lub sportu w miejscowości	W zależności od sołectwa	tak - 2 pkt, nie - 0 pkt	
Dostępność komunikacyjna	Liczba przystanków komunikacji publicznej przypadająca na 1000 osób	4,3	poniżej 3 - 2 pkt	
Stan budynków mieszkalnych	Udział budynków ogrzewanych paliwem stałym	76%	powyżej 90% - 2 pkt.	

Źródło: Opracowanie własne

W poniższych tabelach zamieszczono opisy, tylko w przypadku występowania deficytu. Jeśli pole "opis" jest puste, oznacza to, że w sołectwie nie stwierdzono deficytu dla danej cechy.

Tabela 36. PRZEGLĄD DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KLUCZE

Sołectwo / zjawiska negatywne	Opis / punktacja	Demografia	Bezrobocie	Ubóstwo	Poziom edukacji	Poziom przestępczości	Poziom kapitału społecznego	Uczestnictwo w życiu publicznym	Łączna punktacja
Bogucin Duży	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015 - 7%			Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkołe Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5				
	Punktacja	3			4				7
Bydlin	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015 - 3%							
	Punktacja	1							1
Chechło	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 22,6/1000 mieszk.	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. Ubóstwa - 28,6/ 1000 mieszk.		Liczba wybranych przestępstw w latach 2011 - 2015 - 20,8/ 1000 mieszk.		Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 42,2%	
	Punktacja		2	1		1		1	5
Cieślin	Opis								
	Punktacja								0
Golczowice	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015 - 6%	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 22,0/1000 mieszk.	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. Ubóstwa 29,3/ 1000 mieszk.	Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkołe Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5		Liczba organizacji pozarządowych - 3,7/ 1000 os.		
	Punktacja	3	1	1	4		1		10
Hucisko	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 28,9/1000 mieszk.	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. Ubóstwa - 57,8/ 1000 mieszk.				Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 41,35%	
	Punktacja		3	4				1	8
Jaroszowiec	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015 -	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 20,4/1000 mieszk.		Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkołe Podstawowej w latach 2011-2015 –	Liczba wybranych przestępstw w latach 2011 -			

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

		5%			59,5	2015 - 25,9/1000 mieszk.			
	Punktacja	3	1		4	3			11
Klucze	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015 - 5%	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 21,9/1000 mieszk.	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. Ubóstwa - 27,7 / 1000 mieszk.	Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 - 63	Liczba wybranych przestępstw w latach 2011 - 2015 - 24,5/ 1000 mieszk.	Liczba organizacji pozarządowych - 2,6 / 1000 os.	Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 45%	
	Punktacja	3	1	1	2	3	2	1	13
Kolbark	Opis								
	Punktacja								0
Krzywopłaty	Opis						Liczba organizacji pozarządowych - 3,8/ 1000 os.		
	Punktacja						1		1
Kwaśniów Dolny	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 28,2/1000 mieszk.	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. Ubóstwa - 31,3/ 1000 mieszk.					
	Punktacja		3	1					4
Kwaśniów Górny	Opis						Liczba organizacji pozarządowych - 2,4 / 1000 os.		
	Punktacja						2		2
Rodaki	Opis								
	Punktacja								0
Ryczówek	Opis		19,9		Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 - 60,5		Liczba organizacji pozarządowych - 3,3/ 1000 os.	Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 41,35%	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

	Punktacja		1		3		1	1	6
Zalesie Golczowskie	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 7%	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 28,6/1000 mieszk.	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. Ubóstwa - 44,4/1000 mieszk.	Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5	Liczba wybranych przestępstw w latach 2011 - 2015 - 22,2/1000 mieszk	Liczba organizacji pozarządowych - 3,2/ 1000 os.		
		3	3	4	4	2	1		17

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37. PRZEGLĄD DEFICYTÓW GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I TECHNICZNYCH W GMINIE KLUCZE

Sołectwo / zjawiska negatywne	Opis / punktacja	Gospodarcze	Środowiskowe	Przestrzenno - funkcjonalne		Techniczne	Łączna punktacja
		Niski poziom przedsiębiorczości	Przekroczenia standardów jakości środowiska	Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Dostępność komunikacyjna	Funkcjonalność rozwiązań technicznych w budynkach mieszkalnych	
Punktacja		2	2	2	2	2	10
Bogucin Duży	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie				93% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja	2				2	4
Bydlin	Opis					95% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					2	2
Chechło	Opis					90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					2	2

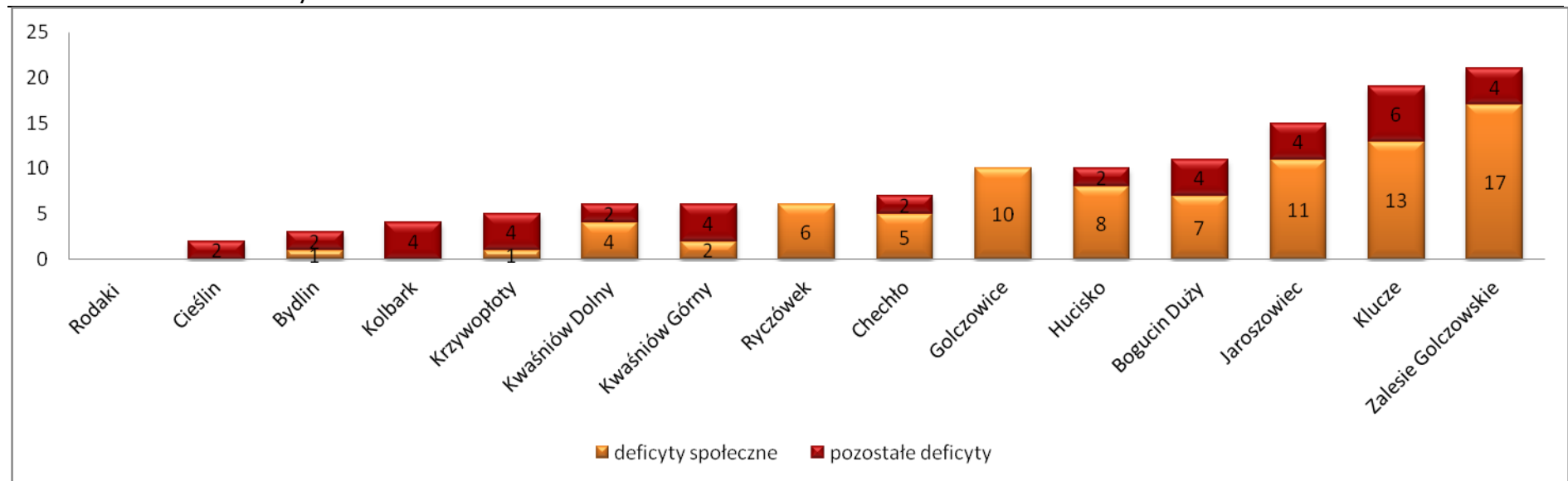
Cieślin	Opis					90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					2	2
Golczowice	Opis						
	Punktacja						0
Hucisko	Opis					90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					2	2
Jaroszewiec	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie				90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja	2				2	4
Kluze	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie	Zdiagnozowane przekroczenia jakości powietrza, JCWP i zanieczyszczenia hałasem		1,4 przystanku / 1000 os.		
	Punktacja	2	2		2		6
Kolbark	Opis				2 przystanki / 1000 os.	87% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja				2	2	4
Krzyszów	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie		Brak infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej			
	Punktacja	2		2			4
Kwaśniów Dolny	Opis					80% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					2	2
Kwaśniów Górny	Opis				2,4 przystanku / 1000 os.	80% budynków ogrzewanych paliwem stałym	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

	Punktacja				2	2	4
Rodaki	Opis						
	Punktacja						0
Ryczówek	Opis						
	Punktacja						0
Zalesie Golczowskie	Opis			Brak infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej		80 % budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja			2		2	4

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 35. PUNKTOWA OCENA SOŁECTW DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Źródło: Opracowanie własne

7.2 WNIOSKI DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Wcześniejsze analizy pozwoliły przedstawić wnioski i sugestie odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie. Sołectwami w największym stopniu dotkniętymi deficytami, a zatem typowanymi jako wchodzące w skład obszaru zdegradowanego są:

1. Jaroszewiec,
2. Klucze,
3. Zalesie Golczowskie.

Miejscowości uzyskały zgodnie z przyjętymi zasadami oceny od 15 do 21 punktów (w części społecznej - od 11 do 17). Wskazuje to na występujący w nich porównywalny poziom deficytów. Co więcej, stwierdzone deficyty dotyczą zarówno sfery społecznej, jak i jednej z wymienionych: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Oznacza to, że zgodnie z postanowieniami ust. 1 art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, istnieje podstawa dla włączenia wszystkich trzech miejscowości w skład obszaru zdegradowanego.

Ust. 2 art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji stanowi, że istnieje możliwość podziału obszaru zdegradowanego na podobszary, w sytuacji gdy wszystkie one spełniają warunki stawiane obszarom zdegradowanym.

Analiza wykazała duży zakres degradacji w sołectwach, które tworzą spójny terytorialnie obszar w południowej części gminy. Pomimo tego uznano, że zasadny będzie podział obszaru zdegradowanego na trzy podobszary. Wynika to z faktu, iż każdy z podobszarów posiada swoisty zestaw deficytów, a zatem wyznaczone tu podobszary rewitalizacji będą wymagały odrębnych działań.

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY I - KLUCZE

Liczba mieszkańców	5024
Powierzchnia [ha]	1976,5

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY II - JAROSZOWIEC

Liczba mieszkańców	1275
Powierzchnia [ha]	839

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY III - ZALESIE GOLCZOWSKIE

Liczba mieszkańców	315
Powierzchnia [ha]	79,3

Łącznie obszar zdegradowany zamieszkuje 6614 osób, co stanowi 44,04 % populacji całej gminy. Obszar wyznaczony jest na powierzchni 2894,8 ha (28,948 km²), tj. 24,3 % powierzchni gminy.

7.3 PODSTAWA WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI

Ustawa z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji w art. 10 ust. 1. podaje przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji:

1. Musi on charakteryzować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w obszarze społecznym oraz przynajmniej jednym z wymienionych: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym,
2. Musi mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy,
3. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i równocześnie nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy,
4. Może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Wyznaczony dzięki analizie obszar zdegradowany posiada zarówno większą powierzchnię (24,3%), jak i liczbę mieszkańców (44,04%), niż wynoszą opisaną wyżej ustawowe maksymalne parametry. Oznacza to, że obszar rewitalizacji może zajmować jedynie część obszaru zdegradowanego. Prowadzi to do konieczności przeprowadzenia pogłębionej analizy terytorialnej wewnątrz obszaru zdegradowanego.

Wstępnie zdecydowano się na podział obszaru rewitalizacji na trzy podobszary:

- Podobszar zlokalizowany w granicach miejscowości Klucze,
- Podobszar zlokalizowany w granicach miejscowości Jaroszowiec,
- Podobszar zlokalizowany w miejscowości Zalesie Golczowskie.

7.4 POGŁĘBIONA ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I TERYTORIALNEJ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Dla dalszych analiz przyjęto następujące założenia:

- Sołectwa Zalesie Golczowskie i Jaroszowiec potraktowano jako odrębne jednostki badawcze, co wynika z ich stosunkowo niewielkiego rozmiaru i spójnego funkcjonalnie charakteru;
- Sytuacja deficytowa kwalifikująca jednostki Jaroszowiec i Zalesie Golczowskie do obszaru zdegradowanego została zdiagnozowana w poprzednich częściach opracowania;
- Miejscowość Klucze podzielono na 3 jednostki terytorialne, przy czym podział opierał się na granicach wewnątrz miejscowości, wyznaczonych przez główne ciągi drogowe (ul. Zawierciańska, Rabsztyńska, Bolesławska);
- Aby wejść w skład obszaru rewitalizacji, dana jednostka miejscowości Klucze musiała wykazywać parametry wyraźnie niższe niż przeciętne parametry obserwowane w całej gminie;
- Dla oceny sytuacji przyjęto wskaźniki zgodnie z dostępnym zasobem danych (z podziałem na ulice);
- Dokonano analizy tych obszarów deficytowych sytuacji społecznej, gospodarczej i terytorialnej, które w poprzednich częściach Diagnozy zostały uznane za charakterystyczne dla miejscowości Klucze.

Tabela 38. PODZIAŁ TERYTORIALNY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

KLUCZE - OBSZAR PÓŁNOCNO-ZACHODNI	KLUCZE - OBSZAR POŁUDNIOWO-WSCHODNI	KLUCZE - OBSZAR PÓŁNOCNO-WSCHODNI	JAROSZOWIEC	ZALESIE GOLCZOWSKIE
KLUCZE-OSADA UL. OSIEDLOWA UL. XXX LECIA PRL UL. PODGÓRNA UL. RUDNICKA UL. STAWOWA UL. DOLNA UL. GÓRNA UL. BOCZNA UL. PUSTYNNNA UL. ŚRODKOWA	UL. BOLESŁAWSKA UL. GOŁĘBIA UL. ŁĄCZNA UL. SZKOLNA UL. KRĘTA UL. KRÓTKA UL. POCZTOWA UL. MIODOWA UL. OLKUSKA UL. BOGUCIŃSKA UL. POLEGŁYCH UL. KOŚCIELNA UL. JURAJSKA UL. POLNA	UL. ZAWIERCIAŃSKA UL. HARDEGO UL. PARTYZANTÓW UL. DWORSKA UL. SŁONECZNA UL. NOWA UL. STUDZIENNA	CAŁE SOŁECTWO – OBSZAR REWITALIZACJI	CAŁE SOŁECTWO – OBSZAR REWITALIZACJI

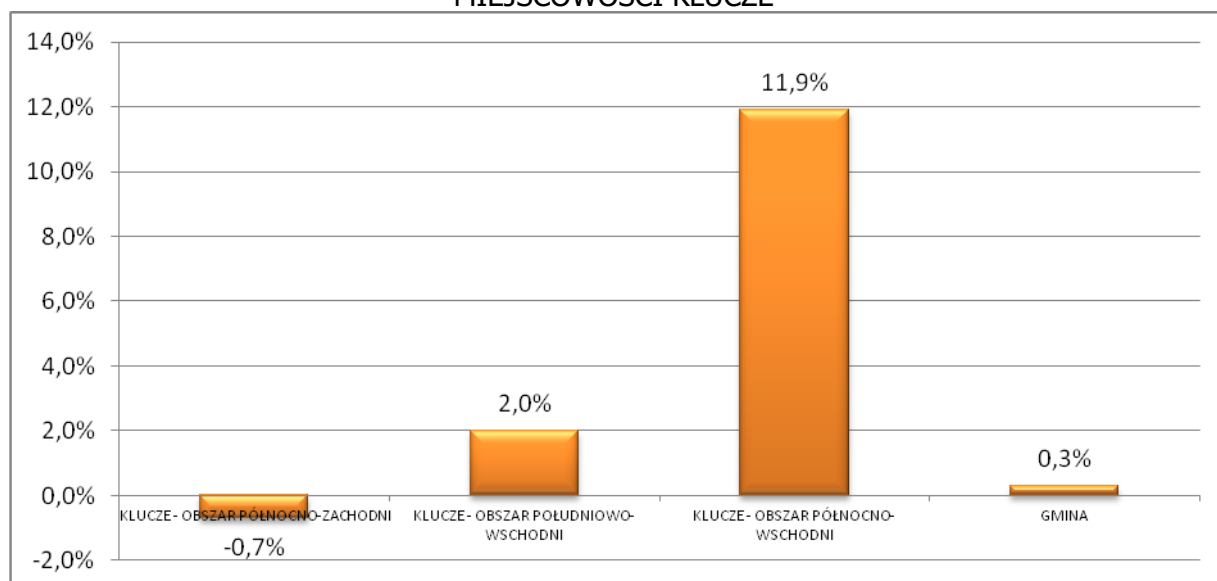
Dla oceny sytuacji w poszczególnych obszarach miejscowości Klucze przyjęto parametry:

- Sytuacja demograficzna - wzrost / spadek liczby mieszkańców w latach 2011 – 2015,
- Aktywność mieszkańców - liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Sytuacja gospodarcza - liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Sytuacja środowiskowa - kumulacja źródeł zanieczyszczeń,
- Dostępność komunikacyjna - liczba przystanków komunikacji publicznej / 1000 mieszkańców.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Jak wykazano we wcześniejszych rozdziałach, w całej gminie Klucze w ciągu ubiegłych 5 lat odnotowano niewielki wzrost liczby mieszkańców – z 14970 do 15017, tj. o 0,3%. W wyznaczonych jednostkach miejscowości Klucze zaobserwowano wzrost w obszarze północno-wschodnim z 512 do 573 osób (11,9%) oraz w obszarze południowo-wschodnim z 1329 do 1349 (1,5%). Jedynie w jednostce zachodniej odnotowano spadek liczby mieszkańców – z 2841 do 2821 tj. o 0,7%.

Wykres 36. TENDENCJE DEMOGRAFICZNE W OBSZARACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

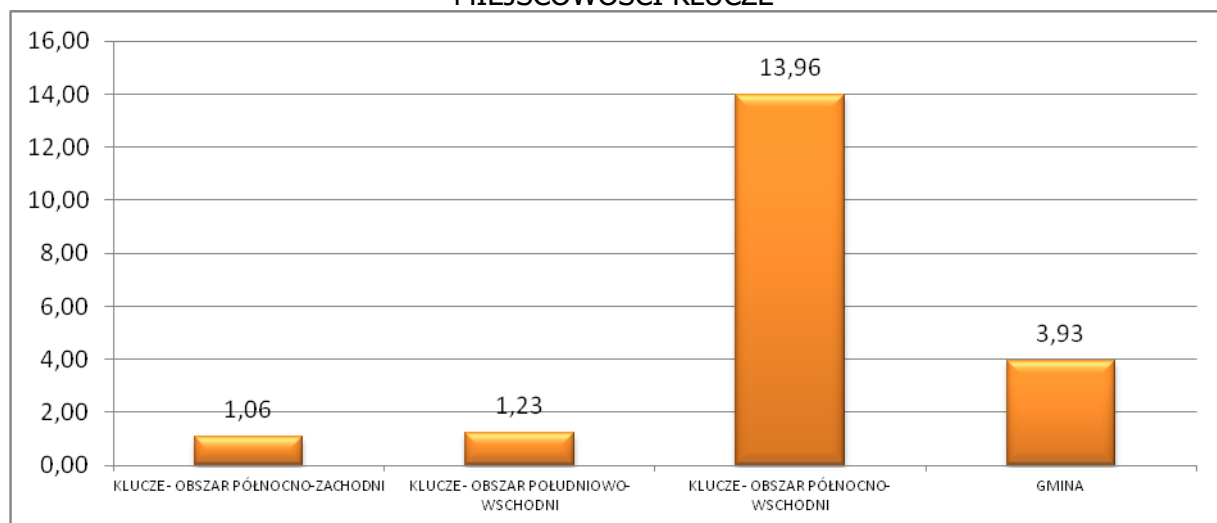
Źródło: Dane UG w Kluczach

AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Parametr liczby organizacji pozarządowych w miejscowości Klucze, przypadających na 1000 mieszkańców jest jednym z niższych na terytorium gminy. Łącznie działa tu 13 organizacji pozarządowych, z czego 8 zarejestrowanych jest w jednostce północno-wschodniej. W jednostce zachodniej zarejestrowane są 3 organizacje, a w południowo-zachodniej - 2 organizacje (pełna lista organizacji została przedstawiona w podrozdziale 2.6 opracowania).

Z powyższego wynika, że niższe niż średnio w gminie parametry notowane są zarówno w obszarze północno-zachodnim, jak i południowo-wschodnim miejscowości, przy czym w pierwszej jednostce zlokalizowanych jest jedynie 1,06 organizacji pozarządowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Wykres 37. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

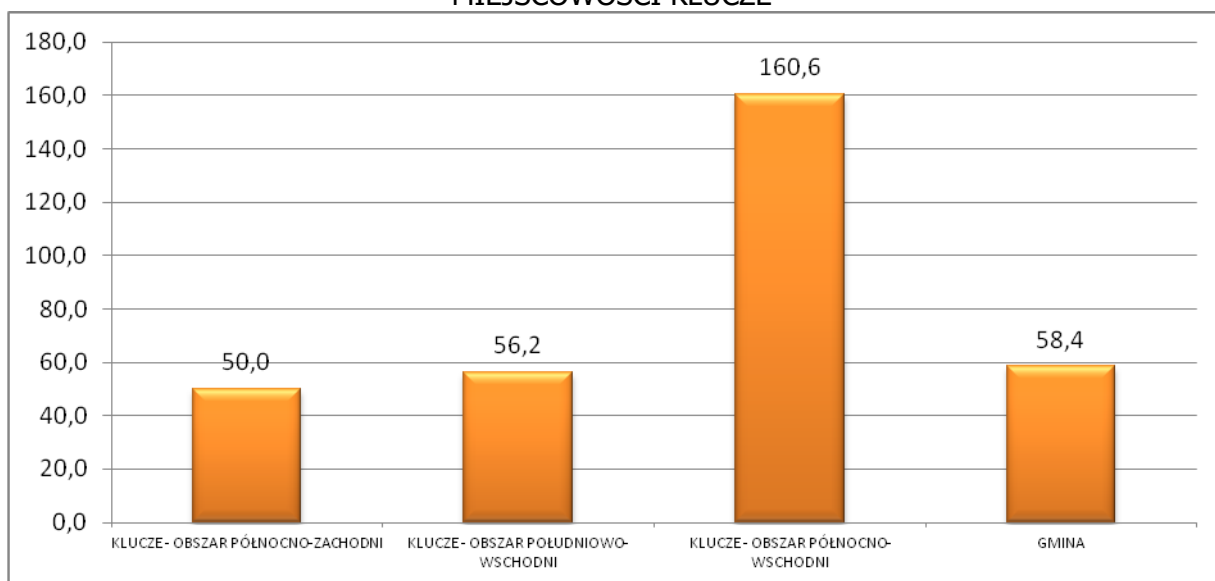
Źródło: Dane UG w Kluczach

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

W gminie Klucze, zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji i Informacji Gospodarczej zarejestrowanych jest 877 podmiotów gospodarczych. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców gminy przypada 58,4 podmiotu gospodarczego.

W 2016 roku w miejscowości Klucze zarejestrowane były 324 podmioty gospodarcze, z czego w północno-zachodniej jednostce terytorialnej miejscowości działało 141 podmiotów, w północno-wschodniej – 92 podmioty, a w południowo-wschodniej – 91 podmiotów. Statystycznie najniższe parametry zdiagnozowano w obszarze północno-zachodnim miejscowości.

Wykres 38. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

Źródło: CEIGD, opracowanie własne

STAN ŚRODOWISKA

W poprzedniej części Diagnozy przeprowadzono analizę poszczególnych źródeł zanieczyszczeń środowiska w gminie. Kumulacja zdiagnozowana w miejscowości Klucze dotyczy zwłaszcza zanieczyszczenia powietrza i dotyczy:

- Źródeł liniowych - droga wojewódzka 791, na której stwierdzono przekroczenia norm hałasu oraz ruch na poziomie 6,4 tys./ dobę.
- Źródeł powierzchniowych, tj. emisja zanieczyszczeń, zwłaszcza pochodząca z systemów grzewczych.

Zakłady przemysłowe działające w miejscowości (w tym zakład Velvet Care) nie są zakwalifikowane jako stwarzające ryzyko awarii przemysłowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dn. 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W miejscowości Klucze stwierdzono również wysoki poziom zanieczyszczenia wód, co potwierdzają badania prowadzone na rzece Biała Przemsza.

W pogłębionej analizie obszaru zdegradowanego przyjęto założenie analogiczne do założeń z analizy terenu całej gminy, tj. o deficycie środowiskowym świadczy kumulacja zanieczyszczeń: powietrza (kumulacja źródeł zanieczyszczeń), hałasu i wód. W związku z podziałem miejscowości wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, we wszystkich jednostkach odnotowano wpływ ruchu kołowego na stan środowiska. Również we wszystkich jednostkach do celów grzewczych stosowane jest paliwo stałe, zwłaszcza węgiel. Problem obecności wód o wysokim stopniu zanieczyszczenia dotyczy obszaru północno-zachodniego miejscowości.

Z powyższego wynika, że największa kumulacja źródeł zanieczyszczeń występuje w jednostce północno-zachodniej Klucz.

Tabela 39. WYSTĘPOWANIE ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

	POWIETRZE	HAŁAS	WODY
OBSZAR PÓŁNOCNO-ZACHODNI	TAK	TAK	TAK
OBSZAR POŁUDNIOWO-WSCHODNI	TAK	TAK	NIE
OBSZAR PÓŁNOCNO-WSCHODNI	TAK	TAK	NIE

Źródło: opracowanie własne

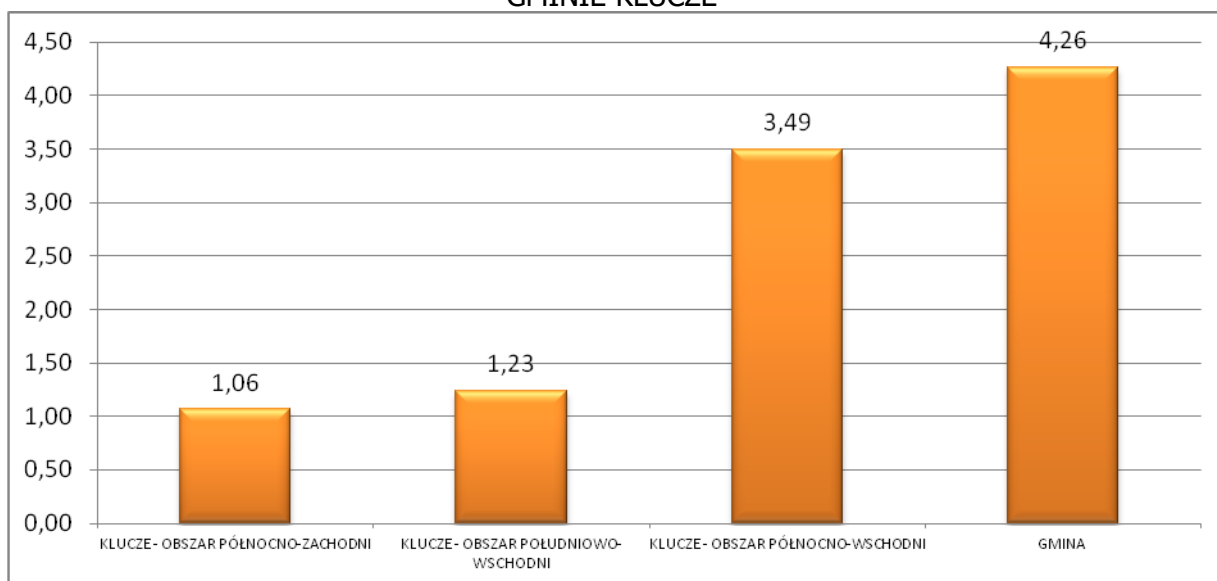
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Średnio w całej gminie, na 1000 os. przypada 4,26 przystanku komunikacji publicznej, przy czym parametr dla miejscowości Klucze jest najniższy w gminie (1,4 przystanku / 1000 mieszkańców). Przystanki zlokalizowane są na głównych szlakach komunikacyjnych (ul. Zawierciańska, Kolejowa, Bolesławska). Siłą rzeczy położone są one na granicach poszczególnych jednostek terytorialnych (podziału miejscowości Klucze dokonano z uwzględnieniem głównych dróg).

Poszczególne przystanki przypisano do tych jednostek terytorialnych, które w rzeczywistości są przez nie obsługiwane. Przystanki przy ul. Zawierciańskiej, przeznaczone dla obsługi terenów mieszkalnych w zachodniej części miejscowości, zostały przypisane do jednostki Klucze – obszar zachodni, natomiast przystanek „Skrzyżowanie” położony niedaleko Urzędu Gminy przypisano do jednostki Klucze – obszar północno-wschodni.

Z danych przedstawionych poniżej wynika, że najniższe parametry dostępności komunikacyjnej charakteryzują zachodnią część miejscowości. Średnio na 1000 mieszkańców przypada 1,06 przystanku komunikacji publicznej. Wyraźnie niższe parametry charakteryzują również część południowo – wschodnią (1,23 przystanku / 1000 os.). W pozostałej części miejscowości, tj. w części północno-wschodniej parametr utrzymuje się jedynie nieco poniżej średniej gminy Klucze (3,49 przystanku / 1000 os.).

Wykres 39. LICZBA PRZYSTANKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ / 1000 MIESZKAŃCÓW W GMINIE KLUCZE

Źródło: zkgkm.pl, opracowanie własne

WNIOSKI

Przeprowadzone analizy wykazały, że miejscowość Klucze dzieli się na 2 zasadnicze typy przestrzeni. Pierwszym jest przestrzeń usługowa i użyteczności publicznej, zlokalizowana przede wszystkim w północno-wschodniej części Klucz. Drugim typem jest przestrzeń mieszkalna, dominująca w częściach zachodniej i południowej miejscowości.

W zachodniej części miejscowości dominuje zabudowa wielorodzinna. Dotyczy to przede wszystkim osiedli przy ul. XXX-lecia PRL (zamieszkuje je ponad 30% mieszkańców miejscowości) oraz dzielnicy Klucze-Osada.

W części północno-zachodniej miejscowości zasoby mieszkalne to przede wszystkim osiedla domów jednorodzinnych. Na południu i południowo-wschodzie miejscowości zabudowa jednorodzinna jest bardziej rozproszona. Brak budynków użyteczności publicznej oraz dużych przedsiębiorstw.

Zestaw zastosowanych parametrów wykazał, że najgorsza sytuacja społeczna występuje w zachodniej części Klucz. Pomimo obecności obiektów użyteczności publicznej, stanowiących naturalne zaplecze dla aktywności mieszkańców, parametry dot. organizacji pozarządowych są jedne z najniższych w gminie.

Niewystarczający poziom aktywności odnotowano również w sferze gospodarczej. Tym bardziej, że istnienie dużych zakładów przemysłowych na osiedlu Klucze-Osada (m.in. zakład Velvet Care) powinno stanowić asumpt dla rozwoju kolejnych podmiotów gospodarczych.

Poniższe zestawienie wskazuje, że znaczna część deficytów dzielona jest przez obszar południowo-wschodni miejscowości, jednak to właśnie północno-zachodnia część Klucz jest miejscem ich największego nagromadzenia.

Tabela 40. DIAGNOZA DEFICYTÓW W JEDNOSTKACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

	TENDENCJE DEMOGRAFICZNE	AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW	STAN ŚRODOWISKA	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA
Obszar północno-zachodni	-0,7%	1,06		50	1,06
DEFICYT	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Obszar południowo-wschodni	2%	1,23		56,2	1,23
DEFICYT	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK
Obszar północno-wschodni	11,9%	13,96		160,6	3,49
DEFICYT	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK
GMINA	0,3%	3,93	-	58,4	4,26

Źródło: opracowanie własne

7.5 OBSZAR POPRZEMYSŁOWY

Zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym w obszarze rewitalizacji.

Zgodnie ze Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych RPO WM 2014 - 2020, pod pojęciem terenów przemysłowych rozumie się obszary, które przestały być miejscem produkcji przemysłowej lub przestały pełnić funkcje pomocnicze dla tej produkcji w obrębie zakładów przemysłowych, np. magazynowo-składowe lub transportowe, łącznie z obszarami niedokończonych inwestycji przemysłowych lub obszary zdegradowane przez działalność przemysłową, np. górnictwem lub składowaniem odpadów. Tym, co wyróżnia tereny przemysłowe jest utrata dotychczas pełnionej funkcji i wyłączenie znacznej części terenu z użytkowania.

W komentarzu do Ustawy, opracowanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa¹³, przedstawiono interpretację, zgodnie z którą teren taki może być włączony do obszaru rewitalizacji, gdy już na wczesnym etapie rewitalizacji można stwierdzić, że planowane tam działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze zdegradowanym. Istotne jest przy tym kryterium odległości - teren musi być łatwo dostępny dla mieszkańców obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, w skład obszaru rewitalizacji postanowiono włączyć teren zlokalizowany na granicy miejscowości Klucze i Chechło, na obszarach leśnych (pomiędzy terenami mieszkalnymi w Kluczach i Pustynią Błędowską).

¹³ Ustawa o Rewitalizacji. Praktyczny Komentarz, s. 21, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2016 r.

Rysunek 4. OBSZAR POPRZEMYSŁOWY NA GRANICY MIEJSCOWOŚCI KLUCZE I CHECHŁO

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

Obszar przemysłowy tzw. stawów osadnikowych, to pozostałość po działalności celulozowni w pobliskiej fabryce papieru. W przeszłości na terenie zlokalizowanych było 7 różnej wielkości stawów, służących do oczyszczania wody. Teren ten został wyłączony z użytkowania po zamknięciu Celulozowni. Od momentu osuszenia części stawów, tj. od lat 90. XX wieku teren popadał w ruinę.

Obecnie cała infrastruktura przemysłowa jest zdegradowana, zniszczone są m.in. linie energetyczne oraz fragment wału brzegowego z muru ceglanego. Zachowana jest natomiast grobla na dwóch ostatnich stawach. Dobrze zachowane są także fragmenty wałów brzegowych, utwardzone betonowymi płytami. Obecnie osuszony teren stopniowo zarasta. Ponadto, w jego pobliżu pojawiają się zjawiska krasowe – tzw. zapadliska. Na całym terenie osadników warstwa glebowa wymaga rekultywacji. Na terenie obecne są niebezpieczne substancje, pozostawione w czasie działalności przemysłowej.

Ze względu na swoją lokalizację, tj. fakt graniczenia z zamieszkałym podobszarem obszaru rewitalizacji, teren odegra istotną rolę zarówno w rozbudowie infrastruktury rekreacyjnej, przeznaczonej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i w kontekście planowanego wykorzystania potencjału Pustyni Błędowskiej dla rozwoju działalności gospodarczej, zwłaszcza turystycznej. Działania rewitalizacyjne na wskazanym terenie planuje się prowadzić z udziałem społeczności lokalnej, w tym ze Stowarzyszeniem Turystyczno-Wędkarskim "Biała Przemsa".

W związku z odmiennym charakterem terenu przemysłowego (teren leśny, niezamieszkały). Nie ma możliwości porównania parametrów statystycznych z pozostałymi obszarami, w tym zamieszkałymi, w gminie. W poniższej tabeli przedstawiono dominujące deficyty obszaru przemysłowego, zgodnie z systematyką podaną w art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Tabela 41. ZESTAWIENIE DEFICYTÓW OBSZARU POPRZEMYSŁOWEGO

OBSZAR	OPIS DEFICYTU
Gospodarczy	Na wskazanych obszarach nie prowadzi się działalności gospodarczej.
Środowiskowy	Na terenie składowane są substancje niebezpieczne (w związku z brakiem odpowiednich badań, brakuje informacji na temat rodzaju substancji).
Przestrzenno-funkcjonalny	Brak ogólnodostępnej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej.
Techniczny	Wysoki stopień degradacji infrastruktury technicznej, w tym linii elektrycznych, a także fragmentu wału brzegowego.

7.6 OBSZAR REWITALIZACJI - WSTĘPNE ANALIZY I ZNACZENIE DLA GMINY

Powyższe analizy pozwoliły wskazać obszar rewitalizacji, który podzielono na 4 podobszary:

Podobszar I – PÓŁNOCNO-ZACHODNIA CZĘŚĆ MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	
Liczba mieszkańców	2821
Powierzchnia [ha]	163,4
Obszar	Klucze-Osada, ul.XXX Lecia PRL, ul.Osiedlowa, ul.Podgórna, ul.Rudnicka, ul.Stawowa, ul.Dolna, ul.Górna, ul.Boczna, ul.Pustynna, ul.Środkowa, Partyzantów (obiekty użyteczności publicznej)
WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	
<p>Jak wynika z przeprowadzonych analiz, jednym z głównych problemów społecznych miejscowości Klucze jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa (ok. 5% w ciągu minionych 5 lat). Częściowo proces ten jest równoważony przenoszeniem się do Klucz mieszkańców innych sołectw (np. Jaroszowca). Jednak w dłuższej perspektywie problem będzie narastał, co obrazuje zmniejszanie się liczby mieszkańców północno-zachodniej części sołectwa. Wraz ze zmianami struktury demograficznej następuje konieczność dostosowania infrastruktury użyteczności publicznej do potrzeb coraz większej grupy osób w wieku emerytalnym.</p> <p>W miejscowości zaobserwowano również problem stagnacji gospodarczej, o czym świadczy zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych, a także wciąż obecny problem bezrobocia. W obszarze wyznaczonym jako obszar rewitalizacji, liczba podmiotów jest zdecydowanie niższa niż średnio w gminie.</p> <p>Można w tym przypadku mówić o często obserwowanym zjawisku kumulowania się i wzajemnego wzmacniania deficytów o charakterze społecznym i gospodarczym. Wzrost liczby osób starszych w strukturze społecznej wymaga większego zaangażowania czasu i środków na świadczenie odpowiedniej opieki przez osoby w wieku produkcyjnym. Niemożność pogodzenia opieki nad osobami starszymi z życiem zawodowym prowadzi do ograniczenia aktywności zawodowej, a w skrajnych przypadkach do wycofania się z rynku pracy. To z kolei powoduje kolejne deficyty - spadek poziomu życia rodzin i przynajmniej częściowe uzależnienie się od pomocy społecznej.</p> <p>Zakłada się, że stworzenie odpowiedniej oferty czasu wolnego dla osób starszych, a także opiekuńczej dla osób niepełnosprawnych będzie miało dwojaki rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wpłynie pozytywnie na jakość życia osób w wieku poprodukcyjnym i osób 	

GINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

niepełnosprawnych,

- Ułatwi powrót na rynek pracy osób w wieku produkcyjnym.

Za największy potencjał jednostki o charakterze infrastrukturalnym należy uznać istnienie w jej granicach i sąsiedztwie, obiektów mogących służyć celom społecznym - przedszkole i ośrodek kultury, a także tzw. Dworek Dietla (zabytkowy obiekt położony jest w samym centrum Klucza).

Kolejnym potencjałem jest duże zagęszczenie ludności, co pozwala na rozwiązywanie problemów społecznych na obszarze całej jednostki, poprzez działania inwestycyjne kumulowane w poszczególnych lokalizacjach.

Fakt zlokalizowania w północnej części miasta istotnych zakładów przemysłowych powinien być traktowany jako potencjał dla rozwoju kolejnych podmiotów gospodarczych, w tym mikroprzedsiębiorstw działających w obszarze usług B2B.

ZNACZENIE DLA GMINY

Obszar stanowi główne centrum administracyjne gminy. Ponadto w związku z istniejącą infrastrukturą społeczną, a także w związku z możliwym rozwojem gospodarczym i turystycznym, stanowić może główną siłę napędową lokalnej gospodarki.

Podobszar II - JAROSZOWIEC

Liczba mieszkańców	1275
Powierzchnia [ha]	839
Obszar	Całe sołectwo

WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Deficyty zdiagnozowane w Jaroszowcu w dużej części pokrywają się z deficytami występującymi w sąsiedniej miejscowości Klucze. Proces starzenia się lokalnej społeczności charakteryzuje się jeszcze większą dynamiką (udział osób w wieku emerytalnym zwiększył się od 2011 roku o 7%).

Główną przyczyną jest w tym przypadku przenoszenie się młodych ludzi z Jaroszowca do Klucza. W dłuższej perspektywie proces ten może prowadzić do powstania drastycznych różnic w strukturze społecznej, co jest wstępem do powstania kolejnych deficytów.

Podobnie jak w przypadku Klucza, brak pozytywnych sygnałów w sferze gospodarczej - liczba podmiotów gospodarczych w ostatnich latach zmniejszyła się.

Jako priorytet zakłada się zatrzymanie młodych ludzi na miejscu. Temu celowi służyć mogą potencjały w postaci osiedli mieszkaniowych (budynki wielorodzinne). Konieczne będą inwestycje zarówno w modernizację samych budynków, jak i w stworzenie odpowiedniej infrastruktury tworzącej korzystne otoczenie.

ZNACZENIE DLA GMINY

W Jaroszowcu zlokalizowane są przede wszystkim budynki wielorodzinne i obiekty użyteczności publicznej, spośród których najważniejszy wydaje się Wojewódzki Szpital Chorób Płuc.

Podobszar III - ZALESIE GOLCZOWSKIE	
Liczba mieszkańców	315
Powierzchnia [ha]	79,3
Obszar	Całe sołectwo
WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	
<p>W granicach Zalesia Golczowskiego, w sferze społeczno-gospodarczej obserwuje się istotne sprzeczności. Sołectwo wykazuje najwyższe w gminie parametry działalności gospodarczej (2255 podmiotów gospodarki narodowej/10 tys. os. w wieku produkcyjnym). Z drugiej jednak strony zdiagnozowano jeden z najwyższych wskaźników zapotrzebowania na pomoc społeczną, w tym przyznaną z uwagi na bezrobocie.</p> <p>Skłania to do wniosku, że konieczne jest podjęcie działań nakierowanych na aktywizację zawodową części mieszkańców. Na obecnym etapie barierą jest brak obiektów wielofunkcyjnych, mogących stanowić przestrzeń dla rozwoju aktywności mieszkańców (najbliższa infrastruktura znajduje się w Jaroszowcu, w odległości ok. 2 km), a także stosunkowo niewysoki poziom edukacji w szkole podstawowej w Jaroszowcu, do której uczęszczają dzieci z Zalesia Golczowskiego.</p> <p>Niewątpliwym potencjałem jest obecność w sołectwie budynku komunalnego przy ul. Dolnej 24. Obiekt wymaga modernizacji, jednak może służyć działaniom interwencyjnym w sferze społecznej.</p>	
ZNACZENIE DLA GMINY	
<p>Obszar stanowi miejsce życia jedynie dla nieco ponad 300 mieszkańców. Ze względu na położenie, w lokalizowanej tu infrastrukturze może być tworzona oferta usług publicznych dla mieszkańców kilku pozostałych sołectw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Golczowic, • Cieślina, • Kolbarku • Bydlina. <p>Wszystkie sołectwa znajdują się w odległości maksymalnie 3 km od Zalesia Golczowskiego i posiadają z nim stosunkowo dobre połączenie drogowe.</p> <p>Istotne jest również, że istnieje możliwość zlokalizowania w sołectwie elementów infrastruktury turystycznej, a zlokalizowane tu firmy mogą świadczyć usługi w tym zakresie.</p>	

Podobszar IV - OBSZAR POPRZEMYSŁOWY	
Liczba mieszkańców	0
Powierzchnia [ha]	28,1
Obszar	Działki: 2652/9, 2652/12, 2652/13, 2652/14, 2652/15, 2652/16, 2652/17, 2652/18 (Chechło), 22/145, 22/13 (Klucze)
WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	
<p>Obszar przemysłowy ze względu na lokalizację pomiędzy Pustynią Błędowską, a najgęściej zaludnionym podobszarem obszaru rewitalizacji, stanowi naturalny kierunek rozwoju przestrzeni turystycznej (gospodarczej) i rekreacyjnej.</p>	

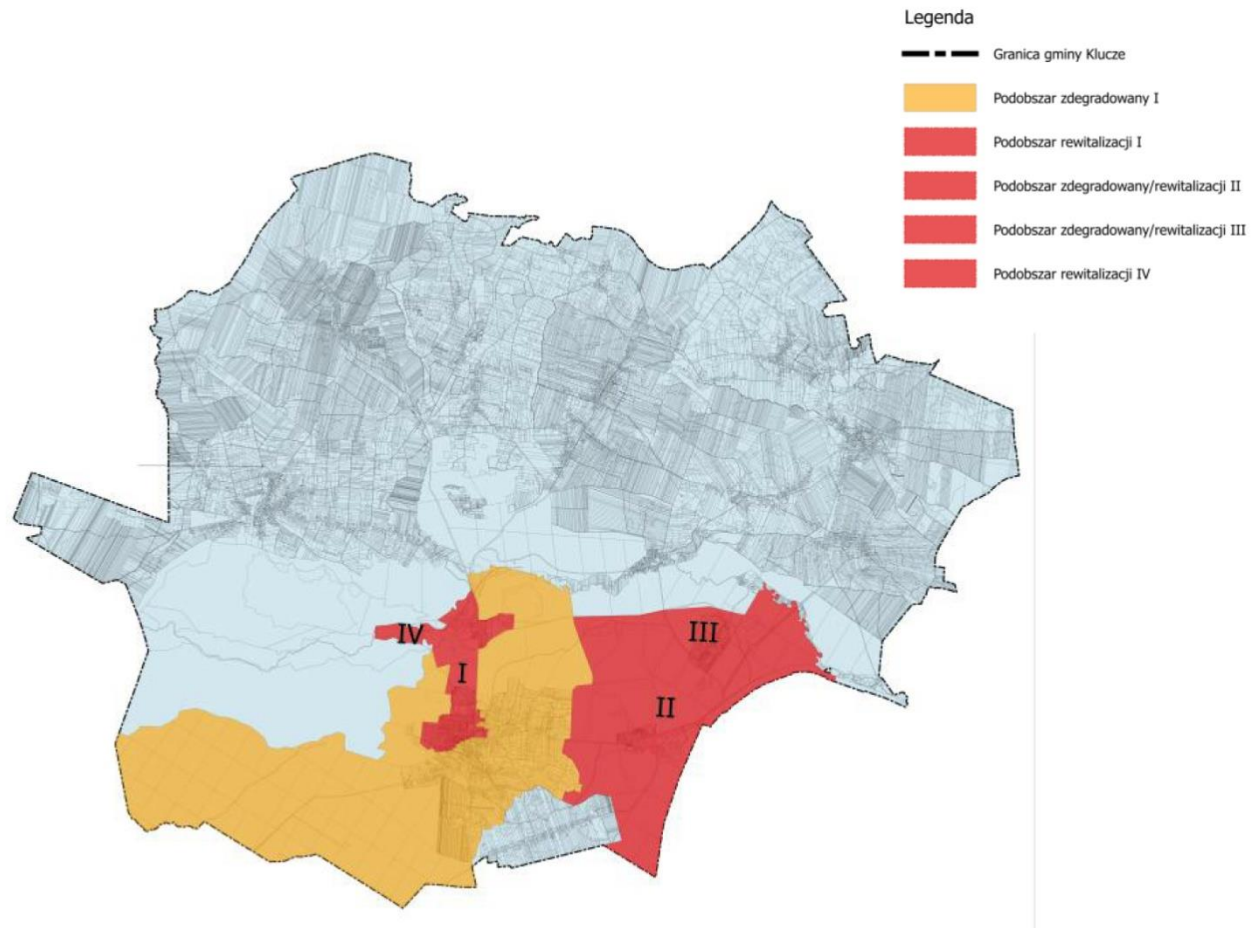
ZNACZENIE DLA GMINY

Ze względu na położenie, teren przemysłowy stanowi spójną całość z podobszarem I rewitalizacji. Tworzona tu oferta turystyczna i rekreacyjna wpłynie na zwiększenie liczby turystów, a co za tym idzie - na rozwój lokalnych firm.

Będzie również miejscem wypoczynku dla mieszkańców miejscowości położonych na wschód: Klucze, Jaroszowiec i Zalesie Golczowskie, ale też Kwaśniowa Dolnego, Ryczówka czy Chechła położonych na północy (odległość to maksymalnie 4 km od głównych terenów mieszkalnych wymienionych sołectw).

Łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 1109,8 ha (11,1 km²), co stanowi 9,3% powierzchni gminy. Zamieszkiwany jest przez 4411 osób, co stanowi 29,37% populacji gminy.

Rysunek 5. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE - MAPA POGLĄDOWA

Źródło: opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

CZĘŚĆ DRUGA

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 - 2026

8. WSTĘP

Niniejszy dokument stanowi kompleksową strategię niwelowania deficytów społecznych, a także deficytów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze. Proces opracowywania dokumentu prowadzony był w zgodzie z zasadami określonymi w Ustawie z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Ustawa) oraz Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, przyjętymi w lipcu 2015 roku przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju, a zmienionymi dn. 2 sierpnia 2016 roku decyzją Ministra Rozwoju (Wytyczne).

Zgodnie z Ustawą:

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Ponadto w obszarze tym występuje przynajmniej jeden z deficytów: gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny.

OBSZAR REWITALIZACJI wyznaczony jest, jako całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym nie może on obejmować obszaru większego niż 20% powierzchni gminy, na którym zamieszkuje więcej niż 30% mieszkańców gminy. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji jedynie w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Klucze wyznaczone zostały na bazie:

- Analiz prowadzonych w drugiej połowie 2016 roku, a zebranych w dokumencie "Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Klucze" (zał. 1),
- Konsultacji społecznych, prowadzonych zgodnie z postanowieniami Ustawy, w formie spotkań konsultacyjnych oraz spaceru studyjnego, a także korespondencji przesyłanej drogą tradycyjną i elektroniczną.

Konsultacje społeczne przeprowadzono zgodnie z następującym harmonogramem (por. tab. 1):

Tabela 42. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI - ETAP II

II ETAP KONSULTACJI (OPRACOWANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI)		
TERMIN	FREKWENCJA	OPIS
19 grudnia 2016 r.	27 osób	<p><u>Spotkanie z grupami przedstawicielskimi (sektor społeczny / organizacje pozarządowe)</u></p> <p>W trakcie spotkania zgłoszono propozycję uwzględnienia w projekcie gminnego programu rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadania nakierowanego na stworzenie w obszarze rewitalizacji strefy rozwoju turystycznego, zawierającej elementy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

		<p>infrastrukturalne, m.in. uruchomienie drezyny kolejowej na niewykorzystywanych torach kolejowych między osiedlem Klucze-Osada, a miejscowością Jaroszowiec (inwestor prywatny) – projekt został uwzględniony w Programie, jako uzupełnienie działań na rzecz poprawy warunków rozwoju turystycznego, prowadzonych przez Gminę (rozwój gospodarczy).</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystania budynku Dworku Dietla na potrzeby biblioteki – w związku z charakterem budynku i jego centralną lokalizacją zdecydowano o wykorzystaniu budynku dla celów stworzenia Centrum Społecznego.
4 stycznia 2017 r.	38 osób	<p><u>Spotkanie z grupami przedstawicielskimi (sektor gospodarczy / przedsiębiorcy)</u> <u>W trakcie spotkania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> kontynuowano dyskusję na temat wyznaczenia w obszarze rewitalizacji terenów dedykowanych rozwojowi turystycznemu, Zgłoszono poprawki odnośnie działań, dotyczących modernizacji części wspólnych budynków wielorodzinnych.
10 stycznia 2017 r.	39 osób	<p><u>Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami</u> W trakcie spotkania poruszono m.in. temat formy prawnej instytucji, prowadzącej działalność w Dworku Dietla. Przyjęto, że docelowo powinna to być instytucja ekonomii społecznej, tworzona przez Gminę (możliwa współpraca z inną JST), co pozwoli połączyć rozwój funkcji społecznej ze zmniejszeniem bezrobocia w obszarze rewitalizacji.</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Klucze obejmuje okres lat 2016 - 2026, co wynika z zakresu czasowego bieżącej perspektywy finansowej UE. Struktura dokumentu jest zgodna z art. 15 Ustawy.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, podobnie jak proces wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zakłada aktywny udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i konsultowaniu dokumentu.

9. POGŁĘBIONA ANALIZA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji wyznaczone zostały Uchwałą Rady Gminy Klucze z dn. 27 października 2016 r. (XXV/172/2016), przy czym parametry terytorialne i ludnościowe obszaru rewitalizacji pozostają w zgodzie z Ustawą z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji wytyczono na terytorium 1109,8 ha (9,3% powierzchni gminy). W jego granicach zamieszkuje 4411 osób, tj. 29,37% populacji gminy Klucze.

Obszar rewitalizacji podzielony został na 4 podobszary:

- 3 podobszary zostały wskazane na bazie badań statystycznych i konsultacji społecznych,
- 1 podobszar został wskazany z uwagi na charakter przemysłowy, sąsiedztwo z obszarem rewitalizacji, a także zdefiniowane plany Gminy o charakterze rewitalizacyjnym.

Tabela 43. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE OBSZARU REWITALIZACJI

	POPULACJA		POWIERZCHNIA	
	[L.]	[%]	[ha]	[%]
PODOBSZAR I - KLUCZE	2821	18,79%	163,4	1,37%
PODOBSZAR II - JAROSZOWIEC	1275	8,49%	839	7,03%
PODOBSZAR III - ZALESIE GOLCZOWSKIE	315	2,10%	79,3	0,66%
PODOBSZAR IV - POPRZEMYSŁOWY	0	0,00%	28,1	0,24%
ŁĄCZNIE	4411	29,37%	1109,8	9,30%
GMINA	15017	100,0%	11931,1	100,0%

Dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji posłużyły następujące wskaźniki:

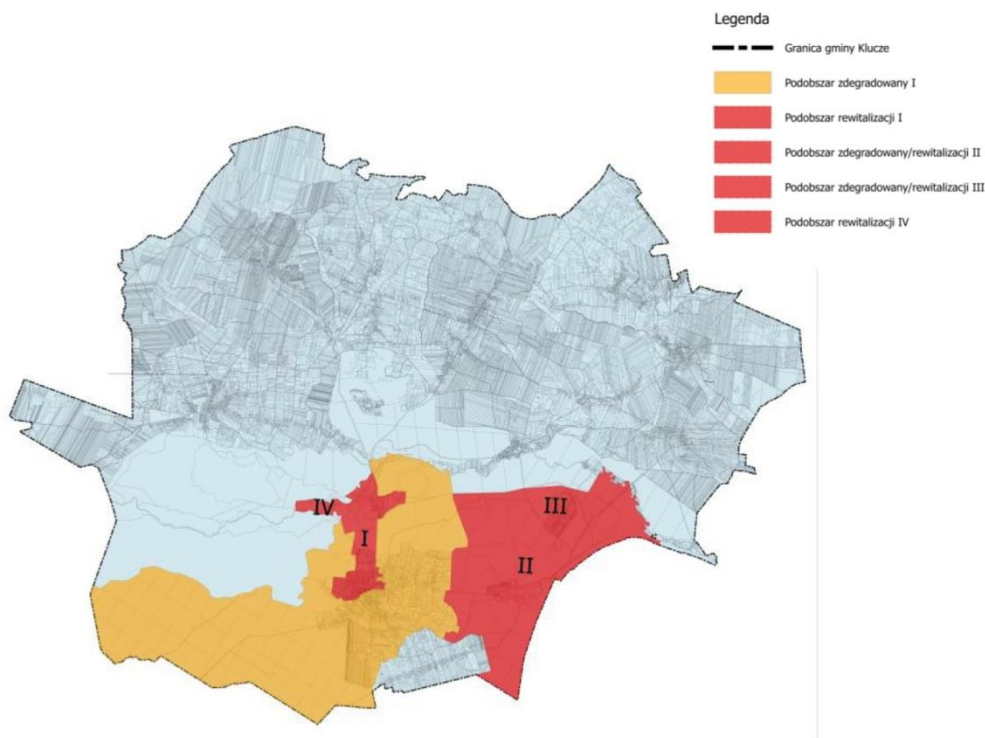
Tabela 44. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W OBSZARZE REWITALIZACJI

DEFICYTY SPOŁECZNE					
		Podobszar I – północno-zachodnia część miejscowości Klucze	Podobszar II – sołectwo Jaroszwiec	Podobszar III – sołectwo Zalesie Golczowskie	Podobszar IV – obszar przemysłowy
Demografia	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015	+	+	+	Nie dotyczy
Bezrobocie	Liczba decyzji o pomocy społecznej z tyt. bezrobocia na 1000 mieszkańców	+	+	+	
Ubóstwo	Liczba decyzji o pomocy społecznej na 1000 mieszkańców			+	
Poziom edukacji	Średni wyniki sprawdzianu po szkole podstawowej w procentach (średnia z lat 2011 - 2015)		+	+	
Poziom przestępczości	Liczba przypadków kradzieży cudzej rzeczy / 1000 mieszkańców - średnia z lat 2011 - 2015	+	+		
Poziom oferty uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba ogólnodostępnych organizacji pozarządowych / 1000 mieszkańców	+			

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

POZOSTAŁE DEFICYTY					
Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarki narodowej / 1000 osób	+			+
Przekroczenia standardów jakości środowiska	Kumulacja źródeł zanieczyszczeń środowiska	+			+
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Brak obiektu sportu / rekreacji			+	
Funkcjonalność rozwiązań technicznych w budynkach mieszkalnych	Odsetek urządzeń grzewczych zasilanych węglem w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych		+	+	Nie dotyczy

Rysunek 6. POGŁĄDOWA MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE

Źródło: opracowanie własne

Dokładną ścieżkę wyznaczenia obszaru rewitalizacji wskazano w rozdziale 7. (str. 65 - 73).

9.1 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI I

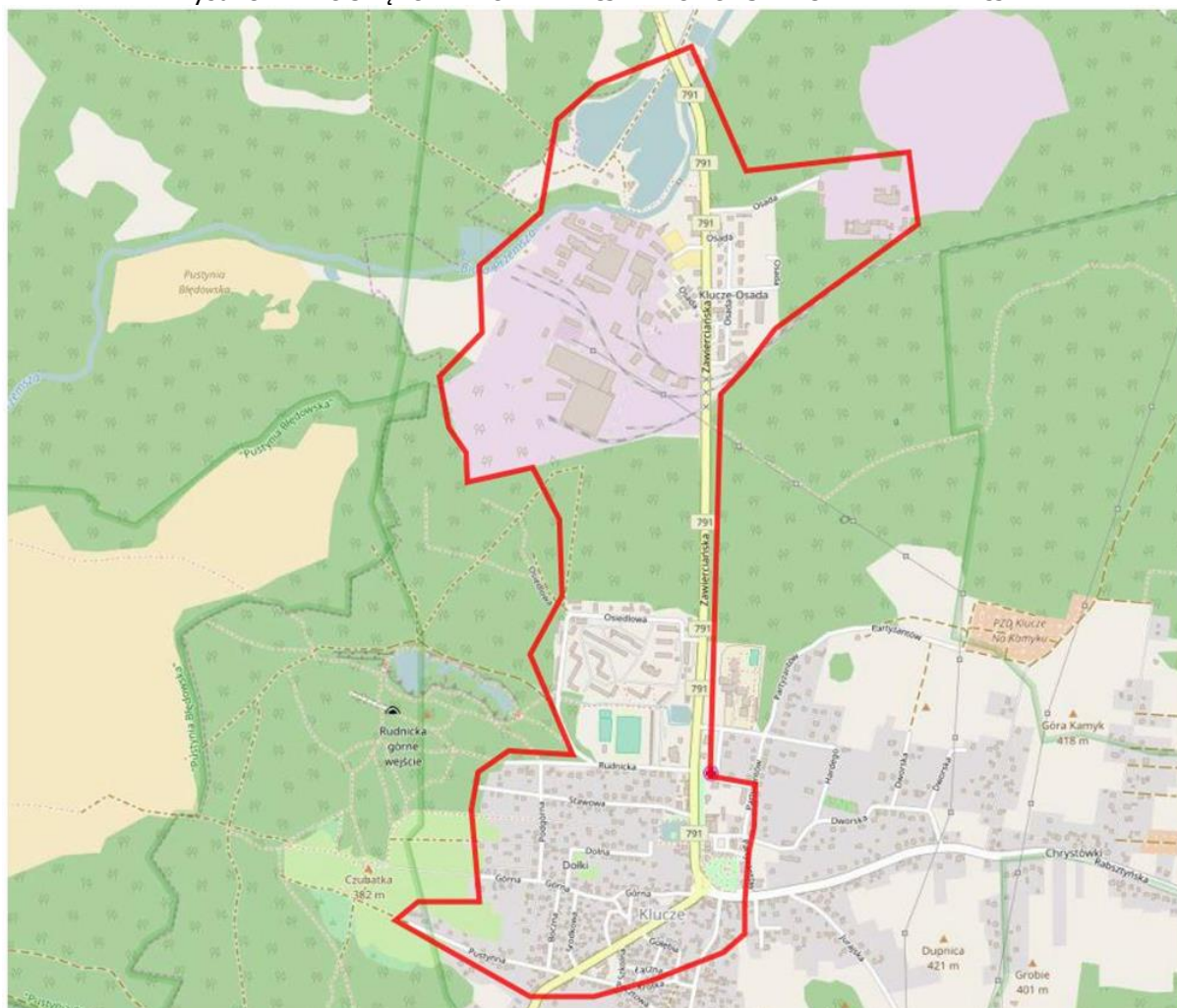
Miejscowość Klucze podzielono na 3 jednostki terytorialne, przy czym podział opierał się na granicach wewnątrz miejscowości, wyznaczonych przez główne ciągi drogowe (ul. Zawierciańska, Rabsztyńska, Bolesławska). Aby wejść w skład obszaru rewitalizacji, dana jednostka miejscowości Klucze musiała wykazać parametry wyraźnie niższe niż przeciętne parametry obserwowane w całej gminie.

Po wykonaniu pogłębionej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i terytorialnej miejscowości (str. 62-68) zdecydowano się wskazać obszar rewitalizacji w północno-zachodniej części Klucz.

Wybrany podobszar obejmuje przede wszystkim budynki wielorodzinne przy ulicy XXX-lecia PRL oraz Osiedlowej, lecz również zabudowę jednorodzinną przy ulicach: Podgórznej, Rudnickiej, Stawowej, Dolnej, Górnej, Bocznej, Pustynnej oraz Środkowej.

Po pisemnym zgłoszeniu w trakcie trwania I etapu konsultacji społecznych, rewitalizacją został objęty także teren wzdłuż ulicy Partyzantów. W tej lokalizacji znajdują się obiekty użyteczności publicznej tj. Urząd Gminy Klucze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, Ośrodek Zdrowia.

Rysunek 7. POGLĄDOWA LOKALIZACJA I PODOBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

W tabeli przedstawiono parametry deficytowe podobszaru rewitalizacji. Dokładne dane odnośnie wszystkich badanych sfer zawarto w Diagnostyce Społecznej.

Tabela 45. DEFICYTY W I PODOBSZARZE REWITALIZACJI

PODOBSZAR I		
TERYTORIUM [ha]	POPULACJA	ULICE
163,4	2821	Klucze-Osada*, ul.XXX Lecia PRL, ul.Osiedlowa, ul.Podgórna, ul.Rudnicka, ul.Stawowa, ul.Dolna, ul.Górna, ul.Boczna, ul.Pustynna, ul.Środkowa, ul.Partyzantów
OBSZAR	DEFICYTY	
Sytuacja demograficzna	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 5%	
Bezrobocie	Liczba przyznanych zasiłków z tytułu bezrobocia – 27,3/1000 mieszkańców	
Przestępczość	Średnia liczba przypadków kradzieży cudzej rzeczy na 10 000 mieszkańców to 33,8	
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	W podobszarze przypada 1,06 organizacji pozarządowej na 1000 mieszkańców	
Niski poziom przedsiębiorczości	Zarejestrowanych 50 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 osób	
Przekroczenia standardów jakości środowiska	Wysokie zanieczyszczenie wód i miejscowe przekroczenie norm poziomu hałasu	
Dostępność komunikacyjna	1,06 przystanku przypadająca na 1000 mieszkańców	

*Mieszkańcy terenów północnej części miejscowości Klucze, położonych przy drodze wojewódzkiej 791, zostali zgodnie z ewidencją gminną przyporządkowani do osiedla Klucze-Osada, a nie do ul. Zawierciańskiej (DW 791).

Podsumowanie problemów wskazywanych przez mieszkańców:

- Istnieje niewielka szansa na znalezienie pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem,
- Możliwości rozwoju dla nowych firm są niewielkie,
- Brak wystarczająco zagospodarowanych terenów rekreacyjnych, w tym przestrzeni dla dzieci i osób starszych,
- Budynki publiczne nie są wystarczająco zagospodarowane (zwłaszcza Dworek Dietla i Dom Kultury „Papiernik”),
- Stan budynków wielorodzinnych i ich otoczenia jest słaby, koszty utrzymania są wysokie.

ANALIZA PRZYCZYŃ PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Przyczyn niższych parametrów społecznych w podobszarze poszukiwano w czasie spotkań z mieszkańcami i pozostałymi interesariuszami rewitalizacji na etapie opracowywania Diagnozy (4 i 18 października 2016 roku). Zebrano wówczas opinie i zalecenia dot. działań naprawczych.

Z rozmów wynika, że podobszar jest klasycznym przykładem sytuacji, w której niekorzystne warunki przestrzenne wpływają negatywnie na kolejne obszary życia społecznego. W rzeczywistości procesy zachodzące w miejscowości Klucze są charakterystyczne dla obszarów miejskich. W granicach podobszaru dominuje zabudowa wielorodzinna skupiona na osiedlach XXX-lecia PRL i Klucze-Osada. Powstałe w latach i 70. i 80 bloki wykazują wysokie zapotrzebowanie na energię grzewczą i wymagają bieżących remontów. Wpływa to na wysokie koszty użytkowania, przez co jest szczególnie dotkliwie dla rodzin uboższych. Dodatkowo teren wokół bloków nie jest odpowiednio zagospodarowany - brak odpowiedniej ilości terenów rekreacji jest szczególnie dolegliwy dla dzieci, młodzieży i osób starszych.

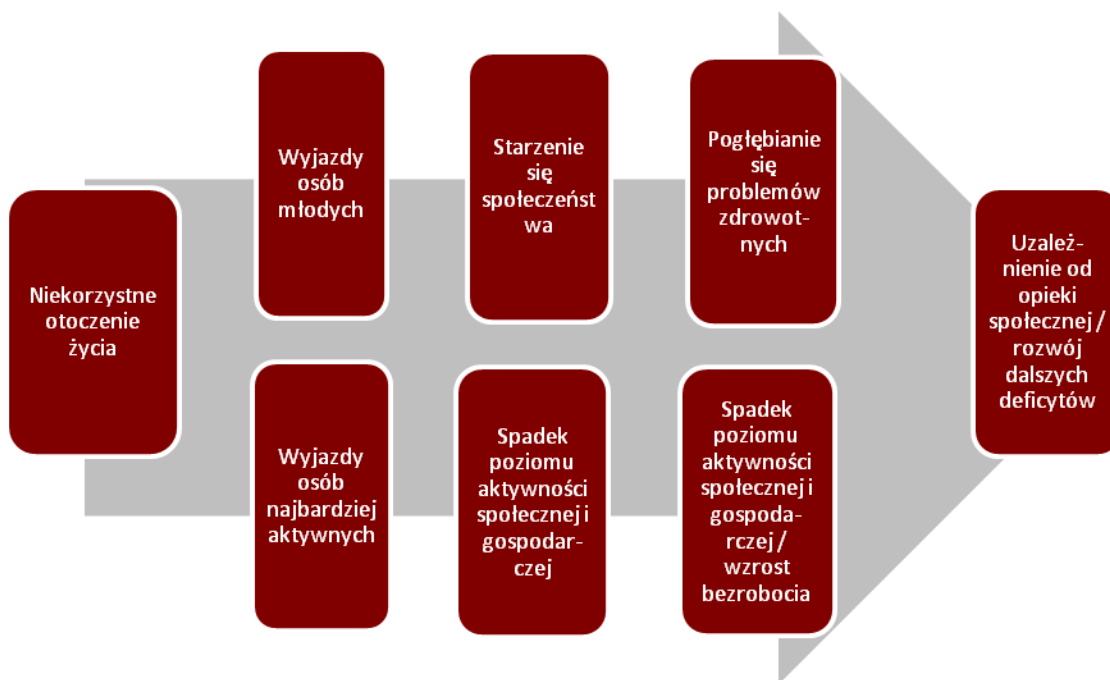
Sytuację pogarszają dodatkowo deficyty środowiskowe. Można w tym przypadku mówić nie tylko o zanieczyszczeniu powietrza, powszechnym w tej części województwa, ale też zanieczyszczeniu hałasem, pochodzącym z przebiegającej wzdłuż podobszaru drogi

wojewódzkiej 791, którą porusza się 6,4 tys. pojazdów na dobę (Generalny Pomiar Ruchu w 2015 roku).

Wszystko to składa się na wniosek, że teren nie jest obecnie atrakcyjnym miejscem do życia. Skutkiem niekorzystnego otoczenia jest odpływ mieszkańców. Zdaniem mieszkańców, pierwszą grupą, która opuszcza teren podobszaru rewitalizacji są osoby młode, co bezpośrednio skutkuje przyspieszonym procesem starzenia się społeczności, a także znajduje potwierdzenie w statystykach - na omawianym terenie notowany był w ostatnich latach spadek liczby mieszkańców, połączony z szybkim wzrostem udziału seniorów w strukturze społecznej. Drugą grupą, która opuszcza teren rewitalizacji są mieszkańcy o wyższych dochodach, najczęściej lepiej wykształceni i bardziej zaradni życiowo, będący naturalnymi liderami lokalnej społeczności. W rezultacie zmniejsza się poziom aktywności całej społeczności lokalnej, przy czym dotyczy to zarówno aktywności społecznej (liczba organizacji pozarządowych), jak i gospodarczej (liczba przedsiębiorstw).

Łącznie, są to tendencje, które zapowiadają w przyszłości kolejne problemy społeczne, w tym wzrost uzależnienia od opieki społecznej, zwłaszcza ze względu na niepełnosprawność czy chorobę, ale też ze względu na brak pracy (bezrobocie, ubóstwo, wykluczenie społeczne - alkoholizm). Już w tym momencie stopień aktywności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji jest znacząco niższy niż w pozostałych częściach miejscowości i gminy.

W trakcie spotkań, zwłaszcza spaceru konsultacyjnego, zwracano uwagę na brak w sąsiedztwie osiedli wielorodzinnych odpowiedniej bazy obiektów społecznych. Funkcja ta realizowana jest w niewystarczającym stopniu w Domu Kultury "Papiernik" przy ul. Rudnickiej. Budynek, na którego parterze mieści się obiekt gastronomiczny, nie jest wystarczająco dostosowany do potrzeb starszych mieszkańców i osób niepełnosprawnych.

IDENTYFIKACJA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Największą potrzebą podobszaru rewitalizacji jest zatrzymanie negatywnych tendencji demograficznych i odpływu osób najbardziej aktywnych. Jak wynika z wcześniejszej analizy, możliwe będzie to jedynie w przypadku stworzenia odpowiedniego otoczenia życia, atrakcyjnego szczególnie dla rodzin z małymi dziećmi.

Poprawa warunków funkcjonowania w podobszarze rewitalizacji powinna uwzględniać 3 zasadnicze elementy:

1. Poprawa stanu bazy mieszkaniowej

Działanie musi uwzględniać przede wszystkim poprawę stanu wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a także ich otoczenia. Celem w tym przypadku musi być stworzenie korzystnego tła dla życia zwłaszcza dla młodych rodzin.

2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej, w tym terenów rekreacyjnych i przestrzeni czasu wolnego.

Głównym punktem odniesienia w planowaniu działań jest droga wojewódzka biegnąca wzdłuż wschodnich granic podobszaru. Duże natężenie ruchu, na które Gmina nie ma wpływu sprawia, że konieczna jest lokalizacja nowych terenów rekreacyjnych w oddaleniu od drogi. Tam gdzie jest to możliwe, np. w położonym centralnie parku, konieczne jest tworzenie przestrzeni oddzielonej od drogi zielenią.

3. Poprawa możliwości spędzania czasu wolnego

Biorąc pod uwagę spodziewane tendencje demograficzne, tj. dalszy wzrost udziału seniorów w strukturze społecznej, a także jeden z pośrednich celów rewitalizacji, tj. rozwój młodych rodzin, uznano za konieczne stworzenie bazy lokalowej dla stworzenia usług czasu wolnego.

Powyższe działania stanowiąc będą ograniczenie przyczyn powstawania deficytów. Logiczną kontynuacją powinny być działania, zwłaszcza projekty miękkie, nakierowane na zwiększenie aktywności mieszkańców, w tym aktywności społecznej i aktywności na rynku pracy, również w kontekście zakładania własnej działalności gospodarczej.

ANALIZA POTENCJAŁÓW

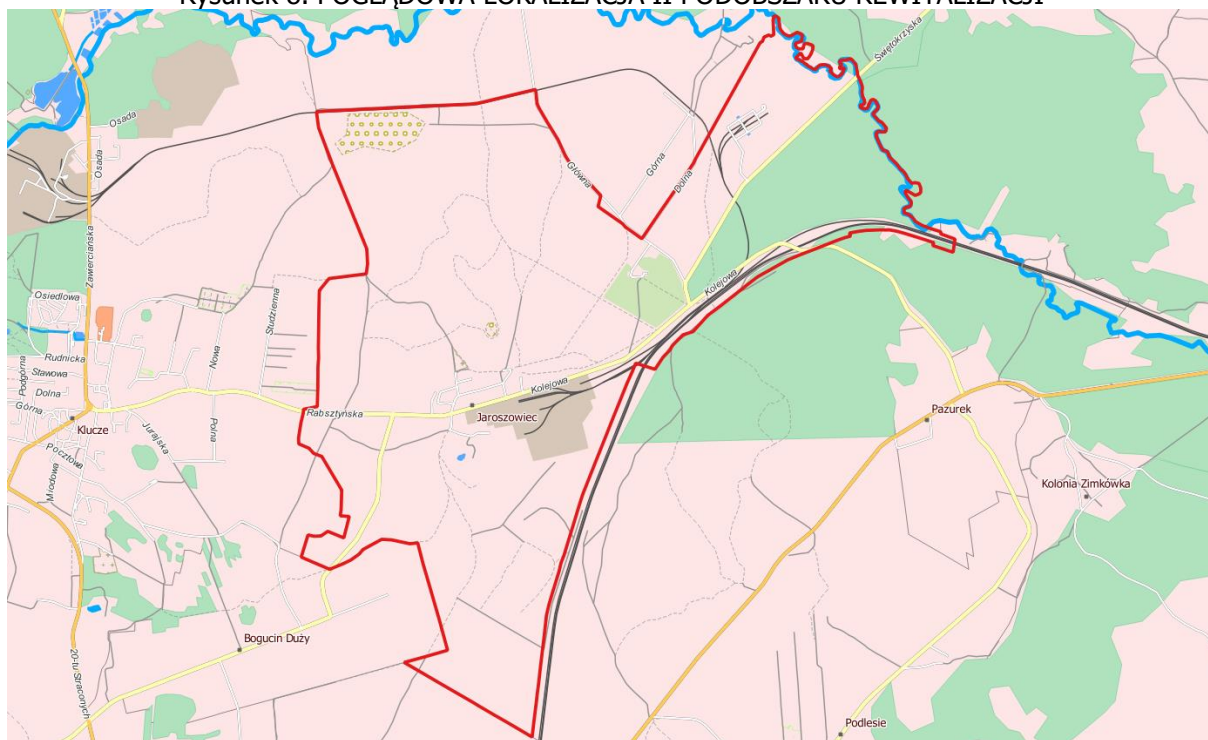
OBSZAR	POTENCJAŁ
Poprawa stanu bazy mieszkaniowej	Potencjał infrastrukturalny: Budynki wielorodzinne zlokalizowane w obszarze rewitalizacji, stanowiące obszar zwartej zabudowy. Potencjał organizacyjny: Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa zarządzająca budynkami przy ul. XXX-lecia PRL oraz ul. Osiedlowej.
Poprawa jakości przestrzeni publicznej	Potencjał infrastrukturalny: <ol style="list-style-type: none"> 1. W obszarze rewitalizacji znajdują się najważniejsze obiekty użyteczności publicznej, mogące służyć jako miejsce realizacji projektów miękkich, tj. Gminny Ośrodek Kultury, Dom kultury „Papiernik”, czy Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. W centrum miejscowości Klucze znajduje się park, który wymaga znacznych prac modernizacyjnych. 3. W IV podobszarze rewitalizacji znajdują się tereny stawów rekreacyjnych.
Stworzenie podstaw dla	Potencjał infrastrukturalny:

<p>rozwoju oferty rekreacyjnej, oferty czasu wolnego i opiekuńczej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dworek Dietla przy ul. Rabsztyńskiej 1. Budynek posiada duży potencjał lokalizacyjny, ponieważ znajduje się w samym centrum Klucza. Wpisany w 2010 roku na listę zabytków jest obecnie decyzją PINB wyłączony z użytkowania. Konieczny jest jednak jego remont, ponieważ od około 10 lat niszczeje. 2. Dom kultury „Papiernik” przy ul. Rudnickiej 2A. Obiekt przeznaczony do kompleksowej modernizacji. 3. Tereny zielone znajdujące się na obszarze rewitalizacji - po ich uatrakcyjnieniu estetycznym i funkcjonalnym będą mogły być częściej wykorzystywane przez osoby starsze do spędzania czasu wolnego. Okoliczne stawy pozwalają również na wędkowanie. 4. Tereny przemysłowe, zlokalizowane na zachód od osiedli mieszkaniowych podobszaru, które mogą zostać wykorzystane, jako teren rekreacyjny. <p>Potencjał organizacyjny: Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach, Stowarzyszenie turystyczno-wędkarskie „BIAŁA PRZEMSA” w Kluczach, Koło PTTK w Kluczach, Stowarzyszenie „BABINIEC” w Kluczach, Koło Gospodyń Wiejskich w Kluczach, Kluczowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Stowarzyszenie Ziemia Kluczewska OSP w Kluczach.</p>
---	---

9.2 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI II

II podobszar rewitalizacji obejmuje cały teren sołectwa Jaroszewiec, leżącego w sąsiedztwie miejscowości Klucze, a zatem w niewielkiej odległości od I podobszaru rewitalizacji. W jednostce zdiagnozowano podobne deficyty, jak w przypadku miejscowości Klucze.

Rysunek 8. POGŁĄDOWA LOKALIZACJA II PODOBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

Tabela 46. DEFICYTY W II PODOBSZARZE OBSZARU REWITALIZACJI

PODOBSZAR II		
TERYTORIUM [ha]	POPULACJA	ULICE
839	1275	Całe sołectwo
OBSZAR	DEFICYTY	
Sytuacja demograficzna	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 5%	
Bezrobocie	Liczba przyznanych zasiłków z tytułu bezrobocia – 20,4/1000 mieszkańców	
Edukacja	Niskie wyniki sprawdzianu po szkole podstawowej (59,5%)	
Przestępczość	Średnia liczba przypadków kradzieży cudzej rzeczy na 10 000 mieszkańców to 34,5	
Funkcjonalność rozwiązań technicznych w budynkach komunalnych i mieszkalnych	Duże zapotrzebowanie na energię grzewczą w budynkach mieszkalnych	

Podsumowanie problemów wskazywanych przez mieszkańców:

- Istnieje niewielka szansa na znalezienie pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem,
- Zdarzają się przypadki zakłócania porządku, awantur, spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
- Brak wystarczająco zagospodarowanych terenów rekreacyjnych, w tym przestrzeni dla dzieci i osób starszych,
- Stan budynków wielorodzinnych i ich otoczenia jest słaby, koszty utrzymania są wysokie,
- Pogarsza się poziom w Szkole Podstawowej w Jaroszowcu.

ANALIZA PRZYCZYŃ PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Opinie na temat przyczyn problemów w podobszarze zbierano w czasie spotkania konsultacyjnego 11 października 2016 roku.

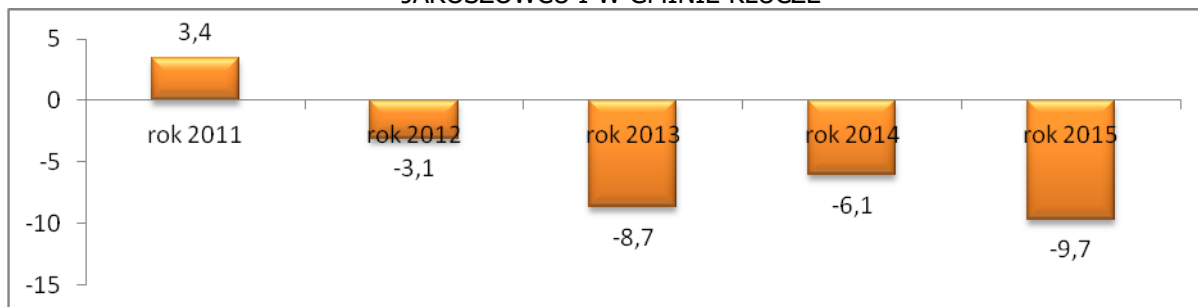
Deficyty zdiagnozowane w Jaroszowcu w dużej części pokrywają się z deficytami występującymi w sąsiedniej miejscowości Klucze. Analogicznie, podobszar opuszczają osoby młode, ale też osoby mające taką możliwość, czyli mieszkańcy lepiej sytuowani i bardziej zaradni życiowo, którzy z bloków przenoszą się do domów jednorodzinnych np. w Kluczach lub w większych ośrodkach.

W rezultacie najbardziej widocznym w podobszarze rewitalizacji procesem jest proces starzenia się społeczeństwa (str. 15, wykres 5). W dłuższej perspektywie proces ten może prowadzić do powstania drastycznych różnic w strukturze społecznej, co jest wstępem do powstania kolejnych deficytów.

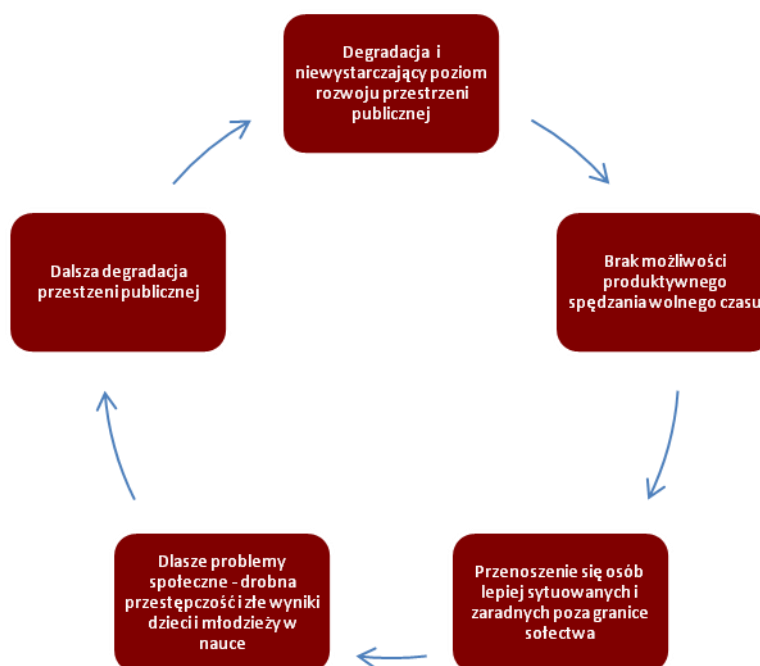
To właśnie niska jakość zabudowy na osiedlach mieszkaniowych jest jedną z przyczyn odpływu mieszkańców. Negatywne procesy wzmocnione są niewystarczającą ofertą usług publicznych. Na stosunkowo dużym osiedlu bloków mieszkalnych, jedynym miejscem rozwoju zainteresowań dla dzieci i osób dorosłych jest świetlica Domu Kultury "Hutnik". Obiekt jest stosunkowo dobrze zlokalizowany, jednak oferta jest niewystarczająca. Zdaniem mieszkańców brakuje wyposażenia i większej oferty, z której w wolnym czasie mogłyby korzystać dzieci i młodzież.

To właśnie tutaj należy poszukiwać przyczyn kolejnych negatywnych zjawisk. Na osiedlach w Jaroszowcu częste są przypadki zakłócania porządku, bójek, drobnych kradzieży, nadużywania alkoholu czy aktów wandalizmu. Problem dotyczy również młodzieży. Brak możliwości produktywnego spędzania wolnego czasu ma również bezpośrednie przełożenie na niższe wyniki w nauce.

Wykres 40. RÓŻNICA WYNIKÓW SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOLE PODSTAWOWEJ W JAROSZOWCU I W GMINIE KLUCZE

Jak wynika z wykresu, problemy uczniów nasilają się. O ile jeszcze w 2011 roku, średnie wyniki w lokalnej szkole podstawowej były wyraźnie lepsze niż średnia w gminie, o tyle obecnie, w placówce notuje się najslabsze wyniki.

IDENTYFIKACJA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Jak wykazano wcześniej zasadniczymi problemami podobszaru są:

1. Zły stan bazy mieszkalnej, zwłaszcza obiektów wielorodzinnych.

Potrzebne są w związku z tym szerokie prace modernizacyjne, połączone z termomodernizacją, a także lepszym zagospodarowaniem otoczenia bloków.

2. Brak możliwości rozwoju szeroko pojętego życia społecznego w podobszarze.

Konieczne jest zatem stworzenie możliwości infrastrukturalnych dla rozwoju oferty czasu wolnego, z której korzystać mogłyby dzieci i młodzież, a także coraz większa grupa osób starszych.

Prowadzone prace powinny mieć na celu poprawę warunków edukacyjnych w miejscowej szkole. Jak wynika bowiem z analiz – średnie wyniki uczniów są wyraźnie niższe niż przeciętnie w gminie.

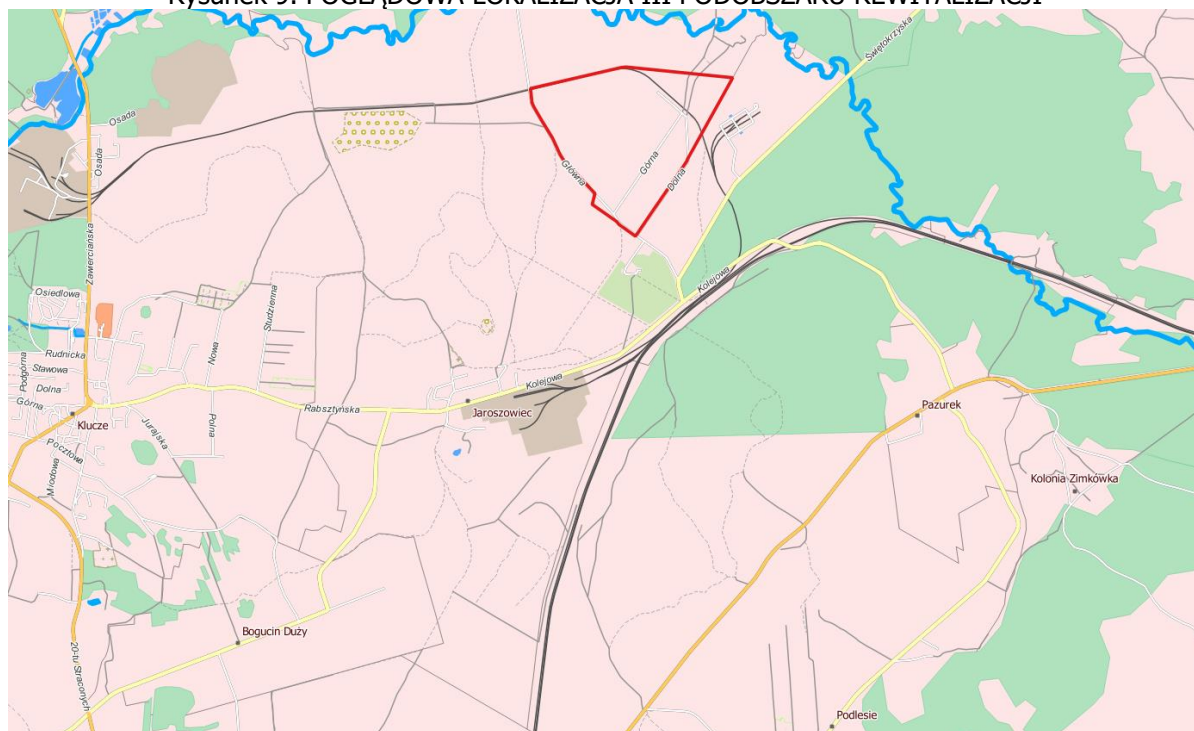
ANALIZA POTENCJAŁÓW

OBZAR	POTENCJAŁ
Poprawa stanu bazy mieszkaniowej	Potencjał infrastrukturalny: Budynki wielorodzinne zlokalizowane w obszarze rewitalizacji, stanowiące obszar zwartej zabudowy. Potencjał organizacyjny: Olkusa Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „JAROSZOWIEC” zarządzające budynkami przy ul. Kolejowej i Leśnej
Poprawa możliwości organizacji czasu wolnego dla mieszkańców	Potencjał infrastrukturalny: Budynek Domu Kultury w Jaroszowcu przy ul. Leśnej 22, budynek szkoły podstawowej w Jaroszowcu przy ul. Kolejowej 18.

9.3 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI III

III podobszar rewitalizacji wytyczony został w sołectwie Zalesie Golczowskie i obejmuje jego całość. Sołectwo położone jest w niewielkiej odległości od Jaroszowca, również włączonego do obszaru rewitalizacji, a także od centrum administracyjnego gminy, czyli miejscowości Klucze.

Rysunek 9. POGLĄDOWA LOKALIZACJA III PODOBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

Tabela 47. DEFICYTY W III PODOBSZARZE OBSZARU REWITALIZACJI

PODOBSZAR III		
TERYTORIUM [ha]	POPULACJA	ULICE
79,3	315	Całe sołectwo
OBSZAR	DEFICYTY	
Sytuacja demograficzna	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 7%	
Bezrobocie	Liczba przyznanych zasiłków z tytułu bezrobocia – 28,6/1000 mieszkańców	
Ubóstwo	Podjęto 44 decyzje o przyznaniu pomocy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	
Edukacja	Niskie wyniki sprawdzianu po szkole podstawowej (59,5%) – szkoła w Jaroszowcu	
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Brak infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej	
Funkcjonalność rozwiązań technicznych w budynkach mieszkalnych	80% budynków ogrzewanych paliwem stałym	

Podsumowanie problemów wskazywanych przez mieszkańców:

- Brak wystarczająco zagospodarowanych terenów rekreacyjnych, w tym przestrzeni dla dzieci i osób starszych,
- Brak budynków publicznych (doku kultury, domu ludowego itp.),
- Zdarzają się przypadki zakłócania porządku,
- Część mieszkańców nie wykazuje zainteresowania podjęciem pracy, rozwijają się patologie społeczne.

ANALIZA PRZYCZYN ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Przyczyny problemów w podobszarze analizowano w trakcie spotkania z mieszkańcami 18 października 2016 roku. Jak wynika z rozmów, problemy społeczne nie dotyczą całej społeczności - większość mieszkańców na tle gminy żyje na stosunkowo wysokim poziomie - problemy kumulują się w niewielkiej grupie.

Opinie te potwierdzają statystyki zebrane w Diagnozie Społecznej. Dużej liczbie podmiotów gospodarczych w sołectwie towarzyszy najwyższe w gminie zapotrzebowanie na pomoc społeczną, wynikającą z bezrobocia. Stosunkowo nowe i zlokalizowane w atrakcyjnym otoczeniu domy jednorodzinne sąsiadują z budynkami zdegradowanymi. Miejszem szczególnej degradacji jest budynek gminny, mieszczący mieszkania socjalne (ul. Dolna 24). Analiza sytuacji w sołectwie pozwala uznać, że największym problemem jest niewystarczający poziom integracji społecznej.

Wewnątrz wspólnoty występują duże różnice w poziomie dochodów i otoczeniu życia. Problem braku odpowiedniego poziomu komunikacji pogłębia brak odpowiedniego miejsca spotkań. W Zalesiu Golczowskim nie ma ogólnodostępnych obiektów kultury czy obiektów wielofunkcyjnych. W samym sołectwie brak również szkoły, stanowiącej naturalną oś łączenia ludzi z różnych środowisk. W rezultacie problemy nie tylko nie ustępują, ale wręcz pogłębiają się.

Osoby gorzej sytuowane stanowią hermetyczną grupę. Utrudnia to wejście na rynek pracy, a w dodatku ma przełożenie na izolację następnego pokolenia. Wewnątrz lokalnej wspólnoty pojawiają się w związku z tym konflikty, które prowadzą do dalszego pogłębiania się różnic.

IDENTYFIKACJA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Najważniejsze z punktu widzenia rewitalizacji będzie włączenie osób wykluczonych w nurt życia społecznego i życia zawodowego. Pozwoli to z jednej strony na uniknięcie konfliktów wewnątrz społeczności lokalnej w sołectwie, a z drugiej strony na powrót części osób dotychczas bezrobotnych na rynek pracy.

W tym celu powinno zostać stworzone ogólnodostępne miejsce spotkań, łączące w sobie funkcję rekreacyjną i kulturalną. Miejsce takie powinno umożliwiać komunikację poszczególnych grup społecznych.

Zakłada się w związku z koniecznością powrotu niektórych mieszkańców na rynek pracy, że będą musiały zostać wdrożone projekty miękkie nakierowane na wzrost kompetencji, a przez to - zdolność do uzyskania zatrudnienia.

ANALIZA POTENCJAŁÓW

Rewitalizacja musi uwzględniać zasadę pomocniczości, polegającą na rozwiązywaniu problemów na najniższym możliwym poziomie (w tym przypadku na poziomie sołectwa), a dopiero w dalszej kolejności na poziomie gminnym czy powiatowym.

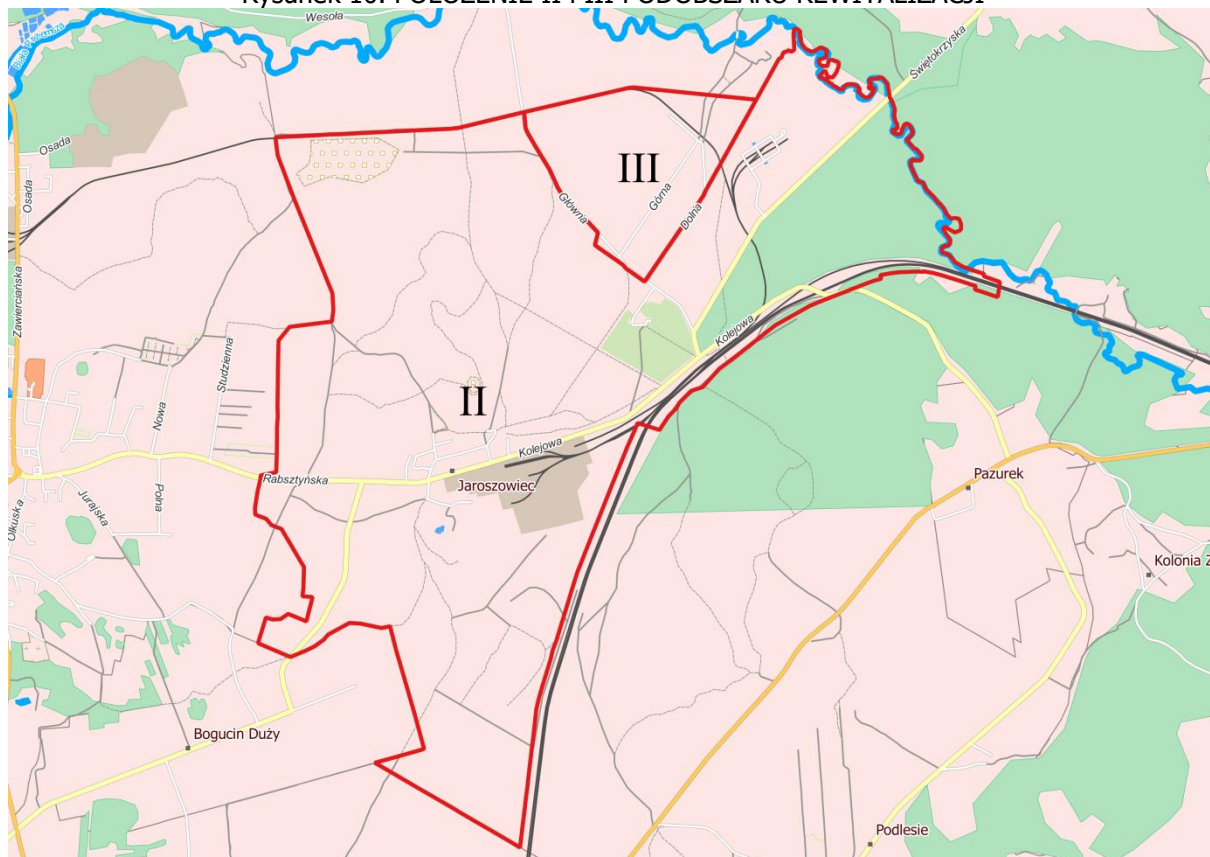
Zakłada się, że większość potencjałów niezbędnych do zmniejszenia zakresu deficytów społecznych jest dostępnych na terenie sołectwa. Dotyczy to zwłaszcza podmiotów gospodarczych mogących zatrudniać osoby dotychczas niepracujące. Dla poprawy sytuacji

można również przeprowadzić prace inwestycyjne w budynku gminnym, zlokalizowanym przy ul. Dolnej 24. W obiekcie znajdują się mieszkania socjalne, budynek wymaga pilnej modernizacji.

Ważna z punktu widzenia rewitalizacji społecznej jest też dostępność działek gminnych. Na nieruchomości gminnej (nr działki 446) planowana jest budowa świetlicy wiejskiej dla celów rozwoju kultury i życia społecznego.

OBSZAR	POTENCJAŁ
Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Potencjał organizacyjny: W sołectwie zarejestrowanych jest 71 podmiotów gospodarczych.
Baza mieszkaniowa	Potencjał infrastrukturalny: Budynek komunalny zlokalizowany przy ul. Dolnej 24. Czterokondygnacyjny budynek położony we wschodniej części miejscowości jest obecnie w złym stanie technicznym. Istnieje możliwość poprawy sytuacji mieszkańców poprzez prace modernizacyjne.
Stworzenie miejsca rozwoju aktywności mieszkańców	Potencjał terytorialny: Działka gminna nr 446 w Zalesiu Golczowskim może być wykorzystana pod budowę świetlicy wiejskiej i zagospodarowanie terenu wokół

Rysunek 10. POŁOŻENIE II i III PODOBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

9.4 POGŁĘBIONA ANALIZA PODOBSZARU REWITALIZACJI IV

IV podobszar rewitalizacji zlokalizowany jest na granicy miejscowości Klucze i Chechło, w sąsiedztwie terenów zabudowy wielorodzinnej i budynków użyteczności publicznej w miejscowości Klucze.

Obszar przemysłowy tzw. Stawów osadnikowych, to pozostałość po działalności Celulozowni w pobliskiej fabryce papieru. Historycznie było to 7 różnej wielkości stawów, służących do oczyszczania wody. Teren ten został wyłączony z użytkowania po zamknięciu Celulozowni. W późniejszym czasie stawy istniały jako zbiornik wodny, ostatecznie osuszony z końcem lat 90tych. W latach swojego istnienia, było to miejsce występowania wielu gatunków ptactwa wodnego. Obecnie cała infrastruktura przemysłowa jest wysoce zdegradowana, zniszczone są m.in. linie energetyczne oraz fragment wału brzegowego z muru ceglanoego. Zachowana jest natomiast grobla na dwóch ostatnich – największych stawach. Dobrze zachowane są także fragmenty wałów brzegowych, utwardzone betonowymi płytami.

Obecnie osuszony teren stopniowo zarasta. Ponadto, w jego pobliżu pojawiają się zjawiska krasowe – tzw zapadliska. Na całym terenie osadników warstwa glebowa wymaga rekultywacji, ze względu na obecność niebezpiecznych substancji pozostawionych w wyniku działalności przemysłowej na tym obszarze.

Rysunek 11. POGŁĄDOWA LOKALIZACJA IV PODOBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

W związku z odmiennym charakterem terenu przemysłowego (teren leśny, niezamieszkały). Nie ma możliwości porównania parametrów statystycznych z pozostałymi obszarami, w tym zamieszkałymi, w gminie. W poniższej tabeli przedstawiono dominujące deficyty obszaru przemysłowego, zgodnie z systematyką podaną w art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Tabela 48. DEFICYTY W PODOBSZARZE IV OBSZARU REWITALIZACJI

PODOBSZAR IV		
TERYTORIUM [ha]	POPULACJA	OBSZAR
28,1	0	Działki: 2652/9, 2652/12, 2652/13, 2652/14, 2652/15, 2652/16, 2652/17, 2652/18 (Chechło), 22/145, 22/13 (Klucze)
OBSZAR	DEFICYTY	
Gospodarczy	Na wskazanych obszarach nie prowadzi się działalności gospodarczej	
Środowiskowy	Na terenie prawdopodobnie składowe są substancje niebezpieczne - brak odpowiednich badań uniemożliwia określenia rodzaju substancji	
Przestrzenno-funkcjonalny	Brak ogólnodostępnej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej	

ANALIZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Ze względu na swoją lokalizację, tj. fakt graniczenia z zamieszkałym podobszarem obszaru rewitalizacji, teren odegra istotną rolę zarówno w rozbudowie infrastruktury rekreacyjnej, przeznaczonej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i w kontekście planowanego wykorzystania potencjału Pustyni Błędownskiej dla rozwoju działalności gospodarczej, zwłaszcza turystycznej.

ANALIZA POTENCJAŁÓW

OBSZAR	POTENCJAŁY
Stworzenie miejsca rozwoju aktywności mieszkańców	<p>Potencjał terytorialny: Miejsce posiada odpowiednie predyspozycje dla rozwoju rekreacji mieszkańców rewitalizowanych terenów.</p> <p>Potencjał organizacyjny: Stowarzyszenie „ZIEMIA KLUCZEWSKA”, Stowarzyszenie Turystyczno-Wędkarskie „BIAŁA PRZEMSA”</p>
Stworzenie korzystnego miejsca rozwoju dla przedsiębiorstw	<p>Potencjał terytorialny: Obszar zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie unikatowego terenu na skalę światową, czyli Pustyni Błędownskiej. Zwiększony ruch na jej terenie w związku z rozbudową ścieżek rekreacyjnych i budową wieży widokowej sprawi, że miejsce zacznie przyciągać coraz większą ilość turystów, a zatem stanie się atrakcyjniejsze dla działalności gospodarczej.</p> <p>Potencjał organizacyjny: Stowarzyszenie „PRODUKT LOKALNY NAD BIAŁĄ PRZEMSA”</p>

10. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

OBSZAR	STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLUCZE LATA 2014 - 2022	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZE	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 - 2020	PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY KLUCZE
SPOŁECZNY	<p>Cel I.3: Zwiększenie dostępu do sportu i rekreacji.</p> <p>Cel I.4: Zwiększenie dostępu do kultury</p> <p>Cel I.7: Podniesienie jakości życia seniorów.</p> <p>Cel I.8: Podniesienie jakości życia osób wykluczonych.</p>		<p>Cel 1.1: Zwiększenie gotowości do podjęcia zatrudnienia wśród osób pozostających w trudnej sytuacji na rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie efektywności działań w zakresie integracji zawodowej. <p>Cel 1.2: Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia miejsc pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków do pozyskiwania nowych inwestorów i inwestycji do gminy; - rozwijanie współpracy Urzędu Gminy z lokalnymi Przedsiębiorstwami Społecznymi w zakresie zlecania zadań użyteczności publicznej. <p>Cel 2.2: Rozszerzenie oferty opieki nad dziećmi i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury instytucji kultury, sportowej i rekreacyjnej z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. <p>Cel 4.1: Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób starszych i ich rodzin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój systemu wsparcia i pomocy dla osób starszych i opiekujących 	
GOSPODARCZY	<p>Cel II.1: Wzmocnienie potencjału gospodarczego Gminy Klucze i stworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Cel II.2: Budowa przemysłów czasu wolnego i lokalnej oferty turystycznej.</p> <p>Cel II.3: Budowa lokalnej oferty turystycznej.</p>			

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

			<p>się osobami starszymi i przewlekle chorymi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie dostępu do usług medycznych osób starszych i niepełnosprawnych poprzez modernizację obiektów ochrony zdrowia; - rozwijanie działań służących zagospodarowaniu czasu wolnego seniorów w oparciu o współpracę z NGO. <p>Cel 6.1: Wzmocnienie komunikacji, dialogu obywatelskiego i współpracy lokalnej w gminie Klucze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie w sołectwach nieruchomości gminnych na potrzeby świetlic wiejskich- miejsca spotkań mieszkańców w różnym wieku oraz lokalnych organizacji pozarządowych; - rozwijanie współpracy lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie realizacji wspólnych działań na rzecz mieszkańców gminy. 	
PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNY		<p>Polityka kształtowania struktury funkcjonalnej (rozd. 2.2.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie standardu przestrzeni publicznych; - wzmacnianie rozwoju funkcji usługowo-mieszkaniowej i usługowej w centrach sołectw; 		

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

		<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie oraz podnoszenie standardu zabudowy i przestrzeni w obrębie istniejących zespołów zabudowy wielorodzinnej; - rozwój atrakcyjnych form zagospodarowania związanego z obsługą turystyki i wypoczynku, w tym budowa i modernizacja publicznych przestrzeni rekreacyjnych; - wprowadzenie zieleni izolacyjnej oraz utrzymanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej. 		
ŚRODOWISKOWY				Cel 1: Ograniczenie emisji CO ₂ Cel 2: Ograniczenie zużycia energii poprzez podniesienie efektywności infrastruktury.
TECHNICZNY	Cel III.4: Podniesienie jakości przestrzeni i obiektów wspólnych.			

11. OPIS WIZJI I CELÓW REWITALIZACJI

Zasadniczym problemem w obszarze rewitalizacji jest niewystarczające dostosowanie przestrzeni życia do potrzeb i ambicji mieszkańców. Warunki mieszkaniowe są często złe, a infrastruktura i tereny publiczne jedynie w niewielkim stopniu mogą pełnić swoje funkcje. Właśnie dlatego kołem zamachowym rewitalizacji będzie modernizacja przestrzeni mieszkalnej i szeroko pojmowanej przestrzeni publicznej.

Proces rewitalizacji rozpocznie się od modernizacji osiedli bloków i działań nakierowanych na modernizację terenów rekreacyjnych i obiektów, w których rozwijać się będzie aktywność społeczna i kulturalna. Równocześnie tereny mieszkalne będą od wschodu i zachodu otaczane atrakcyjnymi obszarami rekreacji. Na północno-zachodniej granicy, przy miejscowości Chechło, tereny przemysłowe zostaną zamienione na atrakcyjny teren wypoczynkowy, z którego korzystać będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale też który stanowić będzie również zaplecze usługowe dla turystów odwiedzających nieodległą Pustynię Błędowską. Park w centrum miejscowości, w połączeniu ze zmodernizowanym Dworkiem Dietla, stanowić będą uzupełnienie oferty turystyczno-rekreacyjnej. Wzrost atrakcyjnych terenów wypoczynkowych da możliwość rozwoju prywatnym usługodawcom, działającym w obszarze turystyki, co pozwoli na stworzenie większej liczby miejsc pracy.

Wytworzona infrastruktura będzie tworzyła atrakcyjne otoczenie życia dla osób starszych i dla młodych rodzin. Stworzenie lepszych warunków życia pozwoli na zatrzymanie na miejscu osób najbardziej aktywnych, co wpłynie na możliwości rozwoju lokalnych wspólnot, ale też będzie miało znaczący udział w powstrzymaniu negatywnych tendencji demograficznych. Zatrzymany zostanie odpływ mieszkańców, również tych, pracujących poza terenem rewitalizacji czy nawet w sąsiednich ośrodkach – Olkuszu i Krakowie. Udział seniorów w strukturze społecznej, jeżeli będzie wzrastał, to powoli, w stopniu nie większym niż w pozostałych obszarach gminy Klucze. Zwiększy się natomiast udział najmłodszych mieszkańców, co w dłuższej perspektywie pozwoli na zbilansowanie struktury społecznej.

Sprzyjać temu będzie również lepsza oferta usług publicznych; lepsze warunki opieki przedszkolnej czy opieki nad osobami starszymi w modernizowanych obiektach oraz lepiej dostosowane do nowych wyzwań szkoły. Przyjęcie zasady wykorzystania do maksimum istniejącej infrastruktury pozwoli na prowadzenie działań efektywnych ekonomicznie. Dla rozwoju usług publicznych wykorzystane zostaną wyłącznie istniejące budynki – m.in. położone w centrum miejscowości Klucze „Dworek Dietla” oraz Budynek po „Starej Gminie”.

W obszarze rewitalizacji powstanie sieć punktów, gwarantujących możliwość aktywnego spędzania czasu - pojawią się nowe możliwości uczestniczenia w kulturze i rekreacji. Dzięki temu po zakończeniu rewitalizacji, lokalne społeczności będą lepiej zintegrowane, a co za tym idzie – będą w większym stopniu zdolne do rozwiązywania swoich problemów samodzielnie. Lepsza integracja społeczna, ale też aktywne wsparcie Gminy, pozwolą mieszkańcom dotychczas wykluczonym na powrót do życia społecznego, ale też na rynek pracy. Dzięki temu zmniejszy się zapotrzebowanie na pomoc społeczną i zwiększy się zadowolenie z życia.

Dzięki rewitalizacji poprawią się również warunki środowiskowe - hałas i zanieczyszczenie powietrza z pobliskiej drogi wojewódzkiej będą mniej dokuczliwe. Zmniejszy się również zanieczyszczenie emitowane przez przestarzałe jednostki grzewcze w modernizowanych budynkach mieszkalnych, a dodatkowo – zmodernizowane budynki będą generować mniejsze koszty użytkowania, co szczególnie istotnie z punktu widzenia osób uboższych.

Tak prowadzona rewitalizacja będzie miała charakter kompleksowy, tzn. pozwoli połączyć wszystkie najważniejsze obszary aktywności ludzkiej i przestrzeni publicznej i we wszystkich otrzymać pozytywny efekt.

CEL GŁÓWNY	Wyprowadzenie obszaru rewitalizacji gminy Klucze ze stanu kryzysowego poprzez kompleksową rewitalizację społeczną z wykorzystaniem potencjałów terytorialnych, infrastrukturalnych i organizacyjnych
Cel szczegółowy 1	Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych
Kierunek 1	Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji
Kierunek 2	Budowa, modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych
Kierunek 3	Poprawa warunków dla rozwoju gospodarczego
Cel szczegółowy 2	Poprawa jakości przestrzeni publicznej
Kierunek 1	Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych
Kierunek 2	Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej
Cel szczegółowy 3	Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych
Kierunek 1	Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem
Kierunek 2	Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych
Kierunek 3	Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży
Kierunek 4	Poprawa oferty edukacyjnej

POŻĄDANE REZULTATY

Poniżej przedstawiono pożądane parametry liczbowe rewitalizacji w wybranych podobszarach, określone w odniesieniu do średnich parametrów w gminie. Przyjęto, że docelowo, parametry te powinny przynajmniej pokrywać się ze średnimi dla gminy Klucze.

Z poniższego zestawienia wynika, że dla osiągnięcia założeń rewitalizacji, konieczne będzie zmniejszenie liczby osób wspieranych przez OPS z uwagi na bezrobocie (aktywizacja zawodowa), stworzenie zaplecza i bodźców dla działalności organizacji pozarządowych oraz stworzenie zachęt dla tworzenia i rozwoju nowych podmiotów gospodarczych. Najbardziej intensywne działania będą musiały być prowadzone w podobszarze I rewitalizacji.

Nie wszystkie parametry wprost wynikają z bieżącej i średnioterminowej polityki Gminy (np. poziom wsparcia ze strony OPS). Nie we wszystkich przypadkach jest również możliwe osiągnięcie średnich parametrów dla miejscowości Klucze (np. zanieczyszczenie powietrza w terenach najgęściej zabudowanych). Dlatego też tam, gdzie było to uzasadnione, zamiast docelowych parametrów podano pożądany trend.

Tabela 49. POŻĄDANE REZULTATY ILOŚCIOWE REWITALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH PODOBSZARACH OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar	Podobszar I		Podobszar II		Podobszar III		Podobszar IV		Obecnie w gminie
	jest	pożądana zmiana	jest	pożądana zmiana	jest	pożądana zmiana	jest	pożądana zmiana	
Poprawa tendencji demograficznych	5%	2,2%	5%	2,2%	7%	4,2%	brak		2,8%
Zmniejszenie liczby przyznanych zasiłków pomocy społecznej z tyt. bezrobocia na 1000 mieszkańców.	27,2	8,4	20,4	1,6	28,6	9,8			18,8
Zmniejszenie zapotrzebowania na pomoc społeczną	92,6	12,6	75,3	-	152,4	72,4			80
Poprawa wyników edukacji (sprawdzian po szkole podstawowej)	63%	1,4%	59,5%	4,9%	59,5%	4,9%			64,4%
Zmniejszenie poziomu przestępczości (kradzieże, pobicia / 1 tys. os.)	4,9	1,1	5,2	1,4	4,4	0,6			3,8 przypadków / 1 tys. mieszkańców
Frekwencja wyborcza [%]	54,4	-	55,0	-	55,0	-			53,2%
Wzrost liczby organizacji pozarządowych/ 1000 os.	1,06	2,84	4,7	-	3,2	-			3,9 / 1000 os.
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych / 10 tys. os.	500	1068	1799	-	2255	-			1568
Zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska (hałas, zanieczyszczenie wód, powietrza, gleby)	tak	Ograniczenie	Umiarkowane	-	Umiarkowane	-	Wysokie	-	W zależności od obszaru

Poprawa dostępu do infrastruktury użyteczności publicznej	Obiekt kultury	tak	-	tak	-	nie	tak	nie	-	
	Obiekt rekreacji	tak	-	tak	-	nie	tak	nie	tak	
	Zmniejszenie udziału budynków ogrzewanych paliwem stałym	B/d	-	90%	14%	80%	4%	Nie dotyczy		76%

12. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH I SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE

12.1 LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Zadania przewidziane do realizacji muszą stanowić odpowiedź na zdiagnozowane wcześniej deficyty. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne to właśnie te przedsięwzięcia, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Co więcej, zgodnie z Wytycznymi, Gminny Program Rewitalizacji powinien mieć charakter komplementarny, w rozumieniu:

Przestrzennym, co oznacza zaplanowanie działań oddziałujących na cały obszar deficytowy, ale też integrowanie ich z działaniami poza obszarem rewitalizacji, a wpływającymi na poprawę sytuacji w obszarze rewitalizacji.

Problemowym, co oznacza konieczność uwzględnienia spójnych ze sobą działań we wszystkich głównych obszarach problemowych (deficyty społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne).

Proceduralno-instytucjonalnym, co oznacza takie planowanie działań, aby różne instytucje mogły ze sobą efektywnie współdziałać.

Komplementarności międzyokresowej, co oznacza zachowanie ciągłości z działaniami podejmowanymi w poprzedniej perspektywie finansowej, tj. w latach 2007 - 2013.

Komplementarności źródeł finansowania, co oznacza umiejętność łączenia różnych źródeł zewnętrznych (EFRR, EFS, FS) ze środkami publicznymi krajowymi i środkami prywatnymi.

Przedstawione niżej działania w ramach Planowanych Podstawowych Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych odpowiadają opisanym wyżej wymogom. Łącznie tworzą spójną całość i angażując poszczególne grupy interesariuszy, bezpośrednio lub pośrednio wpływają na poprawę sytuacji w poszczególnych, wymienionych w art. 9 Ustawy z dn. 9 października o rewitalizacji, obszarach, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru społecznego.

Kolejność projektów ustalono biorąc pod uwagę 4 zasadnicze czynniki:

- Logikę rewitalizacji, tj. fakt, iż najpierw konieczne jest stworzenie warunków przestrzennych (lokalowych, infrastrukturalnych), a w dalszej kolejności realizacja projektów, które pozwolą na efektywne wykorzystanie powstałej infrastruktury (projekty miękkie);
- Grupę docelową poszczególnych działań, przy czym założono, że wyżej w hierarchii zadań znajdują się działania przeznaczone dla grup najbardziej wykluczonych,
- Skalę działania, tj. uwzględnienie w hierarchii najpierw projektów dużych, a w dalszej kolejności projektów mniejszych, których zakres będzie mógł być w przyszłości modyfikowany i dostosowywany do faktycznej sytuacji powstałej po zrealizowaniu projektów dużych.

- Konieczność równomiernego pod względem terytorialnym (we wszystkich podobszarach rewitalizacji) rozmieszczenia działań.

Przyjęto przy tym zasadę, łączenia zadań inwestycyjnych w projekty szersze. Podejście takie da szansę na bardziej kompleksowe niwelowanie deficytów. Pozwoli równocześnie uniknąć zagrożenia powielania infrastruktury, a zatem poprawi efektywność ekonomiczną GPR.

PROJEKT 1	Adaptacja Dworku Dietla do nowych funkcji społecznych
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Projekt zakłada gruntowną modernizację zabytkowego budynku znajdującego się przy ulicy Rabsztyńskiej 1, tj. w ścisłym centrum miejscowości Klucze. Nieruchomość po przeprowadzeniu prac pełnić będzie funkcję Centrum Aktywności Społeczno-Gospodarczej.</p> <p>Dzięki realizacji projektu w budynku powstanie Centrum aktywności społeczno – gospodarczej, łączące w sobie następujące przestrzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeń dostosowana dla aktywności organizacji pozarządowych - w tym zaplecze biurowe i sala typu ilab, • Przestrzeń dla rozwoju przedsiębiorczości (w tym przestrzeń coworkingowa i sala konferencyjna), • Przestrzeń spotkań, wspólnych zajęć dla grup społecznych zagrożonych wykluczeniem (dzieci, seniorzy, osoby niepełnosprawne, niepijący alkoholicy), • Przestrzeń rozwoju kulturalnego - miejsce organizacji wystaw, wernisaży, spotkań literackich itp., • Stała wystawa prezentująca historię obiektu, zlokalizowana w części recepcyjnej obiektu, • Kawiarnia – miejsce wypoczynkowe przeznaczone dla mieszkańców i turystów (decyzja czy kawiarnia będzie miała charakter komercyjny zostanie podjęta na etapie pozyskiwania funduszy zewnętrznych dla działania). <p>Dla realizacji zadań wynikających z charakteru Centrum, Gmina planuje powołać do życia podmiot ekonomii społecznej - spółdzielnię socjalną osób prawnych, która dałaby zatrudnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Tego typu podmioty charakteryzują się większą stabilnością działania i żywotnością, co oznacza, że nie będzie zagrożenia dla projektu w okresie trwałości i w następnych latach. Utworzenie centrum nie tylko przyczyni się do zmniejszenia deficytów społecznych, ale też poprzez zatrudnienie w spółdzielni, da nowe możliwości aktywizacji zawodowej mieszkańców w obszarze rewitalizacji.</p> <p>Ocena rezultatu: Projekt stanowić będzie poprzez różnorodność funkcji zaproponowanych w obiekcie oraz ich dopasowanie do społecznych oczekiwań i zidentyfikowanych potrzeb – odrestaurowany zabytek stanie się rzeczywistym centrum życia społeczno-gospodarczego gminy Klucze i będzie stanowić odpowiedź na zdiagnozowany deficyt polegający na niski poziom przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji.</p>

	<p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel 1: Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 2: Budowa, modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych • Kierunek 3: Poprawa warunków dla rozwoju gospodarczego <p>Cel 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem
Lokalizacja	Ul. Rabsztyńska 1, 32-310 Klucze Podobszar I obszaru rewitalizacji
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 4 000 000 zł Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFRR
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów publicznych dostosowanych do nowych funkcji - 1. Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót. • Liczba nowych podmiotów gospodarczych - 1 • Liczba osób zatrudnionych w wyniku projektu - 5 <p>Podstawą oceny będą dane instytucji zarządzającej obiektem - zgodnie z planami podmiotu ekonomii społecznej</p>

PROJEKT 2	Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Kluczach
Podmiot odpowiedzialny	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wolbromiu
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Przedmiotem zadania będzie stworzenie Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin. Placówka będzie mieścić się w istniejącym budynku po Zespole Szkół w Kluczach.</p> <p>Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin będzie miało na celu zapewnienie wielospecjalistycznej opieki dla osób niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością oraz wykazujących dysfunkcje w rozwoju psychoruchowym i społecznym, od chwili urodzenia aż do późnej starości. Obecnie nie istnieje placówka gwarantująca bezpłatną pomoc wcześniakom, dzieciom z dysfunkcjami psychoruchowym i społecznymi (taką pomoc otrzymują jedynie dzieci, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub opinię o wczesnym wspomaganie rozwoju</p>

dziecka).

Zakres zadania obejmować będzie:

- Kompleksowe działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczniczo – rehabilitacyjne, zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne (zajęcia indywidualne i grupowe dla dzieci niepełnosprawnych, dzieci zagrożonych niepełnosprawnością, dzieci wykazujących dysfunkcje w rozwoju psychoruchowym i społecznym).
- Dzienna opieka i zajęcia terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych, które ukończyły naukę, a co zatem idzie – ich możliwości otrzymywania specjalistycznej pomocy są mniejsze.
- Zorganizowanie mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych, które stanowiąc będą alternatywę dla pobytu osób niepełnosprawnych w placówkach świadczących całodobową opiekę (koszty pobytu w mieszkaniach wspomaganych są zdecydowanie niższe niż w DPS)
- Wsparcie dla członków rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, w tym wsparcie psychologiczne i wsparcie prawne

W celu realizacji zadania zaprojektowano przebudowę przedmiotowego obiektu wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku na cele placówki pobytu z mieszkaniami wspomaganimi dla osób niepełnosprawnych. Na inwestycję uzyskano pozwolenie na budowę wydane przez Starostę Olkuskiego o nr 671/2016 z dnia 05.10.2016 r.

Program funkcjonalno – przestrzenny zlokalizowany został na 3 kondygnacjach (piwnice, parter, piętro). Dojście z zewnątrz budynku usytuowane będzie na dodatkowym poziomie, a w celu pokonania ww. poziomów zaprojektowano dwa dźwigi osobowe obsługujące wszystkie kondygnacje oraz spełniające wymagania dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.

W celu umożliwienia dostępu dla osób niepełnosprawnych zaprojektowano przebudowę głównego wejścia oraz podniesienie poziomu tarasu wejściowego, przebudowę schodów wejściowych i budowę pochylni. Przebudowane będzie również wejście budynku od strony ogrodu, gdzie zaplanowano podniesienie poziomu terenu (pochylnie terenowe) oraz schody.

Na pierwszym piętrze będą się mieścić mieszkania wspomagane, które będą wyposażone w podstawowy program przeznaczony dla osób niepełnosprawnych. Nadzór nad podopiecznymi będą sprawować opiekunowie, dla których przeznaczony będzie osobny pokój.

	<p>Na parterze będzie się mieściła część gabinetowa, administracyjna, pracownie terapeutyczne, sale wielofunkcyjne oraz zaplecze higieniczno – sanitarne i techniczne.</p> <p>W piwnicach będzie się znajdowało zaplecze gastronomiczne, a także sale terapeutyczne oraz zaplecze higieniczno – sanitarne, socjalne i techniczne.</p> <p>Otoczenie budynku również będzie poddane modernizacji, mianowicie: dojścia, dojazdy, place manewrowe oraz miejsca postojowe. Będzie zaprojektowany ogród multisensoryczny, w którym będą znajdowały się ścieżki, elementy małej architektury (m.in. ławki, siłownia zewnętrzna, wodotrysk – fontanna) i zieleni oraz urządzenia wspomagające rozwój sensoryczny i emocjonalny użytkowników.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 2: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych
Lokalizacja	<p>Klucze, Osada 15</p> <p>Podobszar I obszaru rewitalizacji</p>
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	<p>Szacowany koszt: 7 700 000 zł</p> <p>Źródło finansowania: EFRR, krajowe środki publiczne, środki prywatne</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Liczba zmodernizowanych obiektów pełniących funkcje społeczne - 1</p> <p>Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót.</p> <p>Liczba osób niepełnosprawnych, a także członków rodzin i opiekunów otrzymujących pomoc w ciągu roku - 100</p> <p>Podstawą oceny rezultatów będzie informacja instytucji zarządzającej obiektem</p>

PROJEKT 3	Modernizacja obiektów budowlanych w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z poprawą walorów estetycznych, użytkowych, ciepłych i środowiskowych
Podmiot odpowiedzialny	Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olkuszu
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>W wyniku zadania przeprowadzone zostaną prace nakierowane na poprawę efektywności użytkowania wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a także komfortu życia mieszkańców.</p> <p>W skład zadań wejdą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja części wspólnych budynków, w tym wymiana obecnych kotłów grzewczych na gazowe kotły kondensacyjne, • Modernizacja instalacji (CO, CWU, elektryczna, gazowa) • Zastosowanie odnawialnych źródeł energii, jako wspomagających źródeł grzewczych, • Poprawa estetyki obiektów, • Poprawa poziomu bezpieczeństwa oraz trwałości zmodernizowanej infrastruktury poprzez stworzenie systemu monitoringu. <p>Obiekty planowane do modernizacji zlokalizowane są w miejscowościach Klucze i Jaoszewiec, w obszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Ocena rezultatu:</u></p> <p>Projekt pozwoli na poprawę warunków życia znacznej części mieszkańców obszaru rewitalizacji. W jego wyniku zmniejszą się koszty użytkowania części wspólnych budynków, a co za tym idzie – zakres zdiagnozowanego ubóstwa.</p> <p><u>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</u></p> <p>Cel 1: Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	<p>Klucze, ul. XXX-lecia PRL 1 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 5 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 7 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 8 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 8a Klucze, ul. XXX-lecia PRL 9 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 10 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 11 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 12 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 14 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 3 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 4 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 5 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 6 Jaroszewice, ul. Leśna 2 Jaroszewice, ul. Leśna 37</p>

	Jaroszowice, ul. Leśna 38 Podobszar I i II obszaru rewitalizacji
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 11 250 000 zł Źródło finansowania: środki prywatne, EFRR
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba wielorodzinnych budynków mieszkalnych po modernizacji i/lub termomodernizacji części wspólnych - 17. Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót.

PROJEKT 4	Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Projekt zakłada przeprowadzenie prac modernizacyjnych w obiektach komunalnych we wszystkich 3 podobszarach rewitalizacji. Zakres prac różnić się będzie w poszczególnych budynkach. Zawierać będzie m.in.: termoizolację ścian, wymianę i termoizolację dachów, renowację klatek schodowych, remont kanałów wentylacyjnych, remont kominów, wymianę okien.</p> <p>Szczegółowy zakres prac zostanie określony w wyniku przeprowadzonych audytów energetycznych.</p> <p>Ocena rezultatu:</p> <p>Projekt pozwoli na poprawę warunków życia osób szczególnie zagrożonych ubóstwem. W jego wyniku zmniejszą się koszty użytkowania części wspólnych budynków, a co za tym idzie – zakres zdiagnozowanego ubóstwa.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel 1: Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Zalesie Golczowskie ul. Dolna 24, Jaroszowiec ul. Kolejowa 10,11,13, lokal w bud. 14 Podobszar II i III obszaru rewitalizacji
Szacowana	Szacowany koszt: 3 000 000 zł

wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFRR
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba gminnych budynków mieszkalnych po modernizacji lub termomodernizacji części wspólnych - 6 Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót.

PROJEKT 5	Modernizacja otoczenia obiektów budowlanych i infrastruktury towarzyszącej, pozostających w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na osiedlach Klucze i Jaroszewiec
Podmiot odpowiedzialny	Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olkuszu
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>W wyniku zadania na osiedlach budynków wielorodzinnych w obszarze rewitalizacji przeprowadzone zostaną prace z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacji i rozwoju terenów zielonych, • Modernizacji placów zabaw • Modernizacji miejsc rekreacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych, • Modernizacji infrastruktury technicznej jako sposób poprawy dostępności poszczególnych miejsc rekreacji (drogi, parkingi, place) • Stworzenie miejsca selektywnej zbiórki odpadów. <p>Realizacja celów: Projekt poprawi warunki życia znacznej części mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istniejące tereny, dzięki poprawie infrastruktury zostaną lepiej wykorzystane jako miejsce spędzania wolnego czasu. Poprawią się też warunki wychowywania dzieci, co pozwoli na częściowe zatrzymanie odpływu mieszkańców ze wskazanych terenów.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych
Lokalizacja	<p>Klucze, ul. XXX-lecia PRL 1 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 5 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 7 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 8 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 8a Klucze, ul. XXX-lecia PRL 9 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 10</p>

	<p>Klucze, ul. XXX-lecia PRL 11 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 12 Klucze, ul. XXX-lecia PRL 14 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 3 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 4 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 5 Jaroszewiec, ul. Kolejowa 6 Jaroszewice, ul. Leśna 2 Jaroszewice, ul. Leśna 37 Jaroszewice, ul. Leśna 38</p> <p>Podobszar I i II obszaru rewitalizacji</p>
<p>Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)</p>	<p>Szacowany koszt: 1 500 000 zł Źródło finansowania: środki prywatne, EFRR</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Powierzchnia zmodernizowanych terenów otoczenia budynków, w tym terenów zielonych i rekreacyjnych – 11 ha. Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót.</p>

PROJEKT 6	Budowa i modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze
<p>Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu</p>	<p>Projekt zakłada stworzenie atrakcyjnych terenów rekreacji w centrum podobszaru I rewitalizacji – tj. w parku, zlokalizowanym w centrum miejscowości Klucze, a sąsiadującym z Dworkiem Dietla (projekt 1). Zakres prac obejmować będzie m.in.: modernizację terenów zieleni, lokalizację małej architektury i modernizację alejek spacerowych.</p> <p>Realizacja celów: Stworzenie atrakcyjnych terenów w centrum miejscowości będzie wpływało pozytywnie na możliwość rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale też w związku z położeniem na terenach świadczenia usług publicznych (nieдалеko znajduje się szkoła, dom kultury, Urząd Gminy) – dla pozostałych mieszkańców gminy. Dodatkowo działanie, poprzez zagospodarowanie centrum miejscowości będzie miało pozytywny wpływ na atrakcyjność turystyczną terenu, czyli na rozwój gospodarczy.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p>

	<p>Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych • Kierunek 2: Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej
Lokalizacja	<p>Działka: 215/20 Klucze Podobszar I obszaru rewitalizacji</p>
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	<p>Szacowany koszt: 500 000 zł Źródło finansowania: Krajowe środki publiczne, EFRR</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Powierzchnia zmodernizowanych i wytworzonych terenów zielonych/ terenów rekreacji – 0,8 ha. Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót.</p>

PROJEKT 7	Budowa świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu w Zalesiu Golczowskim, w obszarze rewitalizacji gminy Klucze
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Zadanie polegać będzie na budowie świetlicy wraz z wewnętrznymi instalacjami: wd.-kan., c.o., gazową i elektryczną, budową zbiornika na szambo z przyłączem kanalizacji sanitarnej, wykonaniem instalacji zewnętrznej wodociągowej zalicznikowej; instalacji zewnętrznej energetycznej zalicznikowej, instalacji zewnętrznej gazowej zalicznikowej;</p> <p>W otoczeniu obiektu powstanie plac zabaw wraz z towarzyszącym zagospodarowaniem terenu (w tym teren zielony, mała architektura). W skład zadania wejdzie też zakup niezbędnych elementów wyposażenia świetlicy, w tym sprzętu komputerowego umożliwiającego uzupełnienie oferty edukacji pozaszkolnej.</p> <p>Efektom działania będzie powstanie swoistego centrum edukacji i kultury lokalnej, miejsca spotkań, organizującego czas wolny mieszkańcom, integrującego lokalną społeczność, punktu prowadzenia działań na rzecz rozwoju kultury i edukacji i rozwijania zainteresowań.</p> <p>Realizacja celów: Działanie pozwoli na poprawę oferty wolnego czasu w sołectwie Zalesie Golczowskie, a także na poprawę warunków edukacji pozaszkolnej. Wpływać będzie również na integrację mieszkańców sołectwa Zalesie Golczowskie.</p>

	<p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel 1: Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 2: Budowa, modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych <p>Cel 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 2: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych • Kierunek 3: Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży <p>Kierunek 4: Poprawa oferty edukacyjnej</p>
Lokalizacja	Zalesie Golczowskie, działka oznaczona w ewidencji gruntów nr 446
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 800 000 zł Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFRR
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba zbudowanych gminnych obiektów o funkcji społecznej - 1 Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót. Liczba osób korzystających z obiektu w ciągu roku - 150 Podstawą oceny będą dane przekazane przez zarządcę budynku oraz inne organizacje, w tym pozarządowe, korzystające z budynku.

PROJEKT 8	Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury "Papiernik"
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze – Gminny Ośrodek Kultury
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Przedmiotem zadania jest przebudowa i kompleksowa modernizacja istniejącego budynku Domu Kultury „Papiernik”, zlokalizowanego w centrum miejscowości Klucze.</p> <p>Od strony technicznej zadanie polegać będzie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbiórce częściowej istniejącego budynku i przebudowie w celu korekty podziału funkcjonalnego; • dostosowaniu instalacji, w tym wykonanie instalacji wentylacji z zastosowaniem systemów rekuperacyjnych pozwalających na odzyskiwanie energii; • funkcjonalnym zagospodarowaniu nieużytkowanych piwnic;

	<ul style="list-style-type: none"> • stworzeniu sprawnie działającego układu komunikacyjnego (komunikacja pozioma i pionowa); • remoncie dachu i elewacji budynku wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej; • kompleksowej termomodernizacji; • renowacji elementów związanych z zagospodarowaniem wokół budynku; • dostosowaniu obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych (zniesienie barier architektonicznych, montaż urządzeń zapewniających sprawna komunikację pionową – dźwig osobowy); • wydzieleniu stref pożarowych; • zapewnienie normatywnych parametrów dla dróg ewakuacyjnych; • wyposażeniu obiektu zgodnie z nowoczesnymi standardami wraz z montażem profesjonalnych systemów elektroakustycznych, oświetlenia scenicznego, audiowizualnego. <p>Realizacja celów: Zadanie pozwoli poprawić parametry dostępu do kultury w obszarze rewitalizacji, a co za tym idzie – do wzrostu aktywności społecznej. Zakłada się, że wzrośnie aktywność zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osób starszych, na co wpływ będą miały lepsze warunki funkcjonowania Kluczewskiego Uniwersytetu Trzeciego wieku, • dzieci, dzięki zapewnieniu odpowiedniej oferty zajęć pozaszkolnych i lepszemu dostępowi do biblioteki. <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji: Cel 1: Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 2: Budowa, modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych <p>Cel 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 2: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych • Kierunek 3: Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży • Kierunek 4: Poprawa oferty edukacyjnej
Lokalizacja	<p>Dom Kultury „Papiernik”- Klucze, ul. Rudnicka 2a</p> <p>Podobszar I obszaru rewitalizacji</p>
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki)	<p>Szacowany koszt: 4 000 000 zł Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFRR</p>

publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba gminnych budynków mieszkalnych po modernizacji lub termomodernizacji części wspólnych - 1 Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót. Liczba osób korzystających w ciągu roku z obiektu - 500 Podstawą oceny będą dane przekazane przez zarządcę budynku oraz inne organizacje, w tym pozarządowe, korzystające z budynku.

PROJEKT 9	Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Działanie prowadzone będzie na terenie zlokalizowanym wokół stawów Pilny i Jeziorko w Kluczach-Osadzie (podobszar I obszaru rewitalizacji), pozostającym w zarządzie Stowarzyszenia Wędkarsko-Turystycznego „Biała Przemsza”. Walory przyrodnicze sprawiają, że obszar ten posiada duży potencjał rekreacyjno-turystyczny. Jednak obecne zagospodarowanie terenu nie jest dostosowane do aktualnych standardów obowiązujących w miejscach o takim charakterze. Celem działania jest renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko poprzez rozbudowę i remont istniejącej infrastruktury oraz wykonanie zabiegów hydrotechnicznych. W zakres zadania wejdzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oczyszczenie, odmulenie i pogłębienie dna zbiorników wodnych, • Modernizację urządzeń melioracyjnych i hydrotechnicznych, • Zagospodarowanie turystyczno-przyrodnicze terenu przyległego – zakłada się m.in.: rozwój i uporządkowanie terenów zielonych, remont i rozbudowę istniejącej infrastruktury wraz z budową nowych obiektów, modernizację ciągów drogowych poprawiającą dostępność terenu, wytyczenie i zagospodarowanie trasy ścieżek dydaktyczno-przyrodniczych. <p>Po zakończeniu projektu teren pozostanie w zarządzie Stowarzyszenia turystyczno-wędkarskiego „BIAŁA PRZEMSZA” w Kluczach.</p> <p>Realizacja celów: Działanie wpłynie pozytywnie na stan środowiska naturalnego, a także na poprawę warunków społecznych w gminie: stanowić będzie miejsce rekreacji w sąsiedztwie gęstej zabudowy mieszkalnej obszaru rewitalizacji, a także wpłynie na poprawę warunków rozwoju turystycznego, a dzięki temu rozwoju przedsiębiorczości.</p>

	<p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1. Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych. • Kierunek 2. Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej.
Lokalizacja	<p>Działka: 22/182 Klucze</p> <p>Podobszar I obszaru rewitalizacji</p>
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	<p>Szacowany koszt: 400 000 zł</p> <p>Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFRR</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Powierzchnia zmodernizowanych i wytworzonych terenów zielonych/ terenów rekreacji – 10,6 ha</p> <p>Podstawą oceny rezultatów będą protokoły odbioru robót.</p>

PROJEKT 10	Wykorzystanie istniejącej bocznic kolejowej na rzecz poprawy warunków dla rozwoju turystycznego w obszarze rewitalizacji gminy Klucze
Podmiot odpowiedzialny	Zakład Produkcyjno –Handlowy „ALDAN” Aleksander Kałwa
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Projekt zakłada wykorzystanie istniejącej bocznic kolejowej, jako osi rozwoju przestrzeni turystycznej - uruchomiona zostanie tutaj drezyna turystyczna. Trasa stworzona na bazie istniejącej i nieużywanej obecnie linii, przebiegać będzie przez teren Jaroszewca i Klucz- Osady (długość ok. 6 km). W ramach realizacji zadania planuje się uruchomienie stacyjki do obsługi turystów z bufetem oraz punktem informacji turystycznej. Zagwarantowana zostanie możliwość promowania swoich usług lokalnym przedsiębiorcom, działającym w branży turystycznej. Stworzona zostanie też baza lokalowa dla przedsiębiorców działających w branży turystycznej – możliwość lokalizacji np. wypożyczalni rowerów, kijów do nordic walkingu.</p> <p>Realizacja celów:</p> <p>W wyniku realizacji projektu poprawi się możliwość prowadzenia</p>

	<p>działalności turystycznej dla lokalnych przedsiębiorców.</p> <p>Cel 1: Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej, a także modernizację obiektów mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 3: Poprawa warunków dla rozwoju gospodarczego
Lokalizacja	Podobszar I, II i III obszaru rewitalizacji, częściowo poza obszarem rewitalizacji
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	300 000 zł Źródło finansowania: środki prywatne, EFRR
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Obiekty zagospodarowane dla rozwoju działalności gospodarczej - 1

PROJEKT 11	Klucze do sukcesu - rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół Gminy Klucze
Podmiot odpowiedzialny	Gminny Zespół Oświaty w Kluczach
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Celem projektu jest rozwój kompetencji kluczowych 445 uczniów szkół Gminy Klucze poprzez realizację zajęć pozalekcyjnych, doposażenie pracowni przedmiotowych szkół i sprzęt TIK oraz wzrost kompetencji 80 nauczycieli szkół w zakresie kompetencji cyfrowych oraz nauczania metodą eksperymentu w okresie 24 mc realizacji projektu na terenie Gminy Klucze. Projekt realizowany 24 mc w okresie od 1.06.2017 do 31.05.2019 r. zakłada realizację następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metoda eksperymentu w praktyce zajęć SP Gminy Klucze, • Wyposażenie pracowni przedmiotowych SP Gminy Klucze, • Metoda eksperymentu w praktyce zajęć SG Gminy Klucze, • Wyposażenie pracowni przedmiotowych SG Gminy Klucze, • Wyposażenie szkół Gminy Klucze w sprzęt TIK, • Kształcenie kadr dydaktycznych Gminy Klucze.

	<p>Realizacja celów: Projekt pozwoli na wdrożenie nowych metod nauczania, a co za tym idzie - wpłynie na wyniki nauczania. Korzystać na projekcie będą wszyscy mieszkańcy gminy, jednak ze względu na lokalizację głównych placówek edukacyjnych w obszarze rewitalizacji, wpłynie pozytywnie na zmniejszenie zdiagnozowanych deficytów edukacyjnych.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji: Cel nr 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych. • Kierunek nr 4: Poprawa oferty edukacyjnej.</p>
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Gminy Klucze, placówki edukacyjne
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 2 248 808 zł Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFS
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba uczniów korzystających z oferty w ciągu roku - 445 Liczba nauczycieli, którzy zwiększą swoje kompetencje cyfrowe i w zakresie nauczania - 80 Podstawą oceny rezultatów będzie sprawozdanie z realizacji projektu.

PROJEKT 12	Zwiększenie wykorzystania potencjału Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach i Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszowcu
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze – Gminny Ośrodek Kultury
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Projekt zakłada poszerzenie oferty organizacji zajęć popołudniowych z wykorzystaniem istniejących pracowni i sal zajęciowych. Adresowany jest do dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów. W zakres przedmiotowy projektu wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie oferty zajęć w pracowni ceramicznej, plastycznej, teatralnej i muzycznej poprzez wprowadzenie nowych technik i metod pracy, • wprowadzenie zajęć z zakresu robotyki, majsterkowania, kreatywnego myślenia, • realizacja zajęć muzyczno - ruchowych typu capoeira, zumba, itp., • poszerzenie oferty kulturowej, na którą składać się będą warsztaty filmowe, dziennikarskie, wystawy, koncerty, przedsięwzięcia kulturalne, • emisja filmów w plenerze „Letnie Kino”, • „popołudnie z bajeczką” – emisja baśni i bajek dla najmłodszych mieszkańców Gminy Klucze, • rozwój zespołów śpiewaczych,

	<ul style="list-style-type: none"> • udział w konkursach, festiwalach i przeglądach muzycznych, tanecznych, teatralnych, plastycznych, • realizacja warsztatów kulinarnych, warsztatów florystycznych, haftu krzyżkowego , • realizacja warsztatów umuzykalniających, • zwiększenie oferty realizowanych zajęć dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kluczach, • promocja działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach. <p>Oferta kierowana będzie w szczególności do mieszkańców obszaru rewitalizacji, na co wpływ ma położenie obiektów. Możliwość uczestnictwa będzie jednak zagwarantowana dla wszystkich mieszkańców gminy.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji: Cel nr 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek nr 2: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych. • Kierunek nr 3: Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży. • Kierunek nr 4: Poprawa oferty edukacyjnej.
Lokalizacja	Podobszar I i II obszaru rewitalizacji
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 300 000,00 zł Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, środki z innych źródeł, EFS
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba dzieci, młodzieży, osób dorosłych i starszych uczestniczących w realizowanych zajęciach, warsztatach, wydarzeniach - 500 Podstawą oceny będą dane przekazane przez zarządcę obiektów oraz inne organizacje, w tym pozarządowe, korzystające z budynku.

PROJEKT 13	Rodzice aktywni zawodowo
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze / Gminny Zespół Oświaty w Kluczach
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów	Projekt zakłada zwiększenie liczby miejsc w Klubie Dziecięcym Leśne Skrzaty w Jaroszowcu. Placówka powstała w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch – edycja 2016” – moduł 1. W ramach obecnego projektu planuje się stworzyć 13 dodatkowych miejsc opieki dla dzieci. W związku z lokalizacją działanie przede wszystkim wpływać będzie na sytuację społeczną w miejscowościach Jaroszowiec oraz Zalesie Golczowskie. Częściowo korzystać będą również dzieci z Klucza.

<p>Programu</p>	<p>Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane bariery w godzeniu życia zawodowego oraz rodzinnego przez rodziców, którzy wskutek obowiązków rodzinnych napotykać na poważne ograniczenia w aktywności zawodowej.</p> <p>Realizacja celów:</p> <p>Zadanie równocześnie oddziaływać będzie na dwie zdiagnozowane jako deficytowe sfery życia społecznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozwoli poprawić jakość edukacji w miejscowościach Jaroszewiec, Zalesie Golczowskie oraz Klucze poprzez wydłużenie czasu systemowej opieki nad dziećmi. Da to efekt w postaci lepszego przygotowania do dalszych etapów edukacji, a co za tym idzie - lepszych wyników w nauce, • Stanowić będzie wsparcie dla młodych rodziców chcących powrócić na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka. W rezultacie należy oczekiwać zwiększenia aktywności zawodowej rodziców, a dalej - zmniejszenia zależności rodzin od wsparcia opieki społecznej. <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji:</p> <p>Cel nr 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem • Kierunek nr 4: Poprawa oferty edukacyjnej.
<p>Lokalizacja</p>	<p>Podobszar II obszaru rewitalizacji</p>
<p>Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)</p>	<p>Szacowany koszt: 300 000,00 zł Źródło finansowania: krajowe środki publiczne, EFS</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - 13 Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w Programie - 13 Poprawa dostępu do wczesnej edukacji i opieki nad dziećmi w gminie Klucze - 13 dzieci Zwiększenie szans na rynku pracy poprzez likwidację barier związanych z organizacją opieki nad dziećmi do lat 3 – 13 rodziców Podstawą oceny rezultatów będzie sprawozdanie z realizacji projektu.</p>

PROJEKT 14	Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Podmiot odpowiedzialny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	<p>Projekt, którego celem jest aktywizacja osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych takim wykluczeniem, długotrwale bezrobotnych, o obniżonej zdolności do pracy, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach i niewielkim doświadczeniu zawodowym w Gminie Klucze, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców Zalesia Golczowskiego. Projekt jest odpowiedzią na deficyty społeczne występujące na terenie Gminy Klucze. Na tym obszarze Sołectwo Zalesie Golczowskie wykazuje wysoki wskaźnik zapotrzebowania na pomoc społeczną, w tym przyznawaną z uwagi na bezrobocie, wyróżniającą się na tle Gminy Klucze, w związku z czym pierwszeństwo uczestniczenia w projekcie będą miały osoby tam zamieszkałe. W ramach projektu beneficjenci podnosić będą swoje kwalifikacje zawodowe, zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami, a ponadto zdobędą odpowiednie umiejętności oraz otrzymają narzędzia ułatwiające aktywne funkcjonowanie na rynku pracy.</p> <p>Dzięki uczestnictwu w projekcie osoby wykluczone społecznie bądź zagrożone wykluczeniem będą miały szansę na podniesienie kwalifikacji zawodowych (zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami) i zdobycie umiejętności koniecznych do aktywnego poruszania się na rynku pracy. Przedsięwzięcie ma na celu przerwanie bierności osób marginalizowanych społecznie, czemu ma służyć odpowiednie motywowanie oraz aktywizacja uczestników projektu, a także indywidualna praca z każdym z nich. Indywidualne podejście pozwala uwzględnić w procesie aktywizacyjnym specyficzne potrzeby psychologiczne uczestników, predyspozycje i zainteresowania zawodowe.</p> <p>Dzięki uczestnictwu w projekcie zainicjowane zostaną zmiany mentalności i sposobu myślenia ludzi wykluczonych społecznie, przezwyciężanie złych nawyków oraz przełamywanie wykazywanej przez nich bierności. Dzięki zdobyciu nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych, potwierdzonych certyfikatem, pozycja beneficjentów na rynku pracy ulegnie zdecydowanej poprawie.</p> <p>Projekt składać się będzie z kilku etapów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia z psychologiem, których celem jest motywowanie osób wykluczonych społecznie, wzmacnianie kondycji psychicznej, podnoszeniu samooceny i zdobywanie umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej (asertywność, autoprezentacja, sposoby zachowania w sytuacjach stresowych). Dzięki temu uczestnicy programu zwiększają swoje szanse na znalezienie pracy. 2. Diagnoza preferencji zawodowych (określenie zainteresowań i umiejętności), stworzenie ścieżki zawodowej (plan działania) oraz dobór szkoleń odpowiadających predyspozycjom, zainteresowaniom i umiejętnościom beneficjenta. Praca doradców zawodowych z każdym z uczestników projektu oraz określenie ich słabych i mocnych stron to działania niezbędne przy wyborze właściwej ścieżki zawodowej. W ramach projektu uczestnicy zdobędą nowe umiejętności zawodowe,

	<p>zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy. Odpowiedni dobór szkoleń daje większą pewność, że dana osoba podejmie pracę i będzie w stanie utrzymać ją w przyszłości.</p> <p>3. Etap aktywizacji zawodowej - obejmuje uczestnictwo osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem w szkoleniach i kursach zawodowych dobranych indywidualnie dla każdego uczestnika na we wcześniejszych etapach. Etap kończyć będzie pomoc doradców w znalezieniu zatrudnienia poprzez zaznajomienie uczestników z narzędziami i metodami poszukiwania ofert pracy.</p> <p>Realizacja celu / kierunku rewitalizacji: Cel 3: Wzrost aktywności osób społecznie wykluczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek 1: Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem
Lokalizacja	Podobszar I obszaru rewitalizacji
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 120 000 zł Źródło finansowania: EFS, krajowe środki publiczne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych takim wykluczeniem uczestniczących w projekcie - 15. Podstawą oceny rezultatów będzie sprawozdanie z realizacji projektu.

UWAGA: Wszystkie projekty inwestycyjne z listy podstawowej realizowane będą w granicach obszaru rewitalizacji. Jedynym projektem, który wykracza terytorialnie poza obszar jest projekt "Wykorzystanie istniejącej bocznicy kolejowej na rzecz poprawy warunków dla rozwoju turystycznego w obszarze rewitalizacji gminy Klucze". Należy w tym przypadku zauważyć, że realizowany będzie na bazie istniejącej, niewykorzystywanej obecnie linii kolejowej. Ponadto łączy on poszczególne podobszary rewitalizacji. Nie ulega zatem wątpliwości, że realizacja będzie wpływała na możliwość rozwoju turystycznych podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji.

12.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Spośród projektów, które mają zaawansowany charakter, a pośrednio będą wpływały na realizację celów rewitalizacji należy wymienić wymianę kotłów węglowych w domach prywatnych, planowaną do realizacji w perspektywie do 2020 roku.

Podmiot odpowiedzialny	Gmina Klucze / osoby prywatne
Zakres rzeczowy projektu wraz z opisem, w jaki sposób działania zaplanowane w projekcie przyczynią się do realizacji celów Programu	Projekt zakłada wymianę kotłów węglowych w jednorodzinnych budynkach mieszkalnych na kotły 5. klasy lub kotły zasilane paliwami ekologicznymi: gazem lub biomasą. Zakłada się, że w wyniku realizacji projektu współfinansowanego w ramach poddziałania 4.4.2 i 4.4.3 RPO, zmodernizowanych zostanie w obszarze rewitalizacji 70 kotłów węglowych: <ul style="list-style-type: none"> • Około 30 wymienionych zostanie na kotły gazowe, kotły zasilane biomasą lub pompy ciepła, • Około 40 wymienionych zostanie na kotły węglowe 5. klasy.
Lokalizacja	Budynki jednorodzinne w obszarze rewitalizacji
Szacowana wartość z podaniem źródeł finansowania (krajowe środki publiczne, EFRR, EFS, FS, środki prywatne, środki z innych źródeł)	Szacowany koszt: 980 000 zł (w części projektu dotyczącej obszaru rewitalizacji) Środki prywatne, krajowe środki publiczne, EFRR
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. Sprawozdanie z realizacji programu.

Przedstawione wyżej projekty nie są jedynymi, które będą miały charakter projektów rewitalizacyjnych. W związku z tym, że Program przewidziany jest na okres 10 lat, nie ma możliwości zdefiniowania na obecnym etapie wszystkich działań. Przyjmuje się, że w przyszłości status projektów rewitalizacyjnych będą miały te działania, które równocześnie spełniać będą dwa warunki:

- Będą realizowały cele określone w Programie Rewitalizacji,
- Będą lokalizowane w obszarze rewitalizacji lub w taki sposób, aby niwelować stwierdzone w obszarze rewitalizacji deficyty.

W szczególności projektami rewitalizacyjnymi będą projekty nakierowane na:

- Modernizację i rozbudowę infrastruktury i obiektów społecznych, w tym obiektów kultury i obiektów tworzonych jako przestrzeń rozwoju gospodarczego,
- Modernizację i poprawę stanu części wspólnych budynków wielorodzinnych,
- Modernizację i rozbudowę terenów zielonych i terenów rekreacyjnych,
- Poprawę jakości środowiska naturalnego poprzez zmiany w sposobie organizacji przestrzeni publicznej,

- Aktywizację społeczną osób niepełnosprawnych i starszych,
- Aktywizację zawodową osób bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem, a także wzrost kwalifikacji zawodowych osób pracujących,
- Poprawę warunków i oferty edukacyjnej.

Odrębną kwestią o charakterze rewitalizacyjnym jest zagospodarowanie terenu w podobszarze IV. W trakcie opracowywania dokumentu badano możliwość działań nakierowanych na oczyszczenie terenu oraz rozwój infrastruktury rekreacyjnej. Ostatecznie nie wprowadzono jednak do dokumentu konkretnego zadania rewitalizacyjnego.

Teren częściowo znajduje się w obszarze Pustyni Błędowskiej, wchodzącej w skład obszarów Natura 2000. W najbliższych latach planuje się przedstawić propozycje odnośnie zagospodarowania terenu, przy czym będą one uwzględniały potrzebę ochrony środowiska naturalnego na omawianym terenie.

12.3 PLAN FINANSOWY

Projekt	Podmiot odpowiedzialny	Koszt zadania	Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	EFRR	EFS
P1. Adaptacja Dworku Dietla do nowych funkcji społecznych	Gmina Klucze	4 000 000 zł	+		+	
P2. Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Kluczach	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wolbromiu	7 700 000 zł	+	+	+	
P3. Modernizacja obiektów budowlanych w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z poprawą walorów estetycznych, użytkowych, cieplnych i środowiskowych	Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olkuszu	11 250 000 zł		+	+	
P4. Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Gmina Klucze	3 000 000 zł	+		+	
P5. Modernizacja otoczenia obiektów budowlanych i infrastruktury towarzyszącej, pozostających w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na osiedlach Klucze i Jaroszowiec	Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olkuszu	1 500 000 zł		+	+	
P6. Budowa i modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Gmina Klucze	500 000 zł	+		+	
P7. Budowa świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu w Zalesiu Golczowskim, w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Gmina Klucze	800 000 zł	+		+	
P8. Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury "Papiernik"	Gmina Klucze – Gminny Ośrodek	4 000 000 zł	+		+	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

	Kultury					
P9. Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych	Gmina Klucze	400 000 zł	+		+	
P10. Wykorzystanie istniejącej boczny kolejowej na rzecz poprawy warunków dla rozwoju turystycznego w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Zakład Produkcyjno –Handlowy „ALDAN” Aleksander Kałwa	300 000 zł		+	+	
P11. Klucze do sukcesu- rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół Gminy Klucze	Gmina Klucze / Gminny Zespół Oświaty w Kluczach	2 248 808 zł	+			+
P12. Zwiększenie wykorzystania potencjału Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach i Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszowcu	Gmina Klucze – Gminny Ośrodek Kultury	300 000 zł	+			+
P.13 Rodzice aktywni zawodowo	Gmina Klucze / Gminny Zespół Oświaty w Kluczach	300 000 zł	+			+
P14. Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gmina Klucze / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach	120 000 zł	+			+
ŁĄCZNIE		36 418 808 zł	11 projektów	4 projekty	10 projektów	4 projekty

13. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ

W GPR przyjęto model polegający na:

1. Integrowaniu działań już zrealizowanych z działaniami zaplanowanymi na przyszłość. Stąd uwzględnione w GPR projekty po części stanowią logiczną kontynuację działań realizowanych w poprzedniej perspektywie finansowej UE, tj. w latach 2007 - 2013 (komplementarność międzyokresowa).

WCZEŚNIEJSZE PROJEKTY	PLANOWANE DZIAŁANIA W GPR
<p>Odnowa centrum wsi Klucze - poprawa i wzbogacenie infrastruktury" – budowa i remont parkingów</p>	<p>W ramach realizowanego w latach 2013 - 2014 projektu, stworzono 55 nowych miejsc parkingowych, 2 zatoki parkingowe, wyremontowano 2 parkingi (na 40 miejsc parkingowych), część drogi dojazdowej na ulicy Partyzantów oraz wykonano remont chodników. Zakupiono ponadto 17 ławek i 20 koszy na śmieci, stanowiące elementy małej architektury. Nasadzono 29 drzew. Obecnie planowane działania rewitalizacyjne w centrum Klucz będą kontynuacją działań nakierowanych na lepsze zagospodarowanie terenów publicznych, a także pozwolą lepiej wykorzystać osiągniętą wcześniej poprawę dostępności drogowej poszczególnych terenów.</p>
<p>Podniesienie atrakcyjności miejscowości Jaroszowiec poprzez poprawę infrastruktury sportowo – rekreacyjnej</p>	<p>Projekt realizowany w 2009 roku pozwolił stworzyć w centrum miejscowości teren rekreacyjny - alejki, plac zabaw, zieleńce. Obecnie w ramach projektów spółdzielni mieszkaniowej, planuje się przeprowadzić modernizację części bloków mieszkalnych, ale też ich otoczenia. Oznacza to, że działania prowadzone wcześniej i planowane do realizacji w przyszłości charakteryzują się tożsamymi celami - poprawą warunków życia m.in. w Jaroszowcu.</p>
<p>Edukacja szansą na lepsze jutro</p>	<p>Planowane obecnie działania (Projekt 11. Klucze do sukcesu - rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół Gminy Klucze) są kontynuacją wcześniejszych działań nakierowanych na poprawę kompetencji uczniów.</p>
<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w gminie Klucze.</p>	<p>Stworzenie bazy merytorycznej w postaci nauki obsługi komputera daje dwie szanse w przypadku realizacji projektów GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daje możliwość efektywnej nauki i przyswajania nowych kompetencji osobom biernym na rynku pracy (projekt aktywizacji osób bezrobotnych) • Daje możliwość rozwoju i korzystania przez mieszkańców z oferty kulturalnej z wykorzystaniem nowych technologii.

2. Integrowaniu działań poszczególnych interesariuszy, tj. Gminy, mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców.

GMINA	INNY PODMIOT
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja budynku Dworku Dietla 	<p>Zgodnie z planem, za zarządzanie obiektem odpowiedzialna będzie spółdzielnia socjalna, tj. podmiot ekonomii społecznej.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych 	<p>Za zarządzanie rekreacyjną strefą obejmującą obszar dwóch stawów odpowiedzialne będzie Stowarzyszenie turystyczno-wędkarskie „BIAŁA PRZEMSA” w Kluczach.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze • Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych 	<p>W ramach rozwoju terenów rekreacyjnych, Gmina Klucze zadeklarowała realizację dwóch projektów, dzięki którym poprawi się zagospodarowanie parku w centrum miejscowości Klucze, a także zagospodarowane zostaną tereny wokół stawów na północy miejscowości.</p> <p>Kontynuacją tego kierunku działania będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekt realizowany wokół budynków Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Olkuszu (zagospodarowanie terenów wokół budynków mieszkalnych), • projekt nakierowany na zagospodarowanie nieużywanej bocznic kolejowej, realizowany przez prywatnego przedsiębiorcę.

3. Integrowaniu różnych funkcji w ramach tych samych działań,
4. Integrowaniu działań inwestycyjnych z projektami o charakterze miękkim,
5. Integrowaniu działań w różnych częściach miasta (komplementarność przestrzenna).

Projekty	Cele												
Adaptacja Dworku Dietla do nowych funkcji społecznych													
Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Kluczach													
Modernizacja obiektów budowlanych w zasobach Odkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z poprawą walorów estetycznych, użytkowych, cieplnych i środowiskowych													
Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze													
Modernizacja otoczenia obiektów budowlanych i infrastruktury towarzyszącej, pozostających w zasobach Odkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na osiedlach Klucze i Jaroszowice													
Budowa i modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze													
Budowa świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu w Zalesiu Gólczowskim, w obszarze rewitalizacji gminy Klucze													
Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury "Papiernik"													
Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Płiny i Jezioro wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych													
Wykorzystanie istniejącej boczny kolejowej na rzecz poprawy warunków dla rozwoju turystycznego w obszarze rewitalizacji gminy Klucze													
Klucze do sukcesu- rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół Gminy Klucze													
Zwiększenie wykorzystania potencjału Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach i Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszowcu													
Rodzice aktywni zawodowo													
Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym													
PODOBSZAR I													
Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji													
Modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych													
Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych													
Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej													
Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem													
Aktywizacja osób													

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

starszych i niepełnosprawnych														
Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży	+							+					+	
Poprawa warunków dla rozwoju gospodarczego	+									+				
PODOBSZAR II														
Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji			+	+										
Modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych														
Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych						+								
Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej			+											
Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem	+												+	+
Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych	+	+										+		
Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży	+							+				+		
Poprawa oferty edukacyjnej											+		+	
PODOBSZAR III														
Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji				+										

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KLUCZE NA LATA 2016 – 2026

Modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych								+									
Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych								+									
Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej																	
Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem	+															+	+
Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych	+		+						+							+	
Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży	+								+		+					+	
Poprawa oferty edukacyjnej																+	+
PODOBSZAR IV																	
Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych																	
Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej																	

14. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA

Ze względu na odpowiednią wiedzę i kompetencje, głównym ośrodkiem zarządzania realizacją GPR będzie Urząd Gminy w Kluczach, przy czym poszczególne zadania będą realizowane z wykorzystaniem istniejącej struktury Urzędu. Na poszczególnych etapach, zwłaszcza na etapie użytkowania powstałej infrastruktury i realizacji projektów "miękkich", zaangażowani będą pracownicy jednostek organizacyjnych Gminy, tj. Gminnego Ośrodka Kultury i Ośrodka Pomocy Społecznej.

Poza Gminą, najważniejszym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań będzie Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „JAROSZOWIEC”.

JEDNOSTKA	ZADANIA
ZARZĄDZANIE PO STRONIE GMINY KLUCZE	
Wójt Gminy Klucze	Nadzór nad całością działań.
Referat Funduszy Zewnętrznych i Promocji	Działania związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych i planowaniem inwestycji.
Referat Gospodarki i Rozwoju	Nadzór techniczny nad inwestycjami.
Biuro Prawne	Obsługa prawna poszczególnych etapów realizacji, w tym podpisywanie umów z wykonawcami zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych.
Referat Finansów i Podatków	Obsługa finansowa poszczególnych działań, w tym przygotowywanie koniecznych zmian w Budżecie i Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczach	Uczestniczenie w działaniach planistycznych oraz w realizacji zadań inwestycyjnych oraz bieżące zarządzanie powstałą infrastrukturą, w tym poprzez współrealizację projektów "miękkich".
Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach	
Dyrektor Gminnego Zespołu Oświaty	
POZOSTAŁE PODMIOTY	
Zarząd Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz Spółdzielni Mieszkaniowej „JAROSZOWIEC”	Organizacja prac modernizacyjnych i termomodernizacyjnych w częściach wspólnych wielorodzinnych obiektów mieszkalnych, a także przygotowanie audytów energetycznych i zapewnienie wkładu własnego dla realizacji zadań.

Zarządzanie projektem realizowane będzie w ramach zadań poszczególnych pracowników Urzędu Gminy w Kluczach oraz jednostek organizacyjnych Gminy. Zakłada się możliwość przyznania dodatków specjalnych do wynagrodzenia w związku z powierzeniem dodatkowych zadań, co wynika z postanowień Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

Realizacja zadań w części, za którą odpowiedzialny będzie Zarząd Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz Spółdzielni Mieszkaniowej "JAROSZOWIEC", a także pozostałych instytucji, w tym Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym nastąpi w ramach obowiązków odpowiednich pracowników.

Ważne! W skład zadań pracowników Urzędu, zwłaszcza odpowiedzialnych za część planistyczną (Referat Gospodarki i Rozwoju) będzie określanie dokładnego zakresu i kosztów poszczególnych projektów. Zgodnie z postanowieniami art. 21 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w momencie ustalenia szczegółów zadań własnych Gminy, konieczne jest wprowadzenie odpowiedniego punktu do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy.

RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI GPR

P1. Adaptacja Dworku Dietla do nowych funkcji społecznych										
P2. Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Kluczach										
P3. Modernizacja obiektów budowlanych w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z poprawą walorów estetycznych, użytkowych, cieplnych i środowiskowych										
P4. Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze										
P5. Modernizacja otoczenia obiektów budowlanych i infrastruktury towarzyszącej, pozostających w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na osiedlach Klucze i Jaroszwiec										
P6. Budowa i modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze										
P7. Budowa świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu w Zalesiu Golczowskim, w obszarze rewitalizacji gminy Klucze										
P8. Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury "Papiernik"										
P9. Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych										
P10. Wykorzystanie istniejącej boczny kolejowej na rzecz poprawy warunków dla rozwoju turystycznego w obszarze rewitalizacji gminy Klucze										
P11. Klucze do sukcesu- rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół Gminy Klucze										
P12. Zwiększenie wykorzystania potencjału Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach i Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszwcu										
P.13 Rodzice aktywni zawodowo										
P14. Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym										
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026

15. SPOSOBY WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Zakłada się, że prowadzone dotychczas konsultacje społeczne były wstępem do angażowania mieszkańców w proces rewitalizacji. Odpowiednie działania promocyjne i angażujące będą kontynuowane w przyszłości.

Ponieważ w Programie zawarto zarówno działania inwestycyjne, w których na etapie realizacji przede wszystkim uczestniczyć będzie Gmina, jak również działania miękkie skierowane wprost do mieszkańców, należy przyjąć różnorodną strategię promocyjną.

- W przypadku inwestycji, konieczne jest powiązanie pozytywnych rezultatów z procesem rewitalizacji, tzn. świadomą polityką gminy, nakierowaną na poprawę sytuacji w obszarze rewitalizacji. Ważne, żeby w trakcie i bezpośrednio po realizacji zadania zwracać uwagę i przypominać, że powstałe inwestycje były i są rezultatem uzgodnień między Gminą, a mieszkańcami. Tym bardziej, że wiele elementów, które uwzględniono w Programie było zgłoszonych lub jednoznacznie zaakceptowanych w trakcie spotkań rewitalizacyjnych.
- W przypadku działań miękkich najistotniejszym zadaniem będzie zaangażowanie mieszkańców w tworzoną ofertę usług publicznych. Konieczne jest zapewnienie poszczególnym interesariuszom, zwłaszcza mieszkańcom wiedzy na temat prowadzonych działań oraz możliwego uczestnictwa. W ten sposób możliwe będzie pełne wykorzystanie potencjału rewitalizacyjnego.

Pamiętać należy równocześnie, że katalog projektów nie jest zamknięty. W podrozdziale 12.2 wskazano na możliwość realizacji innych zadań rewitalizacyjnych, pozostających w zgodzie z celami Programu. Oznacza to, że Program będzie na bieżąco uzupełniany poprzez realizację pozostałych działań. W tym celu lokalne władze powinny monitorować możliwość pozyskiwania środków na projekty rewitalizacyjne i dostarczać zainteresowanym instytucjom niezbędnych informacji.

Działania powinny odnosić się do poszczególnych etapów rewitalizacji:

- Planowanie - zasadnicze kierunki w poszczególnych projektach zostały już nakreślone, istnieje jednak możliwość dalszych ustaleń i dostosowywania szczegółów działań do potrzeb mieszkańców (np. odnośnie zakupu poszczególnych typów wyposażenia, zagospodarowania przestrzeni rekreacyjnych, rodzajów szkoleń dla osób niepełnosprawnych itp.),
- Użytkowanie - przyjmuje się, że konieczna będzie bieżąca promocja tworzonej oferty, a także uzgadnianie potrzeb z interesariuszami (np. odnośnie organizacji konkretnych typów zajęć dla dzieci, oferty kultury dla seniorów itd.),
- Promocja rezultatów - należy przez to rozumieć działania promocyjne, które dzięki uwidocznieniu pozytywnych rezultatów, wpływać będą na wzmocnienie zaangażowania interesariuszy w dalszych etapach rewitalizacji, również po wyznaczeniu kolejnych obszarów rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono propozycje odnośnie sposobów angażowania interesariuszy przy poszczególnych projektach.

PROJEKT	PLANOWANIE	UŻYTKOWANIE	PROMOCJA REZULTATÓW
P1. Adaptacja Dworku Dietla do nowych funkcji społecznych	Spotkanie z grupami przedstawicielskimi (organizacje pozarządowe) dot. szczegółów projektu - zakupu sprzętu, wewnętrznej organizacji przestrzeni.	Promocja poszczególnych wydarzeń, a także pozostałych typów oferty (np. skierowanej do młodych przedsiębiorców)	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych
P2. Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Kluczach	Spotkania z grupami przedstawicielskimi - osobami niepełnosprawnymi, członkami ich rodzin i opiekunami.	Działania Gminy nakierowane na zmniejszenie barier przestrzennych (np. zmiany przestrzenne lub organizacyjne poprawiające dostępność Centrum).	Włączanie osób korzystających z oferty Centrum w pomoc pozostałym osobom (np. poprzez doradztwo)
P3. Modernizacja obiektów budowlanych w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z poprawą walorów estetycznych, użytkowych, cieplnych i środowiskowych	Spotkania z mieszkańcami modernizowanych obiektów	Brak	Promocja rezultatów w trakcie gminnych imprez o charakterze ekologicznym
P4. Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Spotkania z mieszkańcami modernizowanych obiektów	Brak	Promocja rezultatów w trakcie gminnych imprez o charakterze ekologicznym
P5. Modernizacja otoczenia obiektów budowlanych i infrastruktury towarzyszącej, pozostających w zasobach Olkuskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na osiedlach Klucze i Jaroszwiec	Spotkania z mieszkańcami obiektów, położonych przy modernizowanych przestrzeniach	Brak	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych, a także w czasie gminnych imprez
P6. Budowa i modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Spacery studyjne, spotkania z mieszkańcami i grupami przedstawicielskimi - dziećmi, młodymi rodzicami, seniorami.	Brak	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych
P7. Budowa świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu w Zalesiu Golczowskim, w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Spotkanie z grupami przedstawicielskimi (organizacje pozarządowe) dot. szczegółów projektu - zakupu sprzętu, wewnętrznej organizacji przestrzeni.	Promocja poszczególnych wydarzeń, zajęć dla dzieci i młodzieży oraz pozostałych grup.	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych
P8. Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury "Papiernik"	Spotkanie z grupami przedstawicielskimi (organizacje pozarządowe) dot. szczegółów projektu - zakupu sprzętu, wewnętrznej organizacji przestrzeni.	Promocja poszczególnych wydarzeń, zajęć dla dzieci i młodzieży oraz pozostałych grup.	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych
P9. Renowacja i modernizacja terenu rekreacyjnego wokół stawów Pilny i Jeziorko wraz z wykonaniem zabiegów hydrotechnicznych	Spacery studyjne, spotkania z mieszkańcami i grupami przedstawicielskimi - dziećmi, młodymi rodzicami, seniorami.	Organizacja zajęć rekreacyjnych	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych

P10. Wykorzystanie istniejącej boczny kolejowej na rzecz poprawy warunków dla rozwoju turystycznego w obszarze rewitalizacji gminy Klucze	Spotkania z przedsiębiorcami		
P11. Klucze do sukcesu- rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół Gminy Klucze	Spotkania z grupami przedstawicielskimi: dzieci, rodzice, nauczyciele.	Włączanie uczniów w projekt w ramach struktury placówek edukacyjnych	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych, organizacja wydarzeń edukacyjnych z udziałem uczniów biorących udział w projekcie
P12. Zwiększenie wykorzystania potencjału Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach i Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszewcu	Spotkania z grupami przedstawicielskimi: dzieci, rodzice, nauczyciele.	Promocja powstałej oferty za pośrednictwem placówek edukacyjnych i wychowawczych, a także poprzez współpracę z pozostałymi organizacjami - NGO, kościołami itd.	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych,
P.13 Rodzice aktywni zawodowo	Spotkania konsultacyjne z młodymi rodzicami.	Promocja poszczególnych wydarzeń, promocja poprzez materiały PUP w Olkuszu i OPS w Kluczach.	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych
P14. Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Spotkania z osobami bezrobotnymi i zagrożonymi bezrobociem oraz z przedsiębiorcami planującymi zatrudnić pracowników.	Włączanie uczniów w projekt w ramach działalności OPS w Kluczach.	Promocja wyników sprawozdań z realizacji na stronie internetowej gminy oraz w materiałach reklamowych, włączanie osób, które znalazły pracę w doradztwo pozostałym osobom wykluczonym z rynku pracy

16. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Cele programu będą regularnie monitorowane, co w razie konieczności wpłynie na korektę pierwotnie przyjętych założeń. Poniżej przedstawiono model rozdziału zadań poszczególnych osób odpowiedzialnych za monitoring GPR.

Zasady oceny aktualności i stopnia realizacji GPR określone są w art. 22 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Do wskazanych przez Ustawę obowiązków Wójta Gminy należy dokonywanie oceny stopnia realizacji GPR przynajmniej raz na 3 lata.

Tabela 50. PODZIAŁ ZADAŃ W PROCESIE MONITORINGU GPR

OSOBA / INSTYTUCJA	ZADANIE
Wójt Gminy Klucze	Wyznaczenie pracownika Urzędu Gminy, odpowiedzialnego za monitorowanie postępów realizacji GPR i za ewaluację.
Pracownik wyznaczony do monitoringu	Zbieranie danych niezbędnych do sporządzenia okresowego sprawozdania z realizacji GPR. Terminy opracowywania sprawozdań powinny być dobrane tak, aby w logiczny sposób podsumowywać kolejne etapy prowadzonej rewitalizacji (np. po zakończeniu ważnych dla celów rewitalizacji inwestycji).
	Analiza danych odnośnie poszczególnych celów GPR.
	Sporządzenie sprawozdania i przedstawienie go Wójtowi Gminy. Sprawozdanie powinno zawierać dane liczbowe odnośnie realizacji celów GPR, listę zrealizowanych i realizowanych działań, a także harmonogram następnych działań.
Wójt Gminy Klucze	Przedstawienie i skonsultowanie sprawozdania z Komitetem Rewitalizacji.
Komitet Rewitalizacji	Decyzja o konieczności lub braku konieczności wprowadzenia zmian do GPR.
Wójt Gminy Klucze	Przedstawienie wyników konsultacji z Komitetem Rewitalizacji Radzie Gminy, wraz z przedstawieniem potrzeb finansowych związanych z dalszymi działaniami, uwzględnionymi w harmonogramie.
	Udostępnienie sprawozdania na stronie internetowej www.gmina-klucze.pl oraz na stronie BIP Urzędu Gminy w Kluczach. Zaleca się przeprowadzanie konsultacji z interesariuszami rewitalizacji, zwłaszcza z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami.
Rada Gminy	Uwzględnienie następnych działań rewitalizacyjnych w Budżecie i Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy.

Poniżej przedstawiono wskaźniki, stosowane do opracowywania okresowych sprawozdań. Pozostają one w zgodzie z parametrami stosowanymi w GPR. Sprawozdanie opracowywane będzie tylko dla obszaru rewitalizacji, a nie dla całej gminy.

Tabela 51. WSKAŹNIKI MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

CEL	WSKAŹNIK MONITORINGU	ŹRÓDŁO DANYCH
Modernizacja zasobów mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji	Liczba zmodernizowanych obiektów mieszkalnych wielorodzinnych [I.]	Urząd Gminy w Kluczach, Olkuska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olkuszu
Budowa, modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalno-społecznych	Liczba wzniesionych, rozbudowanych lub zmodernizowanych obiektów społecznych	Urząd Gminy w Kluczach
Modernizacja istniejących terenów rekreacyjnych i tworzenie nowych	Powierzchnia zmodernizowanych terenów rekreacyjnych i zielonych	Urząd Gminy w Kluczach
Uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska w sposobie organizacji przestrzeni publicznej	Zmniejszenie emisji pyłu PM 10 do powietrza	Audyty energetyczne dla modernizowanych budynków wielorodzinnych
Aktywizacja osób bezrobotnych i szczególnie zagrożonych bezrobociem	Liczba osób, które wzięły udział w programach aktywizacji zawodowej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, organizacje pozarządowe
	Liczba decyzji o wsparciu ze względu na bezrobocie w przeliczeniu na 1000 os.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach
Aktywizacja społeczna mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Kluczach
	Liczba osób korzystających z wzniesionych i modernizowanych obiektów społecznych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, organizacje pozarządowe, Spółdzielnia zarządzająca Dworkiem Dietla
	Odsetek członków kół kultury w populacji mieszkańców.	Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach
Zapewnienie oferty czasu wolnego dzieciom i młodzieży		
Aktywizacja gospodarcza mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 os.	REGON

Ważne! Monitoring i ewaluacja muszą uwzględniać sytuację zewnętrzną, która wpływać będzie na poziom poszczególnych wskaźników. Dotyczy to zwłaszcza parametrów pomocy społecznej i przestrzeni gospodarczej, co wynika z poprawy lub pogorszenia sytuacji gospodarczej w kraju, zmiany modelu pomocy społecznej. W przypadku gdy zmiana taka nastąpi, dopuszczalne będzie porównanie parametrów w obszarze rewitalizacji ze średnią w gminie i na tej podstawie wyciągnięcie wniosków odnośnie stopnia realizacji celów GPR.

Proces wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczyna odpowiednia decyzja Wójta Gminy, podjęta po przeprowadzeniu oceny GPR i uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacji. Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga procedury analogicznej do tej, w jakiej został on uchwalony, co wynika z art. 23 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Oznacza to, że uchwałę Rady Gminny odnośnie zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji poprzedzać będą konsultacje społeczne, prowadzone w kształcie określonym w Ustawie, a także pozyskiwanie opinii od organów wymienionych w art. 17 Ustawy. Wyjątkiem są tu sytuacje, gdy zmiana GPR nie wiąże się z umieszczeniem nowych działań na liście planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub gdy zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

17. KONIECZNE ZMIANY W UCHWAŁACH

17.1 ZMIANY W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MPZP

Zakres planowanych działań rewitalizacyjnych pozostaje w zgodzie z dokumentami planowania i zagospodarowania przestrzennego. Nie zachodzi w związku z tym konieczność wprowadzania zmian w tych dokumentach.

W związku z powyższym do Programu nie dołączono mapy z planowanymi kierunkami zmian.

17.2 ZMIANY W UCHWALE NA MOCY ART. 7 UST. 3 USTAWY Z DN. 9 PAŹDZIERNIKA 2015 R. O REWITALIZACJI

Komitet rewitalizacji jest powoływany jako forum dialogu i współpracy odnośnie procesu rewitalizacji, a także pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Wójta Gminy. Zasady powoływania Komitetu ustala Rada Gminy przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji lub nie później niż 3 miesiące po uchwaleniu GPR. Podjęcie uchwały jest poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Niezwłocznie po przyjęciu uchwały przez Radę Gminy, Wójt Gminy jest zobowiązany do wydania zarządzenia powołującego Komitet Rewitalizacji. Dla każdego z podobszarów rewitalizacji możliwe jest powołanie odrębnego Komitetu.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany po uchwaleniu GPR Gminy Klucze na lata 2016 - 2026.

17.3 ZMIANY W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy

Gmina Klucze nie posiada aktualnego Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy. Dokument zostanie opracowany w 2017 roku. W związku z powyższym opracowanie GPR nie powoduje zmian w obowiązującej uchwale Rady Gminy.

Uchwała odnośnie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Obecnie w gminie brak uchwały odnośnie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Uchwała zostanie przyjęta w 2017 roku.

18. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Art. 25 ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji przewiduje możliwość wyznaczenia na terenie gminy Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Działanie takie daje lokalnym władzom znaczny zakres dodatkowych uprawnień, które mogą być wykorzystywane w celu realizacji zaplanowanych zadań rewitalizacyjnych.

Ustawa przewiduje, że w związku z ustanowieniem SSR możliwe jest:

- Realizowanie zadań z zakresu społecznego budownictwa czynszowego, jako celu publicznego (możliwe jest wyłączenie na mocy decyzji administracyjnej).
- Przeniesienia lokatora gminnego zasobu mieszkaniowego do lokalu zastępczego (na czas realizacji zadań inwestycyjnych). W przypadku braku opróżnienia lokalu przez lokatora we wskazanym terminie, możliwa jest eksmisja.
- Ustanowienie prawa pierwokupu, tj. prawa pierwszeństwa w zakupie nieruchomości, gdy jest ona oferowana do sprzedaży.
- Przyznanie bonifikaty przy sprzedaży nieruchomości, jeżeli pierwotnie właścicielem jest Gmina, a zadanie rewitalizacyjne (z listy głównych zadań) jest realizowane przez inny podmiot na wskazanej nieruchomości.
- Wprowadzenie zakazu lub częściowego zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy, w przypadku gdy brak na danym terenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Przyznanie dotacji do prac modernizacyjnych i remontowych, wynoszącej do 50% wartości inwestycji, przy czym dotyczy to wszystkich obiektów, a nie jak w dotychczas obowiązujących przepisach - jedynie obiektów zabytkowych.

W związku z zakresem planowanych działań rewitalizacyjnych, na terenie gminy Klucze nie zostanie ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.

